

**UCHWAŁA NR XXXII/364/2026
RADY MIASTA USTRONŃ**

z dnia 28 maja 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278),

**Rada Miasta Ustroń
uchwała**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ustroń.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miasta

Damian Ryszawy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTROŃ

Ustroń, 2026

Opracowanie

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wprowadzenie	5
2. Podstawa prawna.....	7
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy i województwa	8
3.2 Zgodność z prawem wodnym	10
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	15
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	15
4.2 Dobór kryteriów delimitacji	20
4.3 Podsumowanie	24
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	38
5.1 Ustroń – specyfika miasta oraz przyjęta metoda diagnozy szczegółowej	38
5.2 Jednostka OR Północ (podobszar Lipowiec, Nierodzim).....	41
Sfera społeczna.....	42
Sfera gospodarcza	45
Sfera techniczna	46
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	48
Sfera środowiskowa	56
Podsumowanie – jednostka OR Północ.....	57
5.3 Jednostka OR Centrum – (podobszar Ustroń Dolny, Ustroń Centrum, Ustroń Górny).....	58
Sfera społeczna.....	59
Sfera gospodarcza	64
Sfera techniczna	65
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	69
Sfera środowiskowa	78
Podsumowanie – jednostka OR Centrum.....	80
5.4 Jednostka OR Osiedla mieszkaniowe – (podobszar Hermanice, Zawodzie, Poniwiec).....	81
Sfera społeczna.....	82
Sfera gospodarcza	86
Sfera techniczna	87
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	89
Sfera środowiskowa	98
Podsumowanie – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	99
Podsumowanie – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	100
5.5 Jednostka OR Polana – (podobszar Polana).....	100
Sfera społeczna.....	100
Sfera gospodarcza	103
Sfera techniczna	104
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	105
Sfera środowiskowa	109
Podsumowanie – jednostka OR Polana.....	110

5.6 Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji	111
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	112
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	115
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	118
8.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Północ	119
8.2. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Centrum/śródmieście	122
8.3. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	127
8.4. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Polana	131
8.5. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – przedsięwzięcia systemowe (dla całego OR).....	134
8.6 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	146
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych.....	149
9.1 Komplementarność przestrzenna	149
9.2 Komplementarność problemowa	150
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	151
9.4 Komplementarność międzyokresowa.....	151
9.5 Komplementarność źródeł finansowania	155
9.6 Podsumowanie komplementarności	156
9.7 Dostępność	157
9.8 Mechanizmy integracji.....	158
10. Indykatywne ramy finansowe	160
11. Opis struktury zarządzania	163
11.1 Wdrażanie GPR	163
11.2 System monitoringu.....	165
12. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	170
12.1 Upowszechnienie opracowania GPR	170
12.2 Upowszechnienie wdrażania GPR.....	175
13. GPR jako strategia IIT	177
14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	179
15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	180
16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	180
16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	180
16.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	180
Załącznik 1 – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (mapa poglądowa).....	185

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń opracowywany jest zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), które określają zarówno zakres merytoryczny dokumentu, jak i zasady organizacji procesu jego przygotowania, w tym obowiązek zapewnienia udziału interesariuszy rewitalizacji. Punktem wyjścia dla prac nad Programem było przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej, której celem było zidentyfikowanie obszarów koncentracji zjawisk kryzysowych oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta.

Rewitalizacja, w rozumieniu ustawy, stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz gospodarki. Ma ona charakter kompleksowy, co oznacza konieczność łączenia interwencji społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych, przy jednoczesnym silnym zaangażowaniu mieszkańców i innych interesariuszy. Kluczowym elementem rewitalizacji jest koncentracja działań na obszarach o największym nasileniu problemów oraz ich prowadzenie w sposób skoordynowany i długofalowy, tak aby doprowadzić do trwałej poprawy jakości życia oraz wzmocnienia potencjałów rozwojowych tych terenów.

Rezultaty diagnozy zostały formalnie potwierdzone Uchwałą Nr XXVI/281/2025 Rady Miasta Ustroń z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń, podjętą na podstawie przepisów ustawy o rewitalizacji. Przyjęcie uchwały poprzedzone było procesem konsultacji społecznych prowadzonych w okresie od 31 października do 5 grudnia 2025 r., obejmujących zbieranie uwag w formie papierowej i elektronicznej poprzez formularz konsultacyjny, organizację otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, możliwość udziału w badaniu ankietowym oraz zgłaszanie uwag ustnie do protokołu.

Kolejnym etapem formalnym było podjęcie Uchwały Nr XXVII/307/2026 Rady Miasta Ustroń z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń, stanowiącej bezpośrednią podstawę rozpoczęcia prac nad dokumentem programowym. Uchwała ta potwierdziła wolę organu stanowiącego miasta do opracowania kompleksowego programu działań rewitalizacyjnych, określając jednocześnie kompetencje Burmistrza Miasta w zakresie organizacji i prowadzenia procesu przygotowania Programu.

W ramach procedury opracowania GPR przeprowadzono następnie nabór projektów rewitalizacyjnych, który odbył się w lutym 2026 r. i umożliwił interesariuszom zgłaszanie propozycji przedsięwzięć w formie papierowej, elektronicznej oraz podczas bezpośredniego spotkania konsultacyjnego. Zebrany materiał projektowy, wraz z wynikami diagnozy oraz procesu partycypacyjnego, stanowił podstawę

budowy struktury Programu, określenia jego celów, kierunków działań oraz listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

2. Podstawa prawna

Podstawą Prawną Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Niniejszy dokument został opracowany w oparciu o akty prawne regulujące proces rewitalizacji tj.:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278);
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940, z 2025 r. poz. 527, 680, 1668, 1847, z 2026 r. poz. 24);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173, 1235.);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717, 1881, z 2025 r. poz. 1077, 1080.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2025 r. poz. 834, z 2026 r. poz. 39.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907, z 2025 r. poz. 537, 1168, 1673.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, 1535.);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, 1824, z 2025 r. poz. 1019, 1542, 1792.);
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733, 1844.).

W dokumencie zostały uwzględnione również wymogi zawarte w Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na 2021-2027 oraz opublikowanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Elementem obligatoryjnym programu rewitalizacji, wynikającym z ustawy o rewitalizacji jest analiza Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń pod względem jego zgodności i spójności z innymi dokumentami planistycznymi oraz operacyjnymi. Choć rewitalizacja jest procesem o charakterze lokalnym, skoncentrowanym na rozwoju JST, jej realizacja przyczynia się również do osiągania celów strategicznych na szczeblu regionalnym jak i krajowym.

3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy i województwa

Poniższe zestawienie wykazuje spójność Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń z dokumentami strategicznymi w skali lokalnej i regionalnej. Komplementarność została wykazana na poziomie celów strategicznych, co gwarantuje wzajemne oddziaływanie na osiągnięcie celów wskazanych we wspomnianych strategicznych dokumentach.

Tabela 1 Komplementarność z dokumentami regionalnymi

Komplementarność z dokumentami regionalnymi
<p>Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”</p> <p>Dokument został przyjęty Uchwałą nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r. Zgodnie z treścią Strategii Województwo Śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji miasta Ustroń, który zakłada działania dotyczące rewitalizacji obiektów, przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury publicznej, integrację społeczną, ochronę środowiska oraz podnoszenie kwalifikacji mieszkańców jest spójny z poniższymi celami operacyjnymi zapisanymi w Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych • Cel operacyjny B.2. Aktywny mieszkaniec • Cel operacyjny C.1. Wysoka jakość środowiska • Cel operacyjny C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+</p> <p>GPR jest zgodny z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętego uchwałą nr V/26/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego dnia 13 września 2016 r. poz. 4619).</p> <p>Plan Zagospodarowania Województwa określa podstawowe elementy układu przestrzennego oraz ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. W dokumencie wskazano wizję rozwoju przestrzennego województwa: Województwo Śląskie będzie regionem o nowoczesnej gospodarce, wykorzystującym kreatywność jego mieszkańców i wzmacniającym istniejące potencjały gospodarcze i środowiskowe, zapewniającym równość życiowych i rozwojowych szans przy poszanowaniu zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju. Cele i kierunki działań realizujące wizję przestrzennego rozwoju regionu stanowią odpowiedź na zdefiniowane w dokumencie wyzwania: konkurencyjność, spójność, zrównoważenie rozwoju. Dokument wyróżnia cztery cele:</p> <p>Cel 1. Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji Cel 2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych Cel 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego Cel 4. Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń jest komplementarny wobec założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa.</p>

Tabela 2 Komplementarność z dokumentami lokalnymi

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym**Strategia Rozwoju Miasta Ustroń na lata 2022 – 2030 (uchwała Nr LV/741/2023)**

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji pozostaje spójna z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Ustroń, w szczególności w obszarze wzmocnienia funkcji społecznych i przestrzennych miasta oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Projekty rewitalizacyjne ukierunkowane na odnowę przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury lokalnej oraz tworzenie miejsc integracji i aktywności społecznej wpisują się w działania zmierzające do budowy silnej wspólnoty lokalnej oraz kreowania miasta jako atrakcyjnego miejsca do życia. Jednocześnie rewitalizacja stanowi narzędzie realizacji kierunków działań związanych z kompleksową odnową obszarów problemowych, integracją funkcjonalną przestrzeni oraz podnoszeniem dostępności usług publicznych. W dokumencie Strategii zawarto wprost kierunek działania odnoszący się do tematyki rewitalizacji

Cel 1 Ustroń dla mieszkańców - wsparcie rozwoju silnej wspólnoty lokalnej

Kierunek działania 4 Kompleksowa rewitalizacja

Zaprojektowane cele w Gminnym Programie Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń wzmocniają i uzupełniają plany zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Ustroń na lata 2022 – 2030

Cele GPR:

CEL 1 Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

CEL 2 Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych

CEL 3 Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń na lata 2021-2027 (uchwała Nr XXVIII/414/2021)

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają komplementarne względem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ustroń, w szczególności w odniesieniu do celu 3 oraz celu 5 dokumentu. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące działania animacyjne, edukacyjne i integracyjne realizowane w odnowionych przestrzeniach publicznych i obiektach społecznych tworzą warunki do prowadzenia zintegrowanych działań profilaktycznych i edukacyjno-wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży, rozwijania ich zainteresowań oraz poszerzania oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Jednocześnie działania rewitalizacyjne sprzyjają prowadzeniu kampanii społecznych i inicjatyw wzmocniających kompetencje społeczne mieszkańców oraz przeciwdziałających zjawiskom marginalizacji.

Komplementarność dotyczy także celu 5 strategii społecznej, zakładającego budowę zintegrowanego systemu opieki senioralnej. Projekty rewitalizacyjne ukierunkowane na poprawę dostępności infrastruktury społecznej, tworzenie przestrzeni aktywności lokalnej oraz rozwój funkcji społecznych obiektów publicznych umożliwiają prowadzenie działań na rzecz aktywizacji seniorów, zwiększania świadomości społecznej dotyczącej ich potrzeb oraz rozwijania usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego. Ponadto rewitalizacja sprzyja wzmocnieniu współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej, co stanowi istotny element budowy lokalnego systemu wsparcia osób starszych.

3 Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych

3. Zintegrowane działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze

3.1 Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych dla dzieci i młodzieży

3.2 Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego

3.3 Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy na temat wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka

3.4 Działania na rzecz wzajemnego poszanowania, realizacja kampanii na rzecz przeciwdziałania cyberprzemocy

5. Budowa zintegrowanego systemu opieki senioralnej

5.1 Wspieranie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych

5.2 Poszerzanie świadczonych usług opiekuńczych dla seniorów

5.3 Współpraca między osobami zaangażowanymi w pomoc na rzecz osób starszych – wymiana dobrych doświadczeń

3.2 Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Odry

Plany gospodarowania wodami stanowią najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Miasto Ustroń leży w obszarze dorzecza Wisły i Odry, w regionie wodnym Wisły. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Odry¹, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie miasta. Zapisy planów dostępne są na stronach internetowych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Ustroń

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW200004211149	Brennica	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
RW2000042111353	Wisła od źródła do Dobki wraz z Dobką	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym	zły stan wód	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry wskaźników - stan dobry	zagrożona
RW60000411453	Olza od Ropiczanki do granicy	Odry	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym	zły stan wód	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Olza od granicy do ujścia Bobrówki (dla łososa)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW200006211151	Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	Wisły	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	zły stan wód	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informa>

Poniżej przedstawiono nazwy działań podstawowych i uzupełniających wyróżnionych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Odry, które zostały przypisane do JCWP na terenie Miasta Ustroń.

Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Ustroń

Kod JCWP	Działania
RW 200004211149	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Działania renaturyzacyjne Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
RW 200004211135 3	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Działania renaturyzacyjne Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin Opracowanie programu poprawy naturalnej retencji leśnej w zlewni JCWP.
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP Kontrola funkcjonowania urzędzeń do migracji ryb Monitoring skuteczności istniejących urzędzeń do migracji ryb Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP
RW 60000411453	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP
RW 200006211151	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Działania renaturyzacyjne Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły oraz Odry

Nadrzędnym celem Planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujących zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art.173 ust. 19 Prawa wodnego.

Zarówno dla dorzecza Wisły jak i Odry wyznaczono trzy cele główne:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

W granicach Miasta Ustroń występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w oparciu o mapy zagrożenia powodziowego². Są to obszary zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Wisły. Część terenów miasta zagrożonych powodzią chroniona jest wałem przeciwpowodziowym zlokalizowanym na rzece Wiśle.

Przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy pamiętać o uwzględnieniu przepisów odrębnych wynikających z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.). Każde z zaprezentowanych w GPR przedsięwzięć będzie na dalszym etapie wdrażania GPR przedmiotem odrębnych analiz środowiskowych oraz stosownych procedur formalno-prawnych, obejmujących uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę oraz innych wymaganych uzgodnień i opinii – w tym uzgodnień z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Dotyczy to również projektów realizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Wiśla oraz na terenach objętych obszarem szczególnego zagrożenia powodzią. Niemniej na aktualnym etapie wskazuje się zalecenia dotyczące wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Obiekty kubaturowe powinny być lokowane poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- Konieczne jest zapewnienie właściwych warunków infiltracji wód na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
- Konieczne jest zabezpieczenie przed podmyciem i zalaniem urządzeń i obiektów znajdujących się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
- Realizacja nasadzeń roślinności powinna być przeprowadzona w sposób zapewniający swobodny przepływ wód powodziowych;

² https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP

- Prowadzenie działań inwestycyjnych nie może prowadzić do zmian ukształtowania terenu (z wyłączeniem ciągów komunikacyjnych) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Przedsięwzięcia wskazane w GPR nie mogą naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza oraz planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny być kształtowane w sposób niegenerujący zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków, bez naruszania funkcjonowania infrastruktury krytycznej i utrudniania zarządzania ryzykiem powodziowym.

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W rozdziale przedstawiono podsumowanie diagnozy delimitacyjnej, przeprowadzonej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnozę opracowano zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) oraz w oparciu o metodykę zaproponowaną w poradniku „Delimitacja krok po kroku” opracowanym przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów.

Diagnoza opiera się na identyfikacji obszarów, w których występuje koncentracja zjawisk kryzysowych, w szczególności o charakterze społecznym, współwystępujących z problemami w pozostałych sferach. Tak zdefiniowany kryzys, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, stanowi podstawę do wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego.

W ramach prac analitycznych zastosowano podejście oparte na siatce heksagonalnej. Na obszar miasta Ustroń nałożono siatkę heksagonalną (powierzchnia pojedynczego pola: 4 ha), która stanowi jednostkę odniesienia dla analiz wskaźnikowych. Zastosowanie siatki heksagonów umożliwia odwzorowanie przestrzennego zróżnicowania zjawisk i stanowi rozwiązanie rekomendowane w metodyce opracowanej przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów. Każdy heksagon został potraktowany jako pole analityczne, dla którego gromadzono dane w podziale na pięć sfer.

W procesie delimitacji wykorzystano dane pozyskane z zasobów Urzędu Miasta Ustroń oraz instytucji lokalnych i krajowych, m.in. z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu, Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie, a także z publicznych rejestrów takich jak Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), Krajowy Rejestr Sądowy (KRS) oraz Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT). Największe znaczenie miały dane, które pozwoliły na zidentyfikowanie problemów społecznych, których wysoka koncentracja generuje wyznaczenie obszaru rewitalizacji, przede wszystkim dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dane te stanowiły podstawę do opracowania wskaźników cząstkowych, syntetycznych i przestrzennych, obrazujących stopień nasilenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych częściach miasta.

W wyniku przeprowadzonej analizy statystycznej zidentyfikowano obszary o podwyższonym natężeniu zjawisk negatywnych, które następnie zobrazowano przestrzennie na podkładzie mapowym. Na tej podstawie wyłoniono obszary znajdujące się w stanie kryzysowym, wskazano obszar zdegradowany, a w jego obrębie obszar rewitalizacji.

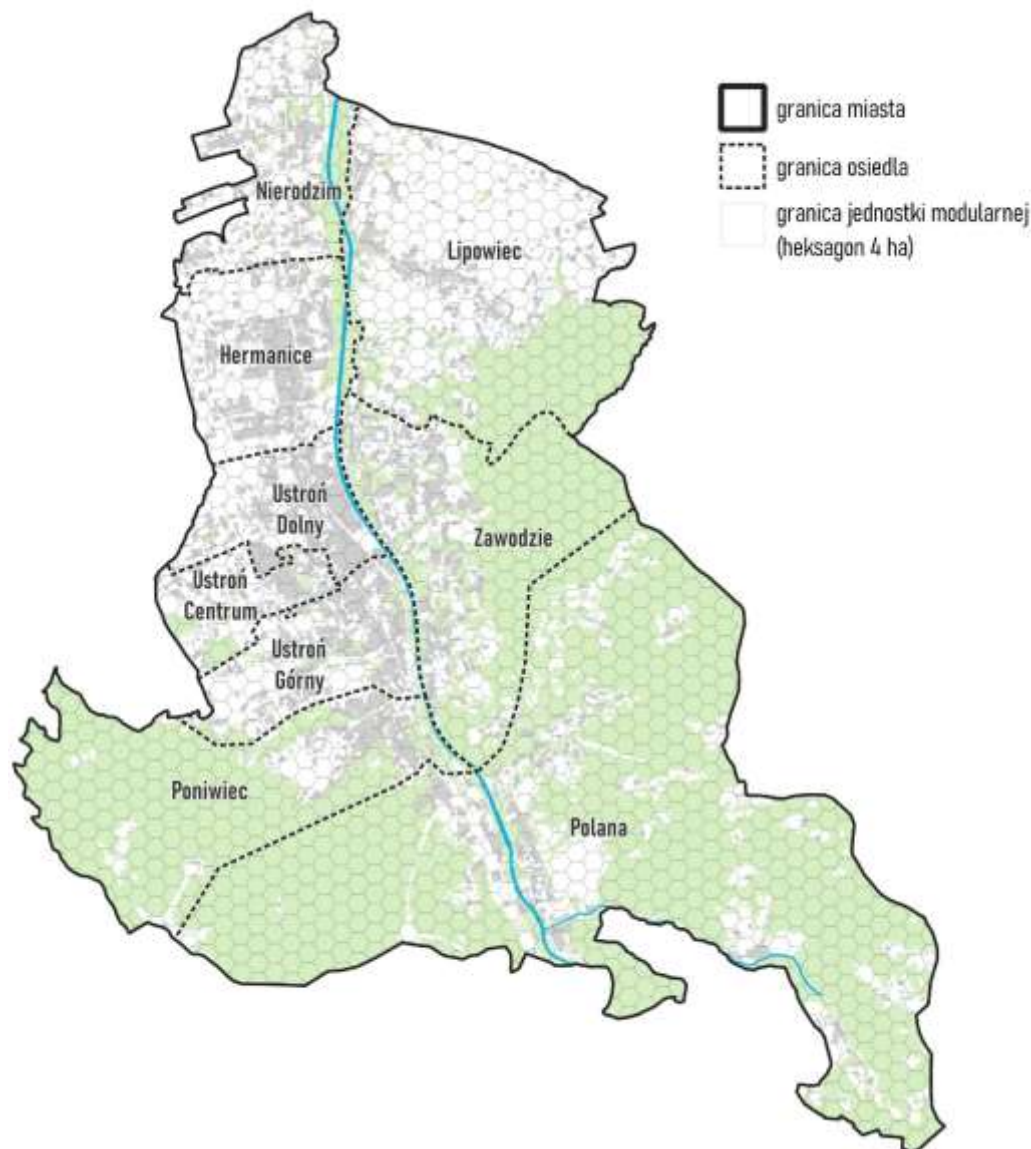
Opracowanie diagnozy delimitacyjnej zostało przeprowadzone w 4 etapach:

1 Przygotowanie do analizy wskaźnikowej

Na obszar miasta Ustroń nałożono siatkę heksagonalną (parametry pojedynczego pola: 4 ha), która stanowi neutralną jednostkę agregacji dla obliczeń wskaźnikowych. Dla każdego pola określono zestaw mierników w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej; w części społecznej analizą objęto wyłącznie pola zamieszkałe. Rozwiązanie to pozwala uchwycić wewnętrzne zróżnicowanie przestrzenne i zapewnia porównywalność wyników w całej siatce.

Poniższa mapa przedstawia nałożoną regularną siatkę pól sześciokątnych na obszar miasta, które stanowiły podstawową jednostkę odniesienia dla analiz wskaźnikowych.

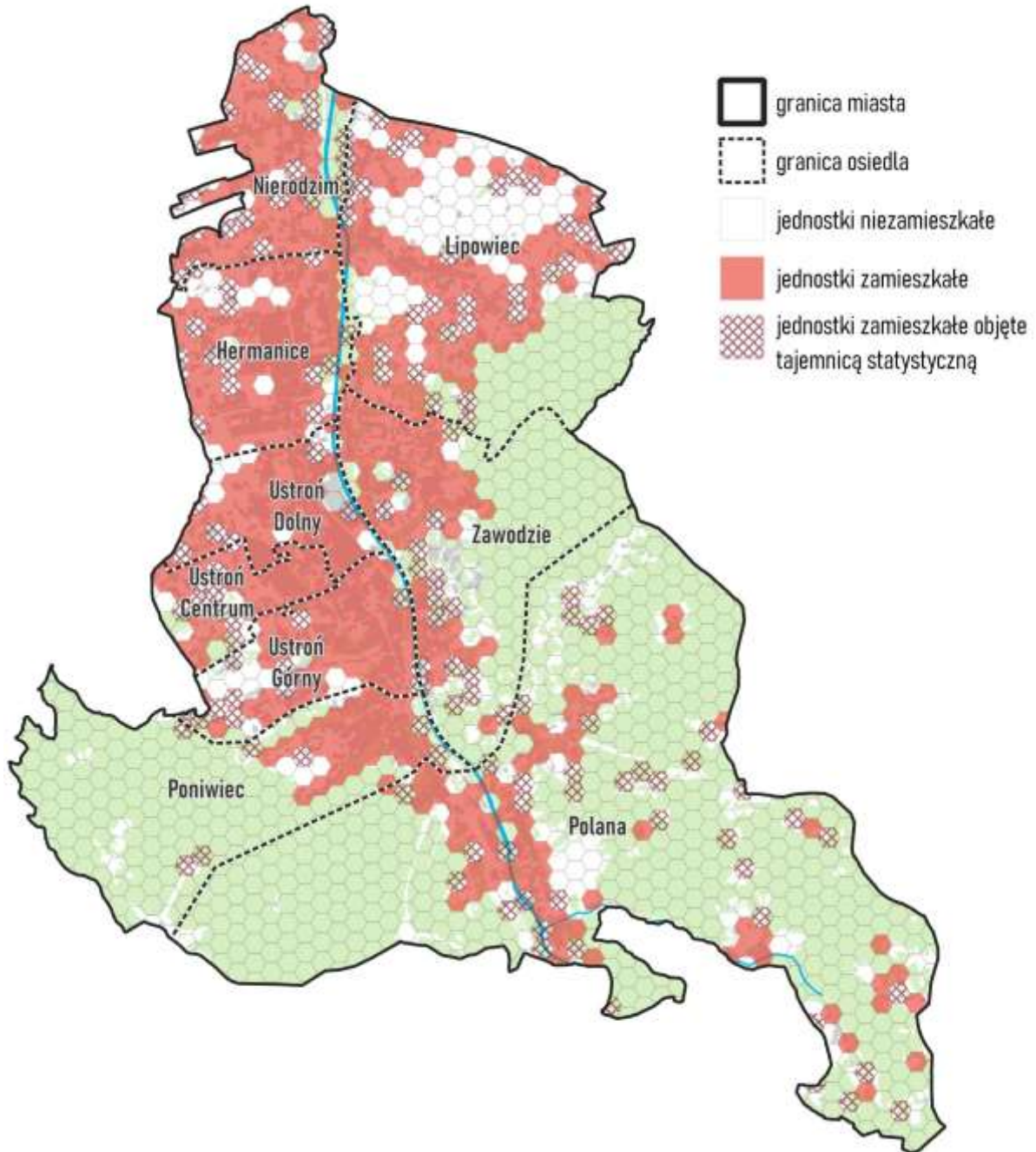
Grafika 1 Obszar miasta podzielony regularną siatką heksagonów.

Źródło: Opracowanie własne.

W kolejnym etapie dokonano identyfikacji terenów zamieszkałych, wyłączając z dalszej analizy obszary niezamieszkałe, takie jak lasy, tereny rolne czy tereny niezabudowane.

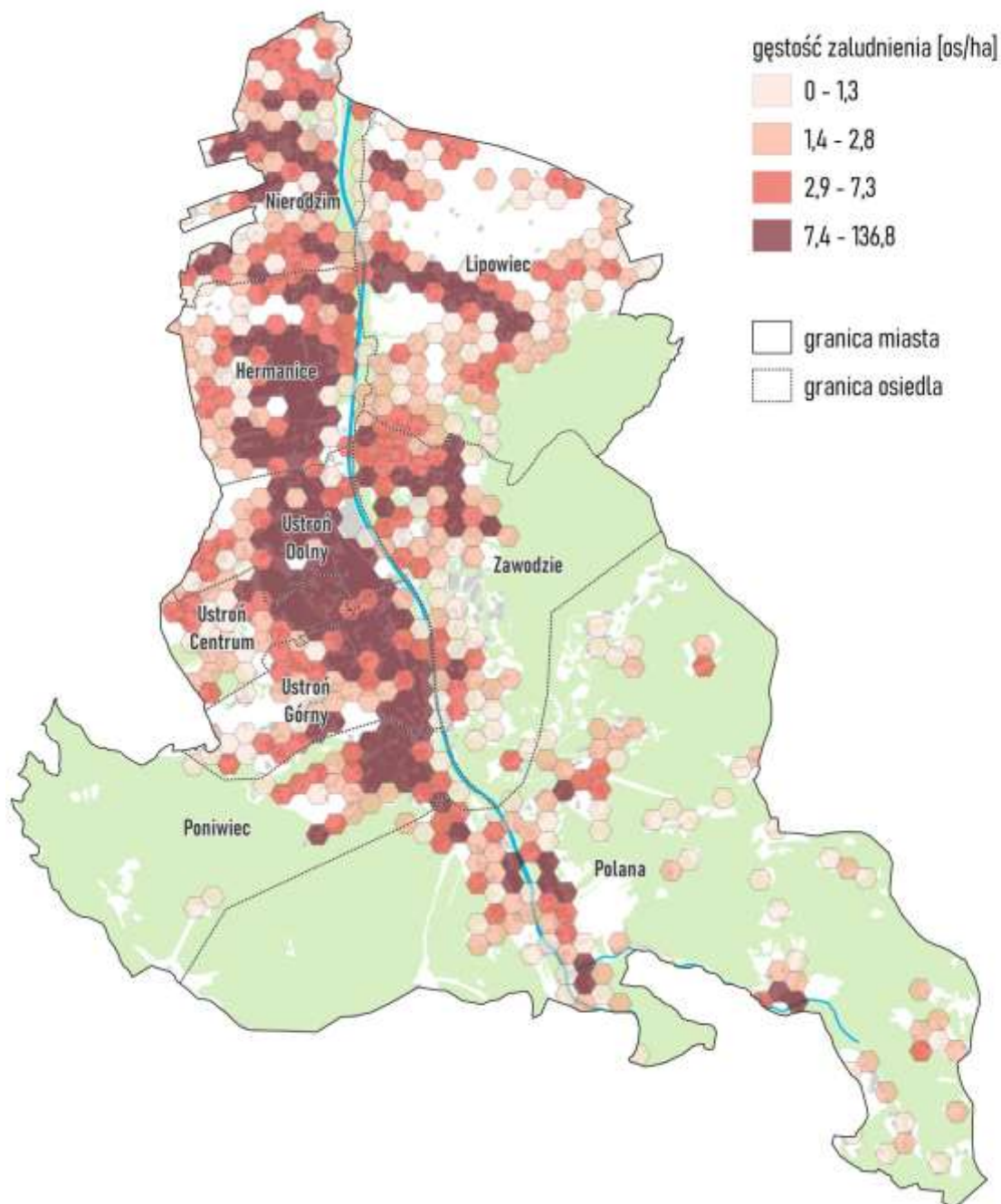
Grafika 2 Wyodrębnione tereny zamieszkałe na obszarze miasta.

Źródło: Opracowanie własne.

Dla wyodrębnionych heksagonów zamieszkałych obliczono gęstość zaludnienia, która stała się punktem wyjścia do dalszych analiz w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Wskaźnik ten pozwolił na ocenę struktury osadniczej miasta, identyfikację obszarów o największej koncentracji mieszkańców oraz tych o rozproszonej zabudowie, co miało istotne znaczenie przy późniejszej interpretacji zjawisk kryzysowych.

Grafika 3 Gęstość zaludnienia miasta Ustroń.

Źródło: Opracowanie własne.

2 Analiza zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych

Zgromadzone dane poddano normalizacji i standaryzacji (sprowadzono do wspólnego mianownika), a następnie zbudowano miary syntetyczne obrazujące natężenie zjawisk w poszczególnych heksagonach i sferach. Wyniki przedstawiono w postaci map tematycznych, które jednoznacznie wskazują przestrzenne rozłożenie problemów i stanowią materiał do dalszej delimitacji.

3 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Za obszar zdegradowany uznano te rejony miasta, w których stwierdzono koncentrację problemów społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Analiza pozwoliła na wyodrębnienie kilku nieciągłych enklaw o zdiagnozowanych problemach. Wyodrębnione heksagony o niekorzystnych wartościach wskaźników weryfikowano dodatkowo pod kątem ich powiązań funkcjonalnych z otoczeniem.

4 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

W granicach obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji, kierując się dwiema przesłankami: szczególną koncentracją problemów oraz istotnością dla rozwoju lokalnego Ustronia. Zachowano limity ustawowe: maksymalnie 20% powierzchni gminy i 30% ludności.

4.2 Dobór kryteriów delimitacji

Zgodnie z **art. 4 Ustawy o Rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)** w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Na potrzeby opracowania przedmiotowej diagnozy delimitacyjnej, dokonano selekcji wskaźników oraz przeprowadzono szczegółową analizę zjawisk społecznych i pozaspołecznych oparto na mierzalnych zmiennych, które zostały przedstawione i scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 5 Kryteria delimitacji

Zmienna	Opis zmiennej	Charakter zmiennej
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik demograficzny pokazujący różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie (rok), przeliczony na 1000 mieszkańców. Wyraża tempo naturalnych zmian liczby ludności. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący różnicę między liczbą osób zameldowanych a liczbą osób wymeldowanych z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	stymulanta
Obciążenie demograficzne	Wskaźnik określający stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	destymulanta
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik pokazujący ile osób starszych (w wieku poprodukcyjnym) przypada na 100 osób w wieku zdolnym do pracy (produkcyjnym). Odzwierciedla skalę obciążenia ekonomicznego ludności pracującej przez osoby starsze. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	destymulanta
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik oceniający sytuację społeczności lokalnej na rynku pracy, odnoszący się do osób poszukujących zatrudnienia i zarejestrowanych jako bezrobotne. Przedstawiany jest jako liczba zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na 1000 mieszkańców danego obszaru. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.	destymulanta

Zmienna	Opis zmiennej	Charakter zmiennej
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: System Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK)	destymulanta
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik pokazujący liczbę osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Odzwierciedla skalę potrzeb społecznych i poziom wsparcia instytucjonalnego na danym obszarze. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu	destymulanta
Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Odzwierciedla skalę problemu alkoholowego w społeczności lokalnej. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu	destymulanta
Korzystający z dodatku mieszkaniowego na 1000 mieszkańców	Wskaźnik pokazujący liczbę gospodarstw domowych otrzymujących dodatek mieszkaniowy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Obrazuje skalę potrzeb w zakresie wsparcia kosztów utrzymania mieszkań na danym obszarze. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu	destymulanta
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom z niepełnosprawnością. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu	destymulanta
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający liczbę aktywnie działających organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Obrazuje poziom zaangażowania obywatelskiego i rozwój sektora społecznego na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	stymulanta
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający liczbę osób uczestniczących w zajęciach Uniwersytetu Trzeciego Wieku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Odzwierciedla poziom aktywności edukacyjnej i społecznej osób starszych w danej społeczności. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	stymulanta
Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik pokazujący liczbę uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Odzwierciedla strukturę demograficzną ludności oraz skalę uczestnictwa dzieci w edukacji podstawowej. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	stymulanta

Gminny Program Rewitalizacji

Zmienna	Opis zmiennej	Charakter zmiennej
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG	stymulanta
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CEIDG	stymulanta
Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych na 1 mieszkańca	Wskaźnik określający ilość (masę) wyrobów zawierających azbest zidentyfikowanych na danym obszarze, w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Obrazuje skalę narażenia środowiskowego i stopień obciążenia terenu materiałami niebezpiecznymi. Źródło danych: www.esip.bazaazbestowa.gov.pl	destymulanta
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych	destymulanta
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kociołkami na paliwo stałe	Wskaźnik określający procentowy udział gospodarstw domowych wykorzystujących do ogrzewania kotły na paliwo stałe (np. węgiel, drewno, pellet) w ogólnej liczbie gospodarstw. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na większy negatywny wpływ na jakość powietrza i środowisko. Źródło danych: urząd Miasta Ustroń (CEEB)	destymulanta
Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik obliczono na podstawie mapy rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia PM2,5 [µg/m3]. Mapa wykonana została w oparciu o modelowanie matematyczne przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania. Źródło danych: powietrze.glos.gov.pl	destymulanta
Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, urząd, instytucje kultury, świetlice)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych	stymulanta
Dostępność terenów rekreacyjnych	Wskaźnik określający liczbę obiektów rekreacyjnych, takich jak place zabaw, siłownie plenerowe czy boiska sportowe w odległości 200 m od terenów zamieszkałych. Odzwierciedla poziom zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz dostępność infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej i integracji społecznej. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	stymulanta

Zmienna	Opis zmiennej	Charakter zmiennej
Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik pokazuje dostępność przystanków w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako liczba przystanków zlokalizowanych na danym obszarze (liczba przystanków na 1 km ²). Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych	stymulanta
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną wegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych	stymulanta
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej w zakresie energooszczędności. Wskaźnik wyrażony jako udział obiektów wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie obiektów publicznych. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	destymulanta
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miasta Ustroń	destymulanta
Liczba zabytków na 1 ha powierzchni	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na 1 ha. Duża liczba takich obiektów stwarza konieczność podejmowania prac konserwatorskich oraz wymaga nakładów finansowych potrzebnych do zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Źródło danych: NID (mapy.zabytek.gov.pl)	destymulanta

Źródło: opracowanie własne

4.3 Podsumowanie

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego w Ustroniu przeprowadzono szczegółową analizę przestrzenną, opartą na danych w układzie siatki heksagonalnej, umożliwiającą precyzyjną identyfikację obszarów koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępujących z nimi problemów o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym.

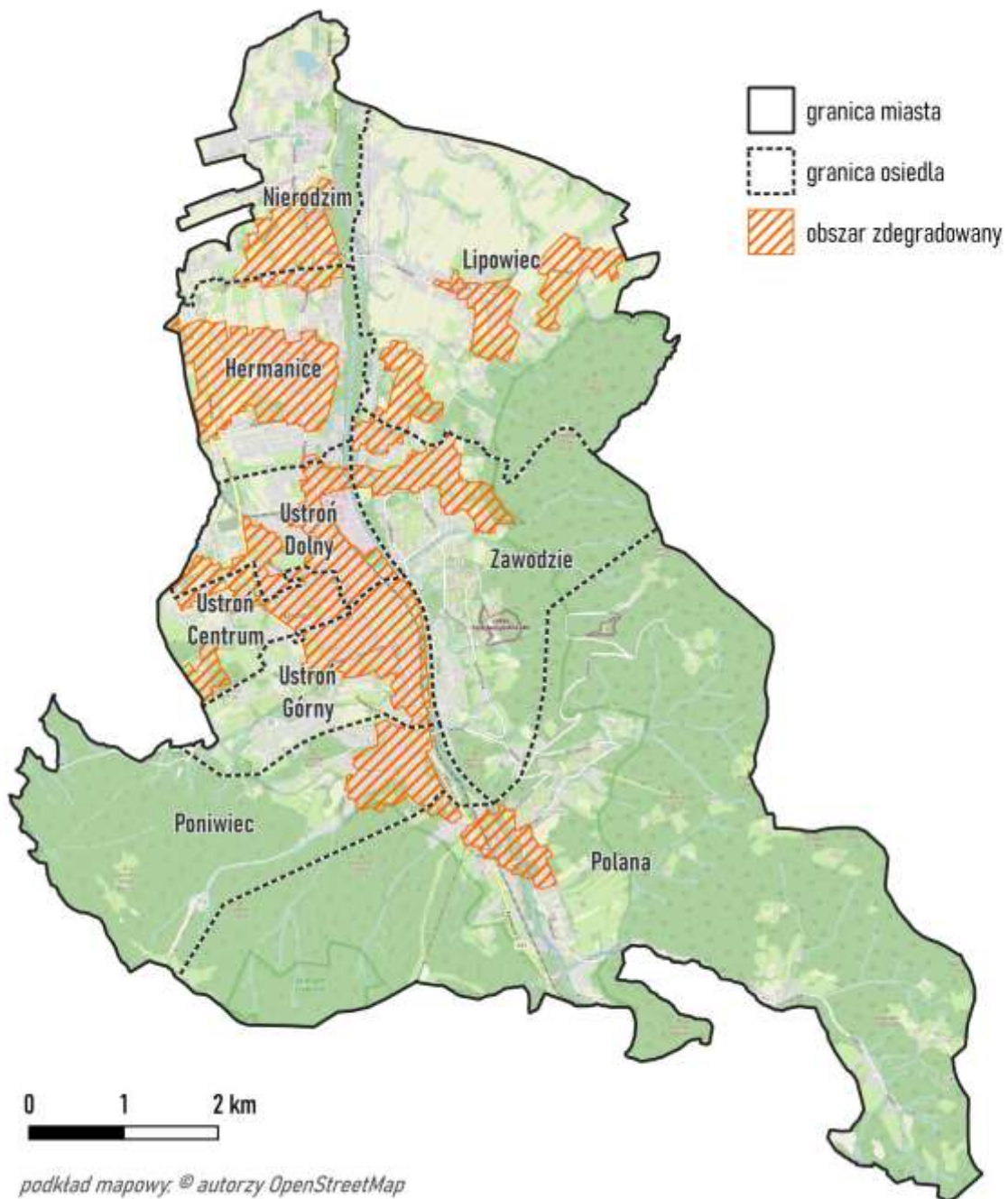
Delimitacja obejmowała dwa kluczowe etapy:

1. **Etap pierwszy** – identyfikację jednostek przestrzennych (heksagonów) wykazujących szczególną kumulację negatywnych zjawisk społecznych, obejmujących m.in. bezrobocie, niski poziom uczestnictwa społecznego, wysoką liczbę mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
2. **Etap drugi** – wyznaczenie ciągłych przestrzeni funkcjonalnie powiązanych z tymi obszarami, uwzględniających istotne układy urbanistyczne, lokalne centra aktywności oraz tereny infrastrukturalne stanowiące ich naturalne powiązanie.

W efekcie przeprowadzonych badań wyłoniono obszary, które charakteryzują się najsilniejszym natężeniem zjawisk kryzysowych. Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje fragmenty miasta o szczególnie niekorzystnych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych. Delimitacja obszaru zdegradowanego została następnie uszczegółowiona na poziomie działek ewidencyjnych, zgodnie z zasadą zachowania spójności funkcjonalnej i przestrzennej. Ujęte w granicach obszaru jednostki spełniają ustawowe kryteria określone w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., co oznacza, że występuje tam kryzys społeczny współwystępujący z co najmniej jednym z negatywnych zjawisk pozaspółecznych.

Wyznaczony w ten sposób obszar zdegradowany stanowił podstawę do dalszego etapu, czyli delimitacji obszaru rewitalizacji.

Grafika 4 Obszar zdegradowany miasta Ustroń.

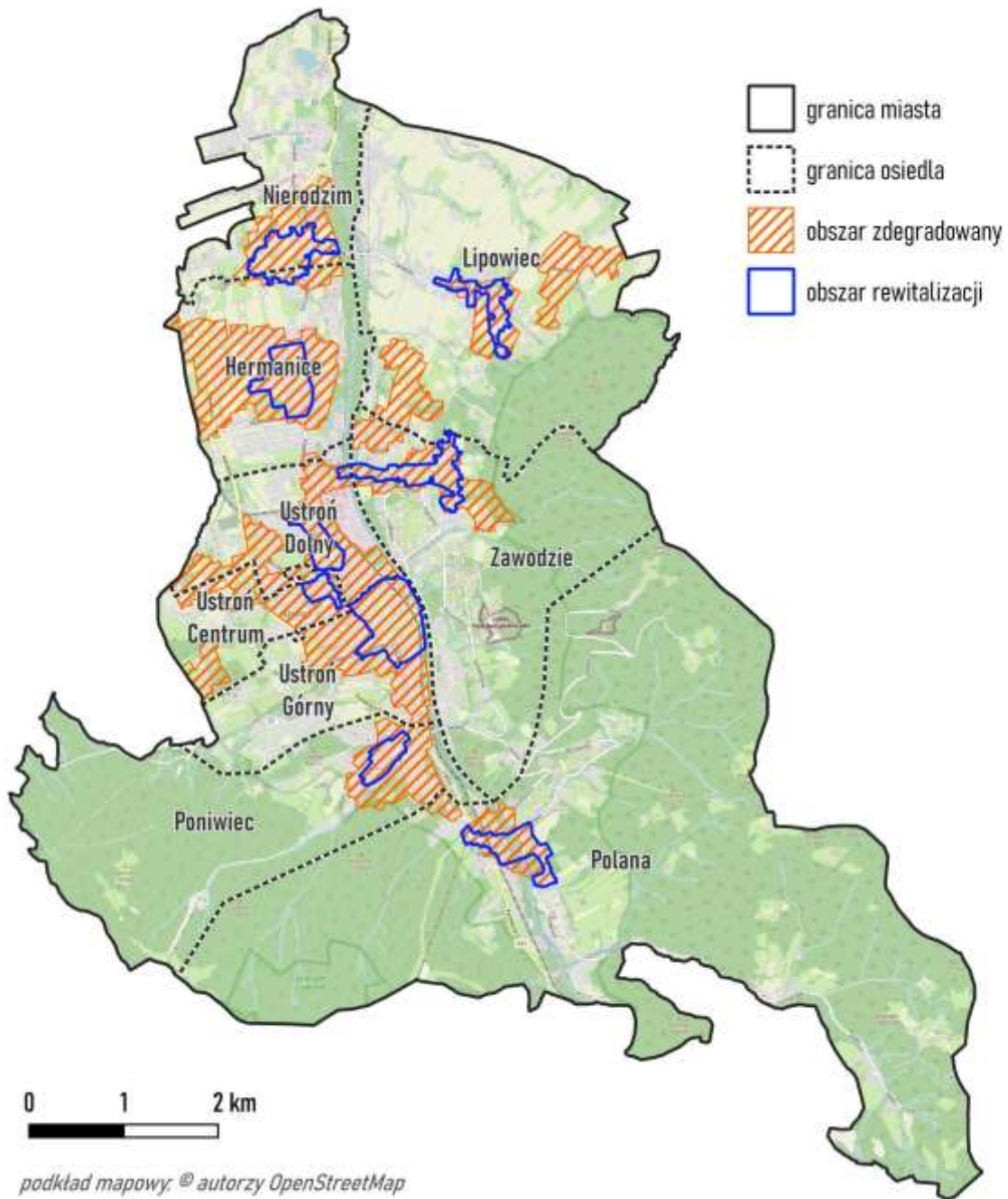

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy i wyznaczenia obszaru zdegradowanego, dokonano analizy granic obszaru zdegradowanego w celu wskazania obszaru rewitalizacji obejmującego te części miasta, w której kumulacja negatywnych zjawisk osiąga największe natężenie, a jednocześnie istnieje potencjał do skutecznej interwencji.

Proces wyznaczania obszaru rewitalizacji oparto na szczegółowej analizie przestrzennego rozmieszczenia negatywnych zjawisk. Kluczowym kryterium był wysoki poziom degradacji społecznej, występujący równoległe z niekorzystnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. W wyniku przeprowadzonej delimitacji wyznaczono 9 podobszarów rewitalizacji nieposiadających wspólnych granic, które łączy wysoka intensywność problemów społecznych, obniżona jakość przestrzeni publicznych, słaba dostępność infrastruktury i ponadprzeciętne natężenie problemów środowiskowych.

Podobszary te stanowią skupiska kryzysowych heksagonów obszaru zdegradowanego, powiązane funkcjonalnie i przestrzennie z kluczowymi strukturami miejskimi. Granice obszaru rewitalizacji wyznaczono po działkach ewidencyjnych, z zachowaniem czytelnych linii odniesienia w terenie (ulic, cieków wodnych, granic działek ewidencyjnych). Określony obszar rewitalizacji stanowi część obszaru zdegradowanego, obejmując tereny o szczególnie intensywnych problemach społecznych i funkcjonalnych, przy jednoczesnym potencjale do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców poprzez działania rewitalizacyjne.

Grafika 5 Obszar rewitalizacji miasta Ustron.

Źródło: Opracowanie własne.

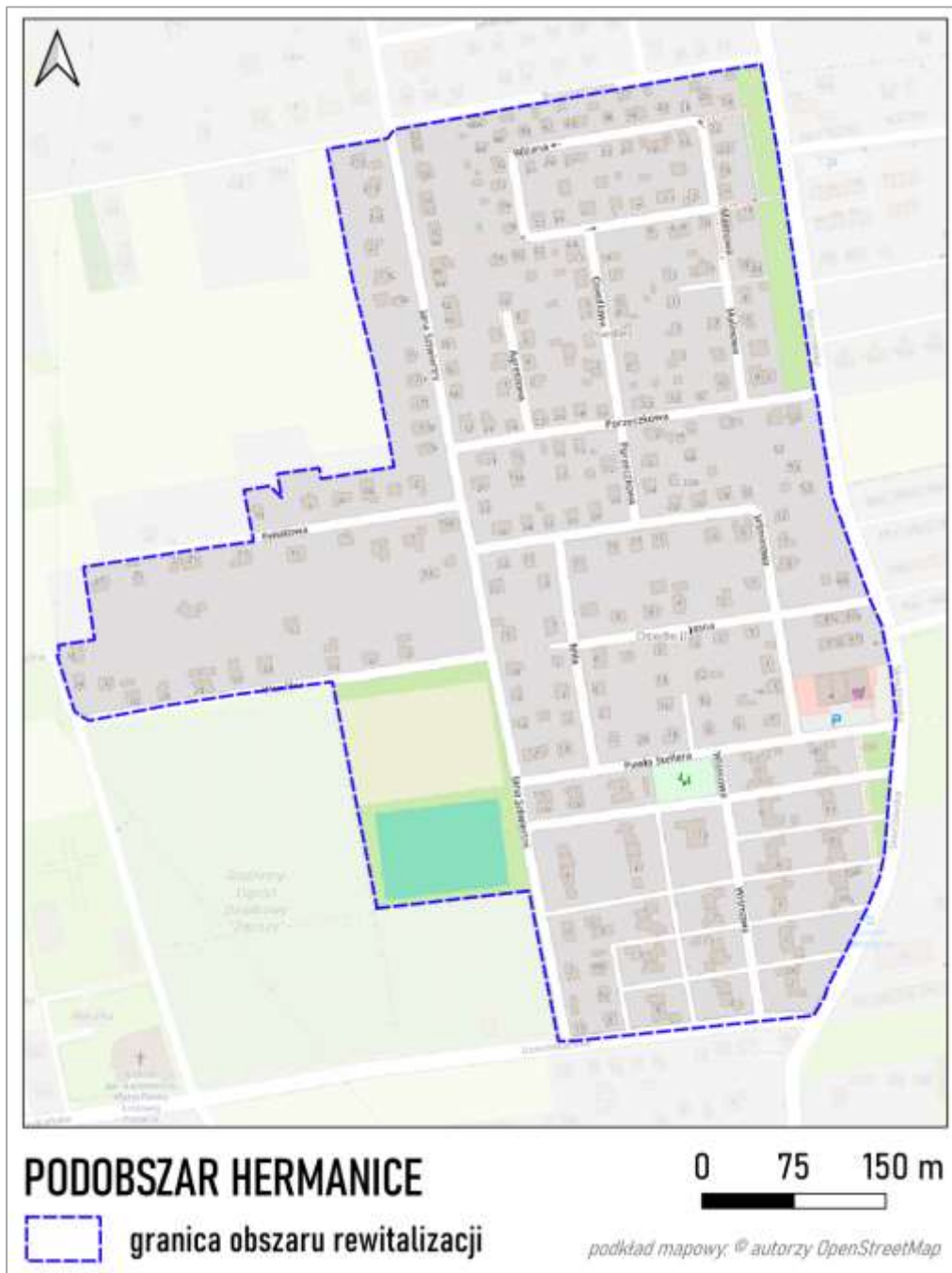
Tabela 6 Obszar rewitalizacji w mieście Ustroń - powierzchnia i liczba ludności.

	Liczba ludności	% ludności miasta	Powierzchnia [ha]	% powierzchni miasta
Podobszar Hermanice	1 047	7,1%	31,5	0,5%
Podobszar Lipowiec	276	1,9%	18,7	0,3%
Podobszar Nierodzim	253	1,7%	31,6	0,5%
Podobszar Polana	244	1,7%	24,4	0,4%
Podobszar Poniwiec	288	2,0%	13,3	0,2%
Podobszar Ustroń Centrum	509	3,5%	7,5	0,1%
Podobszar Ustroń Dolny	717	4,9%	17,6	0,3%
Podobszar Ustroń Górny	442	3,0%	49,2	0,8%
Podobszar Ustroń Zawodzie	342	2,3%	30,8	0,5%
OBSZAR REWITALIZACJI	4 118	28,1%	224,6	3,8%
Miasto Ustroń	14 675	-	5 904,0	-

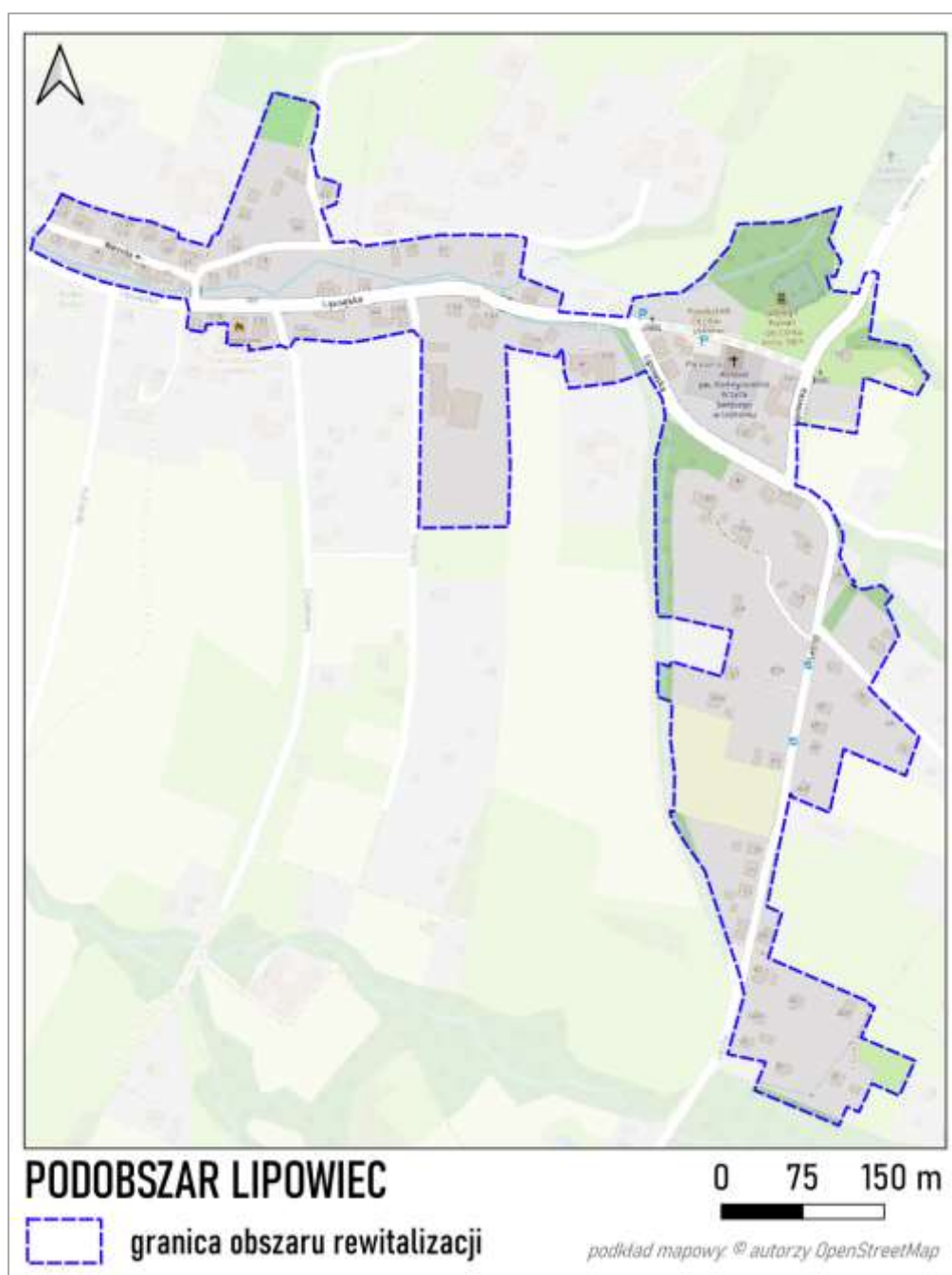
Źródło: Opracowanie własne.

Na poniższych grafikach przedstawiono szczegółowy przebieg granic podobszarów rewitalizacji wraz z ich opisem. Dodatkowo opracowano aktywną mapę obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dostępną w aplikacji Map Google pod linkiem: [mapa obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji miasta Ustroń.](#)

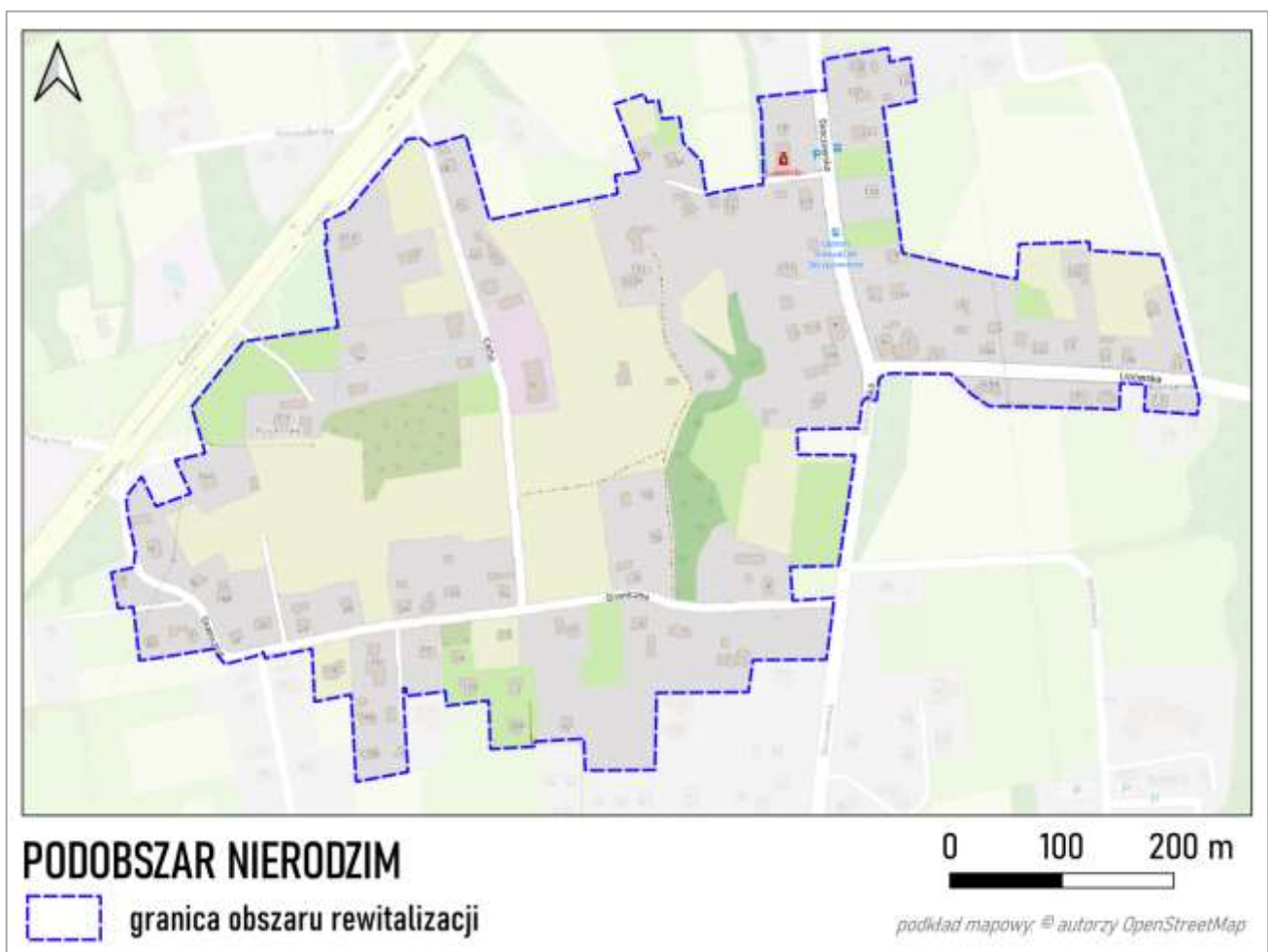
Podobszar Hermanice położony jest w północno-zachodniej części Ustronia, ograniczony ulicami: Brzaskwiniową, Skoczowską, Dominikańską, Wspólną i Jana Sztwiertni. Obejmuje obszar zwartej zabudowy mieszkaniowej, w którym zidentyfikowano negatywne zjawiska społeczne, m.in. wysoki odsetek osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej oraz o ograniczonej aktywności społecznej. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej widoczny jest niedobór terenów rekreacyjnych i usług publicznych oraz częściowa degradacja infrastruktury mieszkaniowej. Jednocześnie obszar posiada potencjał rewitalizacyjny, wynikający z sąsiedztwa terenów zieleni i dobrego układu komunikacyjnego. **Podobszar zajmuje powierzchnię 31,5 ha, co stanowi 0,5% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 1 047 osób, czyli 7,1% ludności Ustronia.**

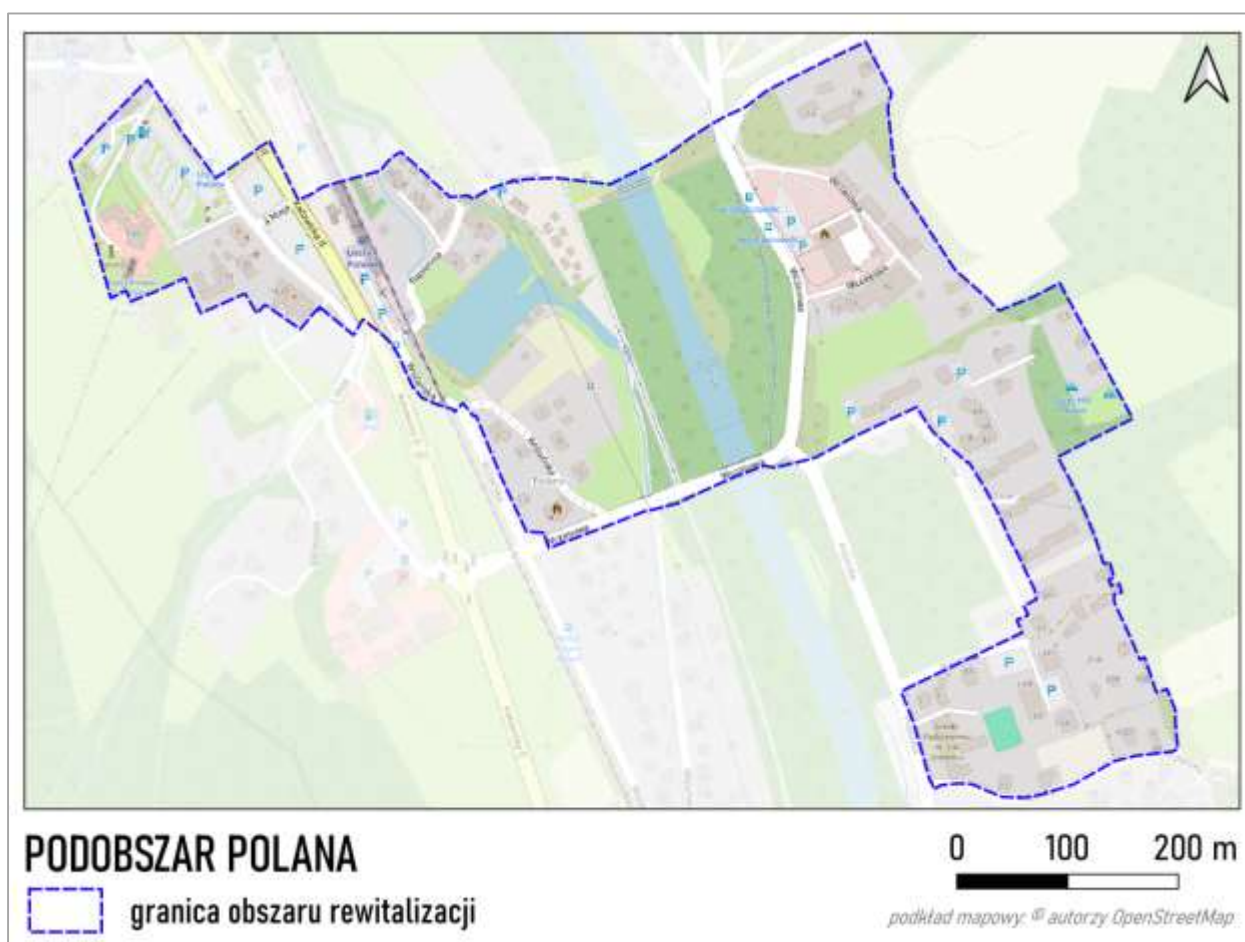
Podobszar Lipowiec zlokalizowany jest w północno-wschodniej części Ustronia, wzdłuż ulicy Lipowskiej oraz ulicy Leśnej i ich najbliższego otoczenia. Obszar ma charakter rozproszonej zabudowy mieszkaniowej, z lokalnymi punktami usługowymi i obiektami o funkcjach społecznych oraz elementami funkcji rolniczych. W podobszarze znajdują się m.in. Przedszkole nr 5 w Ustroniu, Szkoła podstawowa nr 5 oraz Ochotnicza Staż Pożarna. Występują tu problemy społeczne, związane z niższym poziomem aktywności społecznej i ograniczoną dostępnością do usług publicznych. Część zabudowy mieszkaniowej wymaga modernizacji, a układ przestrzenny osiedla wskazuje na potrzebę poprawy dostępności komunikacyjnej oraz rewitalizacji przestrzeni wspólnych. **Podobszar obejmuje powierzchnię 18,7 ha (co stanowi 0,3% powierzchni miasta) i jest zamieszkiwany przez 276 osób, czyli około 1,9% mieszkańców Ustronia.**

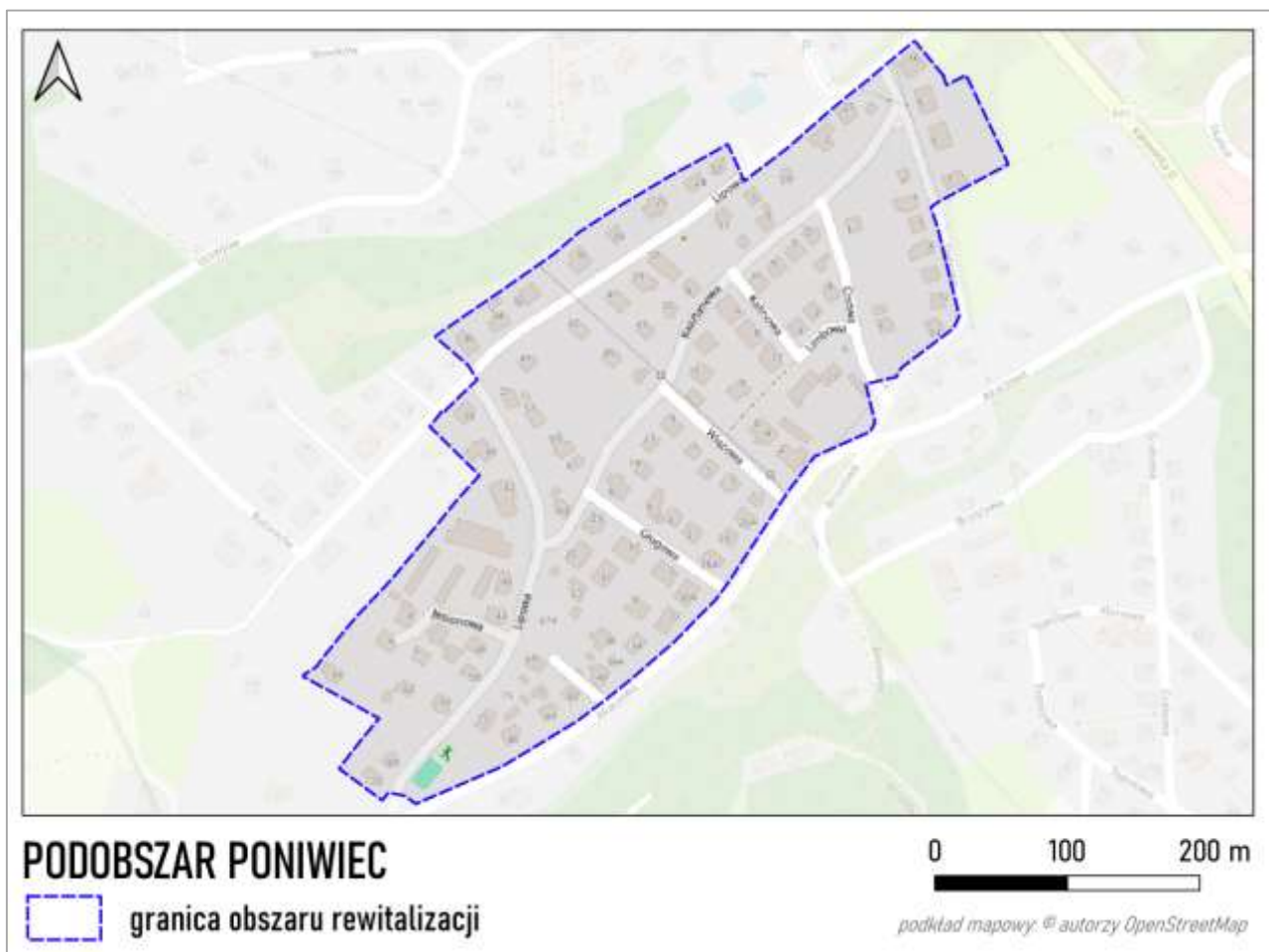
Podobszar Nierodzim położony jest w północnej części Ustronia, na zachód od drogi wojewódzkiej nr 941 (ulicy Katowickiej). Obejmuje obszar o mieszanym charakterze zabudowy, w którym dominują funkcje mieszkaniowe jednorodzinne, uzupełnione o drobne usługi i tereny rolne. W strukturze społecznej obserwuje się podwyższony udział osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej, a także niższy poziom integracji społecznej. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej widoczna jest ograniczona dostępność do infrastruktury rekreacyjnej i komunikacji zbiorowej. **Podobszar zajmuje powierzchnię 31,6 ha, co stanowi 0,5% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 253 osoby, czyli około 1,7% ludności Ustronia.**

Podobszar Polana położony jest w południowo-wschodniej części Ustronia. Jest to obszar o wyraźnie turystycznym charakterze, obejmujący liczne obiekty noclegowe, punkty gastronomiczne oraz zaplecze rekreacyjne. Ponadto podobszar stanowi również „pasaż” do kluczowych turystycznych obszarów miasta – Dobki i Jaszowca. Znajduje się tu dolna stacja kolei linowej na Czantorię, stanowiąca jedną z głównych atrakcji turystycznych. Przez teren ten przepływa rzeka Wisła, która dodatkowo podnosi walory krajobrazowe okolicy. W Polanie zlokalizowane są również ważne dla społeczności lokalnej obiekty, takie jak Ochotnicza Straż Pożarna oraz Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Przedszkolnymi, co czyni ten rejon miejscem łączącym funkcje turystyczne, rekreacyjne i mieszkalne. Mimo korzystnego położenia komunikacyjnego i bliskości terenów zielonych, w obszarze tym występują problemy społeczne, w tym niższy poziom aktywności społecznej i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Zidentyfikowano także problemy techniczne i przestrzenne, m.in. zdegradowaną infrastrukturę oraz ograniczoną dostępność usług publicznych i społecznych. **Podobszar zajmuje powierzchnię 24,4 ha, co stanowi 0,4% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 244 osoby, czyli 1,7% ludności Ustronia.**

Podobszar Poniwiec zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części Ustronia wzdłuż ulic: Lipowej, Dębowej, Akacjowej. Teren charakteryzuje się mieszkaniowym typem zabudowy, z przewagą domów jednorodzinnych i niewielkimi budynkami wielorodzinnymi. Występują tu również pojedyncze obiekty usługowe. Podobszar usytuowany jest peryferyjnie względem centrum miasta i oddzielony od niego drogą wojewódzką nr 941. W sferze społecznej zidentyfikowano problemy demograficzne i niską aktywność społeczną mieszkańców, a także ograniczoną dostępność do infrastruktury społecznej i transportu publicznego. Wskazano również na potrzebę poprawy jakości przestrzeni publicznej oraz modernizacji infrastruktury technicznej. **Podobszar zajmuje powierzchnię 13,3 ha, co stanowi 0,2% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 288 osób, czyli 2,0% ludności Ustronia.**

Podobszar Ustroń Centrum obejmuje środkową część miasta, w rejonie osiedla Marii Konopnickiej. Stanowi on obszar zurbanizowany Ustronia, pełniący funkcje mieszkaniowe, usługowe i administracyjne. Znajdują się tu m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedsiębiorstwo Komunalne, TBS oraz targowisko miejskie. Mimo korzystnej lokalizacji i rozwiniętej infrastruktury, obszar ten boryka się z problemami społecznymi, w tym wyższym udziałem osób korzystających ze wsparcia społecznego oraz zjawiskiem starzenia się populacji. Występują także problemy techniczne i przestrzenne, takie jak zużyta infrastruktura mieszkaniowa, ograniczona liczba terenów zielonych oraz deficyt przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców. **Podobszar zajmuje powierzchnię 7,5 ha, co stanowi 0,1% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 509 osób, czyli 3,5% ludności Ustronia.**

PODOBSZAR USTRÓŃ CENTRUM

 granica obszaru rewitalizacji

0 100 200 m

podkład mapowy: © autorzy OpenStreetMap

Podobszar Ustroń Dolny położony jest w centralno-zachodniej części miasta, w rejonie ulic Dworcowej, Daszyńskiego, Cieszyńskiej i Kościelnej. Przy północnej granicy podobszaru przebiega linia kolejowa. Teren ten obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniową oraz szereg obiektów o funkcjach publicznych i społecznych, w tym Szkołę Podstawową nr 2, Miejski Dom Kultury „Prażakówka”, a także budynki sakralne i instytucje kultury. Obszar ten stanowi ważny punkt w strukturze funkcjonalnej Ustronia, jednak boryka się z licznymi problemami społecznymi, takimi jak wyższy poziom bezrobocia, większy udział osób korzystających z pomocy społecznej oraz problemami demograficznymi. Występują tu także deficyty w sferze przestrzenno-technicznej. **Podobszar zajmuje powierzchnię 17,6 ha, co stanowi 0,3% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 717 osób, czyli 4,9% ludności Ustronia.**

Podobszar Ustroń Górny położony jest w południowo-centralnej części miasta, w rejonie ulic: Grażyńskiego, Alei Legionów, Złotej, Marii Skłodowskiej-Curie, Spacerowej i Andrzeja Brody. Obejmuje fragment strefy uzdrowskiej wraz z częścią Parku Kuracyjnego oraz terenami zabudowy mieszkaniowej i usług publicznych. Znajdują się tu liczne obiekty o funkcjach administracyjnych, zdrowotnych, edukacyjnych i rekreacyjnych, w tym Urząd Miasta, Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Usług Wspólnych, Zespół Szkół Technicznych, Szkoła Podstawowa, Przedszkole, Rynek i Amfiteatr. Pomimo atrakcyjnej lokalizacji i rozwiniętej funkcji, obszar ten wykazuje problemy społeczne. Występują również problemy techniczne i środowiskowe. **Podobszar zajmuje powierzchnię 49,2 ha, co stanowi 0,8% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 442 osoby, czyli 3,0% ludności Ustronia.**

Podobszar Ustroń Zawodzie położony jest w północnej części miasta, wzdłuż ulic: Liściastej, Źródlanej i Kuźnicznej. Obejmuje obszar zabudowy mieszkaniowej o rozproszonej strukturze, zlokalizowany w sąsiedztwie terenów uzdrowiskowych i zielonych doliny Wisły. W jego granicach znajdują się zarówno starsze budynki jednorodzinne, jak i nowsze obiekty turystyczne oraz niewielkie usługi. Pomimo korzystnego położenia obszar ten charakteryzuje się zróżnicowaną kondycją społeczną i techniczną, a także ograniczoną dostępnością przestrzeni publicznych i usług wspólnych (na co wpływ mają w dużej mierze czynniki takie jak: ograniczona dostępność do komunikacji publicznej, brak placówki szkolno-przedszkolnej, ograniczona dostępność miejsc handlowych z podstawowymi artykułami). Występują tu problemy infrastrukturalne. **Podobszar zajmuje powierzchnię 30,8 ha, co stanowi 0,5% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 342 osoby, czyli 2,3% ludności Ustronia.**

Granice wytypowanych podobszarów i obszaru rewitalizacji zostały przyjęte Uchwałą Nr XXVI/281/2025 Rady Miasta Ustroń z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń,

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1 Ustroń – specyfika miasta oraz przyjęta metoda diagnozy szczegółowej

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji gminny program rewitalizacji powinien zawierać „szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”. Przedmiotowy rozdział stanowi odpowiedź na wskazane oczekiwanie.

Obszar rewitalizacji Miasta Ustronia składa się z 9 podobszarów rewitalizacji nieposiadających wspólnych granic. Obszar rewitalizacji wyłoniony został w oparciu o diagnozę delimitacyjną, która pozwoliła na zidentyfikowanie obszarów miasta wyróżniających się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych.

Jednocześnie Ustroń jako jedna z najstarszych osad Śląska Cieszyńskiego posiada klarowną strukturę urbanistyczną, która odzwierciedla zarówno stopniowy rozwój przestrzenny miasta, nabywanie przez nie nowych funkcji oraz ograniczenia wynikające z ukształtowania terenu. Miasto usytuowane jest w południowej części województwa śląskiego u podnóży Beskidu Śląskiego, którego południowe granice wyznacza od wschodu pasmo Równicy a od zachodu Czantorii. Przez centrum Ustronia przebiega dolina rzeki Wisły tworząc oś północ-południe i dzieląc miasto na pół. Tereny północne to natomiast słabiej zurbanizowane użytki rolne. Taki układ terenu powoduje, że blisko 50% obszaru miasta stanowią tereny leśne, a około 1/3 grunty rolne. Sytuacja ta spowodowała, że zasadnicza część miasta została skoncentrowana na stosunkowo niewielkiej powierzchni, przez co strefy śródmiejskie, mieszkaniowe oraz usługowe, znajdują się od siebie w niedużych odległościach. Z tej przyczyny także w dokumentach planistycznych rozpatruje się układ funkcjonalny miasta przez pryzmat strefy śródmiejskiej, mieszkaniowej, rolnej i leśnej, uzupełnianej o funkcje produkcyjne, poprodukcyjne, turystyczne i uzdrowiskowe.

Ponadto w toku analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzonej w oparciu o analizy statystyczne, a także badania jakościowe, analizy przestrzenne i działania partycypacyjne, podjęto decyzję o pogrupowaniu podobszarów rewitalizacji w grupy o zbliżonym charakterze strukturalnym i funkcjonalnym. W toku analizy wyłoniono:

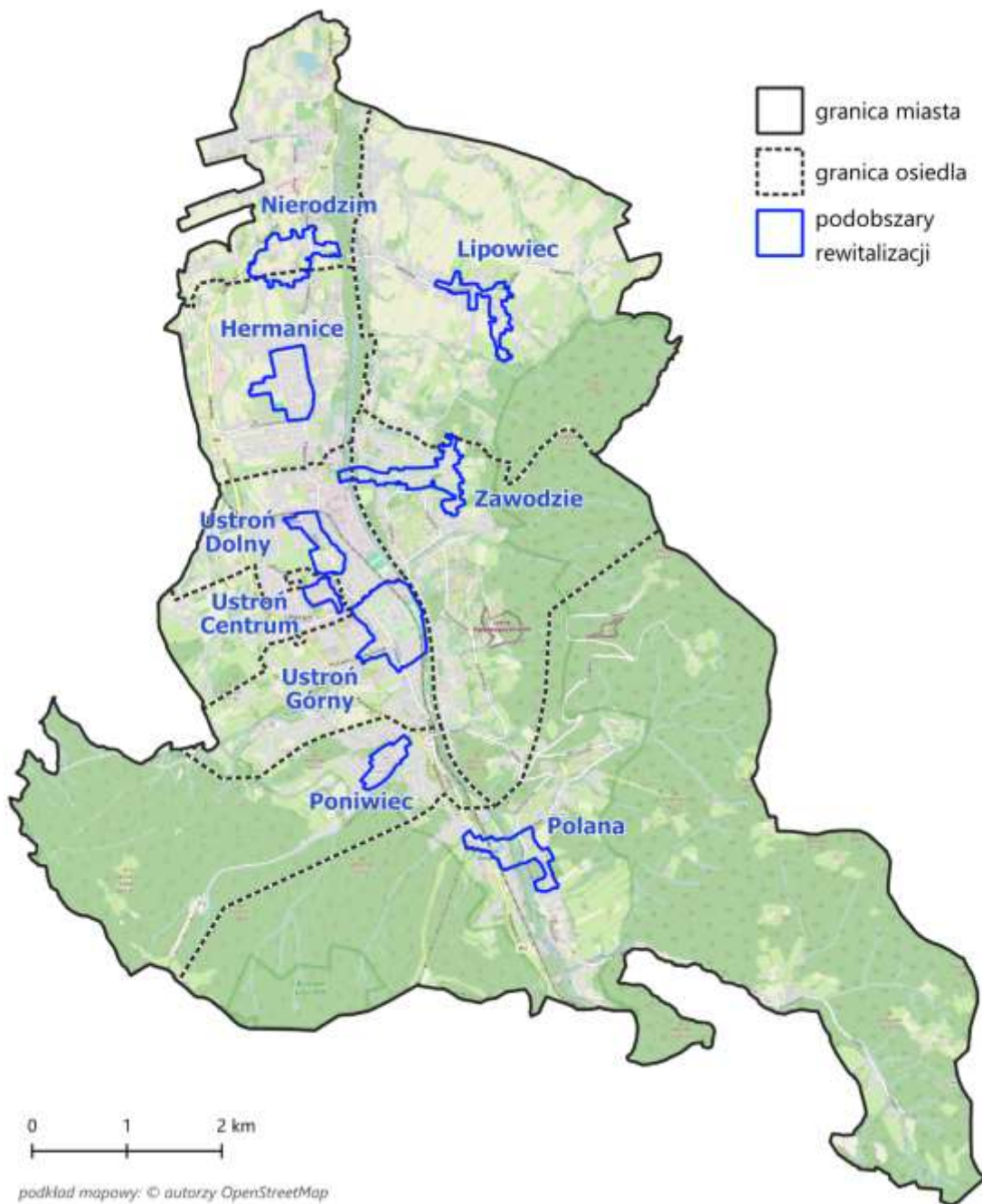
1. Podobszary o przeważającej funkcji rolniczej ulokowane na północy miasta: Lipowiec, Nierodzim – w dalszej części dokumentu określone jako OR Północ.
2. Podobszary kształtujące centrum miasta, podobszary śródmieścia: Ustroń Centrum, Ustroń Górny, Ustroń Dolny – w dalszej części dokumentu określone jako OR Centrum.
3. Podobszary zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowane na obrzeżu śródmieścia: Hermanice, Zawodzie, Poniwiec – w dalszej części dokumentu określone jako OR Osiedla mieszkaniowe.

4. Podobszar związany z funkcjami turystyczno-rekreacyjnymi: Polana – w dalszej części dokumentu określone jako OR Polana.

Podział taki oddaje zarówno strukturę funkcjonalną Ustronia, jak i pozwala na zobrazowanie podobieństw, źródeł problemów oraz potencjałów występujących w podobszarach, które w ramach wymienionych podgrup charakteryzują się zarówno zbliżoną strukturą zabudowy, przekrojem mieszkańców, jak i pełnionymi funkcjami. Struktury te wyróżniają również podobne i wynikające z ich historii problemy społeczne, gospodarcze, techniczne oraz środowiskowe. Ponadto podobszary te zlokalizowane są względem siebie albo w ramach bezpośredniej bliskości, albo w odległości co najwyżej kilkuset metrów.

W przyjętej koncepcji prac oprócz charakterystyki i rysu historycznego każdego z podobszarów, zawarto wyniki przeprowadzonych analiz statystycznych, prac badawczych oraz mapy rozmieszczenia przestrzennego instytucji, układu komunikacyjnego, mapy topograficzne oraz pogładowe zdjęcia przedstawiające specyfikę danego podobszaru. Zaprezentowane w kolejnych rozdziałach materiały nie tylko ułatwiają zrozumienie ich funkcjonowania, ale także pozwalają na wskazanie występujących problemów oraz określenia potencjałów rozwojowych podobszarów, które w formie zbiorczego zestawienia kończy opis każdego z rozdziałów.

Grafika 6 Wyodrębnione podobszary w ramach obszaru rewitalizacji Miasta Ustron

Źródło: opracowanie własne

5.2 Jednostka OR Północ (podobszar Lipowiec, Nierodzim)

Podobszar Lipowiec zlokalizowany jest w północno-wschodniej części Ustronia, wzdłuż ulicy Lipowskiej i ulicy oraz ich najbliższego otoczenia. Obszar ma charakter rozproszonej zabudowy mieszkaniowej, z lokalnymi punktami usługowymi i obiektami o funkcjach społecznych. W podobszarze znajdują się m.in. Przedszkole nr 5 w Ustroniu, Szkoła podstawowa nr 5 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Ustroniu) oraz Ochotnicza Staż Pożarna.

Występują tu problemy społeczne, związane z niższym poziomem aktywności społecznej i ograniczoną dostępnością do usług publicznych. Część zabudowy mieszkaniowej wymaga modernizacji, a układ przestrzenny osiedla wskazuje na potrzebę poprawy dostępności komunikacyjnej oraz rewitalizacji przestrzeni wspólnych.

Podobszar obejmuje powierzchnię 18,7 ha (co stanowi 0,3% powierzchni miasta) i jest zamieszkiwany przez 276 osób, czyli około 1,9% mieszkańców Ustronia.

Podobszar Nierodzim położony jest w północnej części Ustronia, na zachód od drogi wojewódzkiej nr 941 (ulicy Katowickiej). Obejmuje obszar o mieszanym charakterze zabudowy, w którym dominują funkcje mieszkaniowe jednorodzinne, uzupełnione o drobne usługi.

W strukturze społecznej obserwuje się podwyższony udział osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej, a także niższy poziom integracji społecznej. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej widoczna jest ograniczona dostępność do infrastruktury rekreacyjnej i komunikacji zbiorowej.

Podobszar zajmuje powierzchnię 31,6 ha, co stanowi 0,5% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 253 osoby, czyli około 1,7% ludności Ustronia.

Zarówno jeden jak i drugi podobszar pełnią także funkcje rolnicze.

Tabela 7 Jednostka OR Północ – podstawowe dane

	Liczba ludności	% ludności miasta	Powierzchnia [ha]	% powierzchni miasta
Podobszar Lipowiec	276	1,9%	18,7	0,3%
Podobszar Nierodzim	253	1,7%	31,6	0,5%
Razem	529	3,6%	50,3	0,8%

Źródło: opracowanie własne

Sfera społeczna

W podobszarze OR Północ obserwuje się wyraźne zróżnicowanie skali problemów społecznych pomiędzy Lipowcem a Nierodzimem, jednak w obu przypadkach widoczne są symptomy osłabienia lokalnego rynku pracy i rosnącej zależności części mieszkańców od systemu wsparcia społecznego.

Punktem wyjścia dla analizy jest niekorzystna sytuacja demograficzna. Zarówno w Lipowcu (-10,9), jak i w Nierodzimiu (-11,9) przyrost naturalny pozostaje ujemny i gorszy niż średnia miejska (-9,7). W Lipowcu dodatkowo występuje silnie ujemne saldo migracji (-14,5), co oznacza odpływ mieszkańców, najczęściej w wieku produkcyjnym. Mechanizm ten prowadzi do stopniowego zmniejszania się lokalnej podaży pracy, starzenia się społeczności oraz osłabienia potencjału ekonomicznego obszaru. W Nierodzimiu dodatnie saldo migracji (19,8) nie przekłada się jednak na poprawę wskaźników społecznych, co może świadczyć o napływie osób o niższym statusie ekonomicznym lub o relokacji gospodarstw domowych poszukujących tańszego zasobu mieszkaniowego.

Tabela 8 Demografia – jednostka Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-10,9	-11,9	-9,7
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-14,5	19,8	9,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Na tle tych procesów demograficznych widoczny jest podwyższony poziom bezrobocia – 24,3 na 1000 mieszkańców w Lipowcu i 25,7 w Nierodzimiu, wobec 17,9 w skali miasta. Oznacza to, że natężenie bezrobocia jest o około 40% wyższe niż średnio w Ustroniu. W warunkach peryferyjnego położenia, rozproszonej zabudowy i ograniczonej oferty lokalnych miejsc pracy (dominacja funkcji mieszkaniowej i rolniczej) bezrobocie ma charakter nie tylko koniunkturalny, lecz w znacznej mierze strukturalny. Ograniczona dostępność transportu zbiorowego oraz brak silnych lokalnych centrów usługowych dodatkowo utrudniają mobilność zawodową mieszkańców.

Tabela 9 Pomoc społeczna i rynek pracy – jednostka OR Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	24,3	25,7	17,9
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	113,7	200,7	97,3

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	60,4	107,9	54,1
Liczba korzystających z zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	0,7	1,7	3,3
Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	481,9	1094,4	565,7
Liczba udzielonych zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	3,7	11,4	30,4
Liczba dzieci w szkołach otrzymujących pomoc w postaci dożywiania na 1000 mieszkańców	5,9	15,9	2,6
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	7,4	10,1	4,6
Przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców	0,7	0,9	0,6
Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	1,1	0,5	2,5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	20,6	33,5	31,6
Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności (z pielęgnacyjnymi) na 1000 mieszkańców	197,0	359,4	308,7
Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców	0,0	8,9	9,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń i PUP Cieszyn

Konsekwencją osłabienia rynku pracy jest wzrost skali korzystania z pomocy społecznej, szczególnie widoczny w Nierodzimiu. Liczba klientów pomocy społecznej ogółem wynosi tam 200,7 na 1000 mieszkańców, przy 97,3 w mieście. Oznacza to, że co piąty mieszkaniec tej części podobszaru korzysta z systemu wsparcia. W Lipowcu wskaźnik ten (113,7) również przekracza średnią miejską, choć

w mniejszym stopniu. Tak wysoka koncentracja beneficjentów wskazuje na kumulację problemów dochodowych, opiekuńczych i społecznych w określonych środowiskach lokalnych.

Mechanizm zależności od świadczeń ma w Nierodzimiu charakter pogłębiony, co potwierdza liczba udzielonych świadczeń ogółem – 1094,4 na 1000 mieszkańców, niemal dwukrotnie więcej niż średnia miejska (565,7). Oznacza to nie tylko większą liczbę osób objętych wsparciem, lecz także powtarzalność i długotrwałość udzielanej pomocy. W praktyce świadczy to o utrwalonym charakterze problemów społecznych oraz ograniczonej skuteczności dotychczasowych mechanizmów aktywizacyjnych.

Wskaźniki korzystania ze świadczeń z powodu ubóstwa (7,4 w Lipowcu i 10,1 w Nierodzimiu wobec 4,6 w mieście) potwierdzają, że niedobory dochodowe są jednym z kluczowych czynników generujących zależność od systemu wsparcia.

Liczba dzieci objętych dożywianiem w Nierodzimiu wynosi 15,9 na 1000 mieszkańców (przy 2,6 w mieście), co oznacza ponad sześciokrotnie wyższe natężenie problemu. W Lipowcu wskaźnik ten również jest podwyższony (5,9). Zjawisko to wskazuje na realne trudności ekonomiczne części gospodarstw domowych oraz ryzyko utrwalania się ubóstwa w wymiarze międzypokoleniowym.

W Lipowcu sytuacja ma charakter umiarkowany – choć wskaźniki bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej przekraczają średnią miejską, skala koncentracji problemów jest wyraźnie niższa niż w Nierodzimiu. Obecność instytucji takich jak szkoła, przedszkole i OSP stanowi potencjał do wzmacniania więzi społecznych oraz realizacji działań integracyjnych. Niemniej ujemne saldo migracji i postępujące starzenie się ludności mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do osłabienia lokalnej aktywności zawodowej i społecznej.

Dodatkowo w Nierodzimiu obserwuje się podwyższoną liczbę ofiar przemocy (6,1 wobec 3,3 w mieście), co może pozostawać w związku z kumulacją problemów ekonomicznych, bezrobocia i napięć społecznych.

Tabela 10 Bezpieczeństwo – jednostka OR Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców	6,3	42,5	21,6
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	3,7	6,1	3,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń i KPP Cieszyn

W warunkach ograniczonej aktywności organizacji pozarządowych (0,5 na 1000 mieszkańców w Nierodzimiu i brak w Lipowcu, przy 1,7 w mieście) brakuje lokalnych mechanizmów wsparcia środowiskowego, integracji i profilaktyki społecznej. Niski poziom kapitału społecznego osłabia zdolność wspólnoty do samoregulacji i przeciwdziałania kryzysom.

Tabela 11 Aktywność społeczna – jednostka OR Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	83,4	99,1	7,5
Liczba i wykaz organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	0,0	0,5	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

W przypadku uczestnictwa w Uniwersytecie Trzeciego Wieku wskaźniki dla Lipowca (83,4 na 1000 mieszkańców) oraz Nierodzimia (99,1) są wielokrotnie wyższe niż wartość referencyjna dla miasta (7,5). Tak wysoka wartość nie wynika jednak z wyjątkowo silnej aktywności seniorów, lecz przede wszystkim z bardzo małej liczby mieszkańców w obrębie podobszarów – nawet niewielka liczba uczestników generuje wysoki wskaźnik przeliczeniowy. Dane te należy zatem interpretować ostrożnie. W rzeczywistości nie świadczą one o ponadprzeciętnym kapitale społecznym, lecz raczej o statystycznym efekcie małej populacji.

Jednocześnie zestawienie tych danych z niską liczbą organizacji pozarządowych (0,0 w Lipowcu i 0,5 w Nierodzimiu wobec 1,7 w mieście) wskazuje, że aktywność społeczna ma charakter punktowy i instytucjonalny, a nie oddolny i środowiskowy. Oznacza to, że seniorzy korzystają z oferty dostępnej w skali miasta, natomiast lokalnie brakuje trwałych struktur integracyjnych. W kontekście starzenia się populacji może to prowadzić do ryzyka izolacji społecznej w dłuższej perspektywie.

Sfera gospodarcza

Struktura gospodarcza podobszaru OR Północ ma charakter wyraźnie zróżnicowany przestrzennie. Lipowiec reprezentuje model obszaru o ograniczonej aktywności gospodarczej, natomiast Nierodzim – obszaru o relatywnie wysokim nasyceniu podmiotami, lecz o osłabionej dynamice rozwojowej.

W Lipowcu liczba podmiotów gospodarczych wynosi 64,0 na 1000 mieszkańców, co jest wartością znacząco niższą od średniej miejskiej (103,5). Oznacza to, że poziom przedsiębiorczości jest tu o blisko 40% niższy niż w skali Ustronia. Taki stan rzeczy należy wiązać z peryferyjnym położeniem, rozproszoną strukturą zabudowy oraz dominacją funkcji mieszkaniowej i rolniczej. Brak wyraźnie wykształconego lokalnego centrum usługowego oraz ograniczona dostępność komunikacyjna powodują, że obszar nie generuje wystarczającej masy krytycznej dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości.

Różnica pomiędzy podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi w Lipowcu wynosi +1,0, co oznacza niewielką, ale dodatnią dynamikę rozwoju. W praktyce wskazuje to na utrzymywanie się

podstawowej aktywności gospodarczej, jednak jej skala jest zbyt mała, aby istotnie wpływać na lokalny rynek pracy.

W Nierodzimiu sytuacja jest odmienna pod względem ilościowym, lecz mniej korzystna pod względem jakościowym. Liczba podmiotów gospodarczych wynosi 111,0 na 1000 mieszkańców, a więc przekracza średnią miejską. Może to świadczyć o większej aktywności gospodarczej, w tym o funkcjonowaniu drobnych działalności usługowych, budowlanych czy transportowych. Jednak wskaźnik równowagi gospodarczej (różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami) wynosi -4,1, przy -1,9 w skali miasta. Oznacza to, że proces likwidacji działalności jest silniejszy niż ich powstawanie, a lokalna baza ekonomiczna ulega stopniowemu osłabieniu.

Tabela 12 Sfera gospodarcza – jednostka OR Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	64,0	111,00	103,5
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	1,0	-4,1	-1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Sfera techniczna

Sfera techniczna jednostki OR Północ jest zróżnicowana między Lipowcem a Nierodzimem i pozostaje ściśle powiązana z ich strukturą funkcjonalną oraz sytuacją społeczno-ekonomiczną.

W Lipowcu występuje relatywnie wysoka koncentracja zabytków (0,11 na 1 ha wobec 0,014 w mieście), co stanowi potencjał tożsamościowy, ale jednocześnie zwiększa koszty utrzymania i modernizacji obiektów. Należy jednak zaznaczyć, że w liczbach bezwzględnych to dwa obiekty zabytkowe – plebania z XVIII wieku oraz kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża z początku XIX w.

Istotnym problemem jest stan infrastruktury publicznej – 66,7% obiektów wymaga termomodernizacji, a 100% dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Oznacza to pełną skalę barier architektonicznych oraz obniżoną efektywność energetyczną budynków, co przekłada się na wyższe koszty eksploatacyjne i ograniczoną dostępność usług.

Tabela 13 Uwarunkowania techniczne – jednostka OR Północ

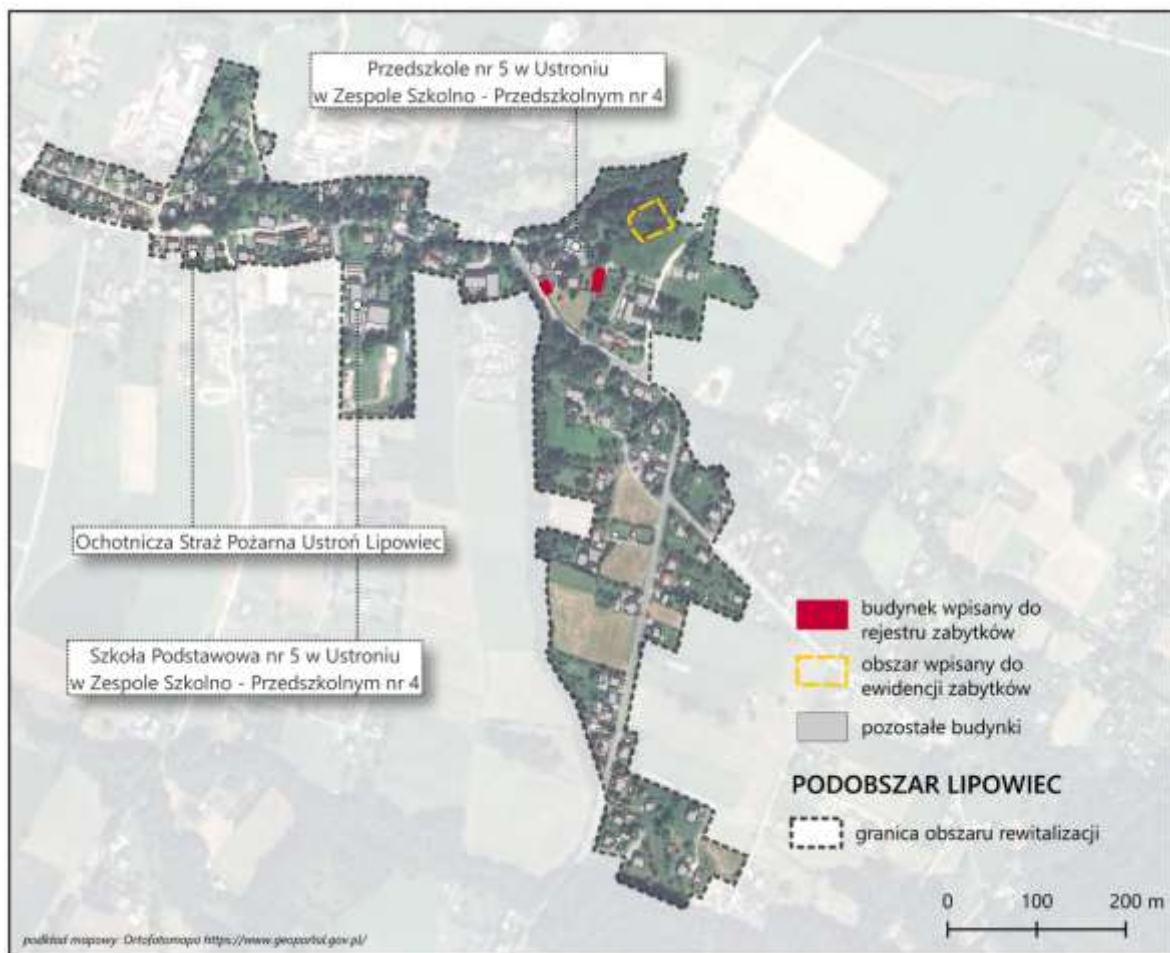
	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zabytków na 1 ha powierzchni	0,11	0,00	0,014

Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	66,7	-	62,1
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100	-	82,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń i BDOT

W Nierodzimiu brak jest zabytków oraz obiektów publicznych, co wskazuje raczej na deficyt infrastruktury niż na jej degradację. Dominuje zabudowa jednorodzinna o zróżnicowanym standardzie technicznym, często modernizowana fragmentarycznie. W połączeniu z problemami społecznymi i niższymi dochodami mieszkańców ogranicza to możliwości kompleksowej poprawy efektywności energetycznej i jakości zasobu mieszkaniowego.

Grafika 7 Uwarunkowania techniczne – podobszar Lipowiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie NID

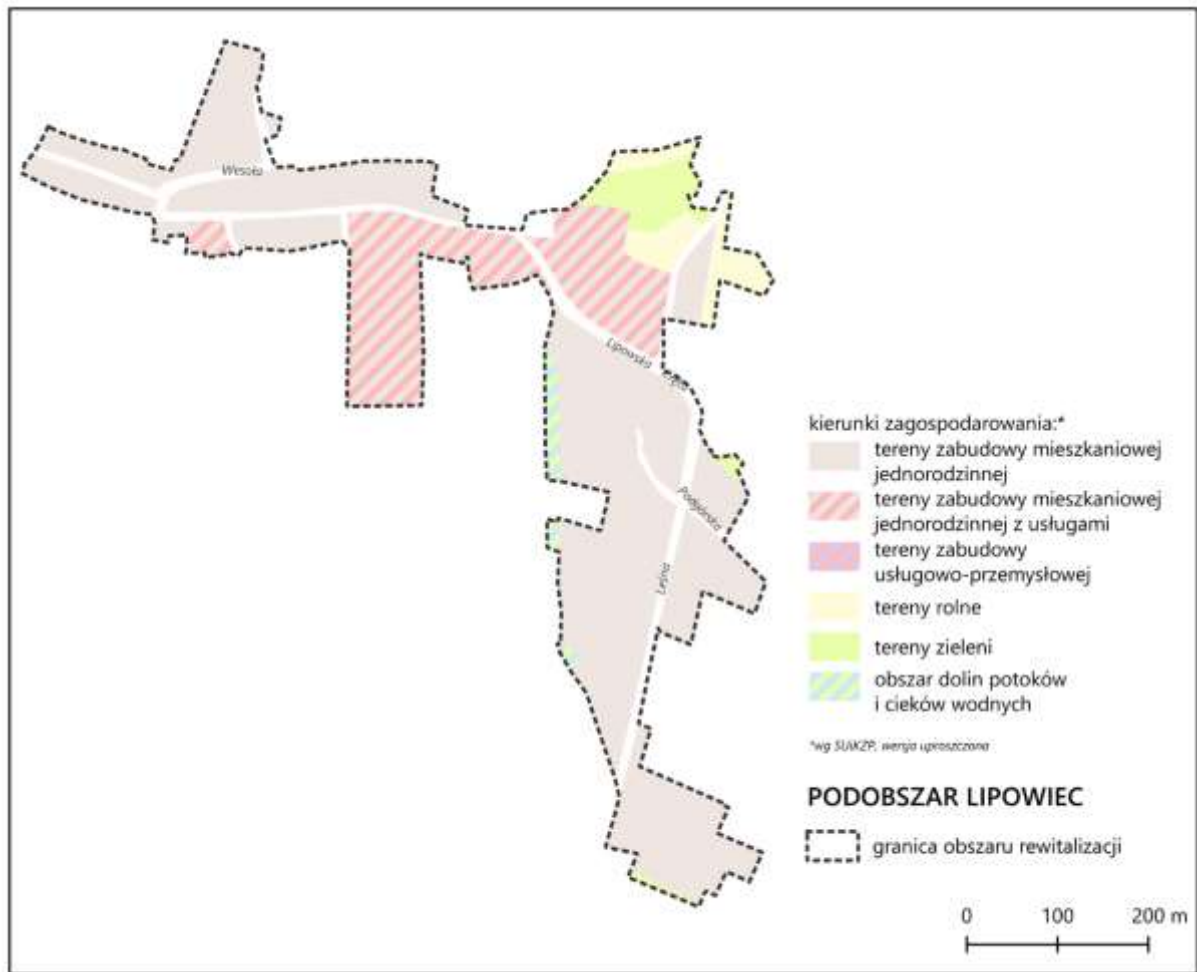
Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Jednostka OR Północ cechuje się wyraźnie peryferyjnym i rozproszonym układem przestrzennym, w którym dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, uzupełniona terenami rolnymi, fragmentami zieleni oraz dolinami cieków wodnych. Struktura urbanistyczna nie tworzy zwartej, czytelnej centrum lokalnego, lecz ma charakter pasmowy i rozciągnięty wzdłuż głównych ciągów drogowych. Ruralistyczny charakter jednostki północ ściśle związany jest z rozwojem przestrzennym miasta – wsie Nierodzim i Lipowiec, które niegdyś stanowiły niezależne jednostki osadnicze włączono do granic miasta w latach 70. Najczytelniejszy układ historyczny zachował się w Lipowcu zwartej zabudowy ulicowej po obu stronach ul. Lipowskiej. Mniej czytelny w odniesieniu do historycznego rozplanowania jest układ zabudowy w Nierodzimiu z uwagi na znaczny przyrost budynków jednorodzinnych oraz obiektów i zespołów usługowych i produkcyjnych. Fakt ten wynika z rozdzielenia miejscowości przez drogę wojewódzką 941.

Zarówno Lipowiec, jak i Nierodzim opierają swoją strukturę na terenach zabudowy jednorodzinnej, miejscami uzupełnionej funkcjami usługowymi. W Lipowcu funkcje mieszkaniowe koncentrują się wzdłuż ulicy Lipowskiej, natomiast w Nierodzimiu zabudowa rozwija się wzdłuż ulic Skoczowskiej, Lipowskiej i Granicznej.

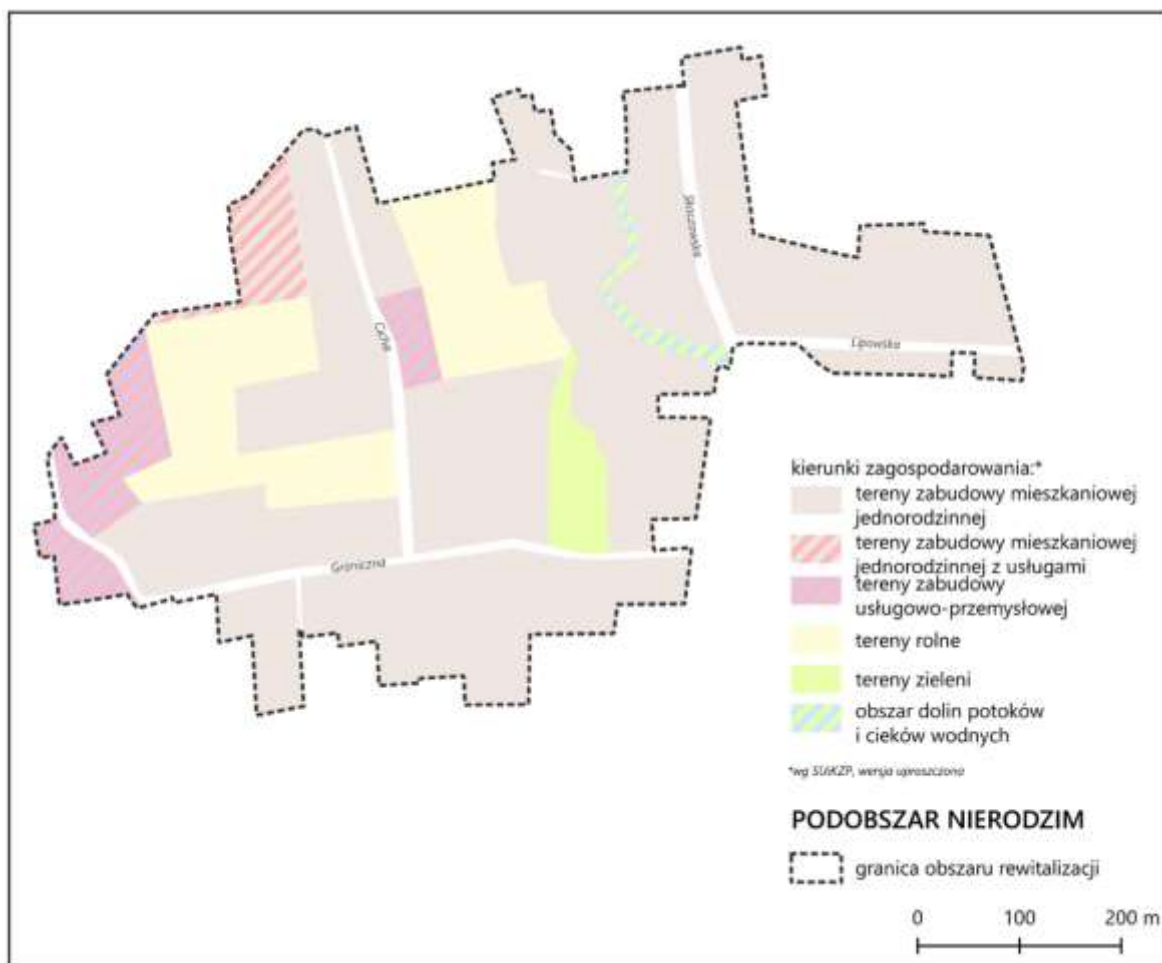
Istotnym elementem są rozległe tereny rolne oraz obszary dolin potoków, które wprowadzają wyraźne przerwy w strukturze zabudowy. Z jednej strony stanowią one potencjał środowiskowy i krajobrazowy, z drugiej – pogłębiają rozproszenie przestrzenne oraz ograniczają spójność funkcjonalną obszaru. Brak wyraźnie wykształconych przestrzeni publicznych (placów, skwerów, centrów lokalnych) powoduje, że funkcje społeczne realizowane są w sposób rozproszony i instytucjonalny, bez czytelnej przestrzeni integracji.

Grafika 8 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Lipowiec

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUiKZP

Grafika 9 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Nierodzim

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUiKZP

Wskaźniki dostępności potwierdzają silne zróżnicowanie pomiędzy częściami podobszaru. W Lipowcu dostępność usług społecznych (10,9) jest zbliżona do średniej miejskiej (10,7), co wynika z obecności szkoły, przedszkola i OSP. Jednak brak dostępu do opieki zdrowotnej (0,0) oraz infrastruktury rowerowej (0,0) wskazuje na istotne deficyty funkcjonalne.

Zdjęcie 1 OSP Lipowiec

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Zdjęcie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Ustroniu – Ustroń Lipowiec

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

W Nierodzimiu sytuacja jest mniej korzystna – dostępność usług społecznych (4,0) oraz terenów rekreacyjnych (0,0) pozostaje znacząco poniżej średniej miejskiej. Ograniczona obecność funkcji usługowych powoduje konieczność korzystania z oferty zlokalizowanej poza obszarem, co wzmacnia zależność od transportu indywidualnego. Dodatkowo poziom obsługi komunikacyjnej jest niższy niż średnia miejska (7,2 w Lipowcu i 4,0 w Nierodzimiu wobec 9,2 w mieście). Transport autobusowy występuje jedynie wzdłuż głównych osi, co przy rozproszonej zabudowie ogranicza realną dostępność przystanków dla części mieszkańców.

Udział powierzchni biologicznie czynnej jest relatywnie wysoki (85,7% w Lipowcu i 88,7% w Nierodzimiu), jednak pozostaje niższy niż średnia miejska (95,2%). Wynika to z przekształceń rolniczych oraz zabudowy rozproszonej.

W Lipowcu dostępność terenów rekreacyjnych (7,2) jest zbliżona do średniej miejskiej, natomiast w Nierodzimiu wynosi 0,0. Oznacza to brak urządzonych, ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych, mimo obecności terenów otwartych. Funkcja rekreacyjna realizowana jest tu głównie w sposób nieformalny (prywatne ogrody, przestrzenie półnaturalne), a nie poprzez świadomie kształtowane przestrzenie publiczne.

Tabela 14 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Północ

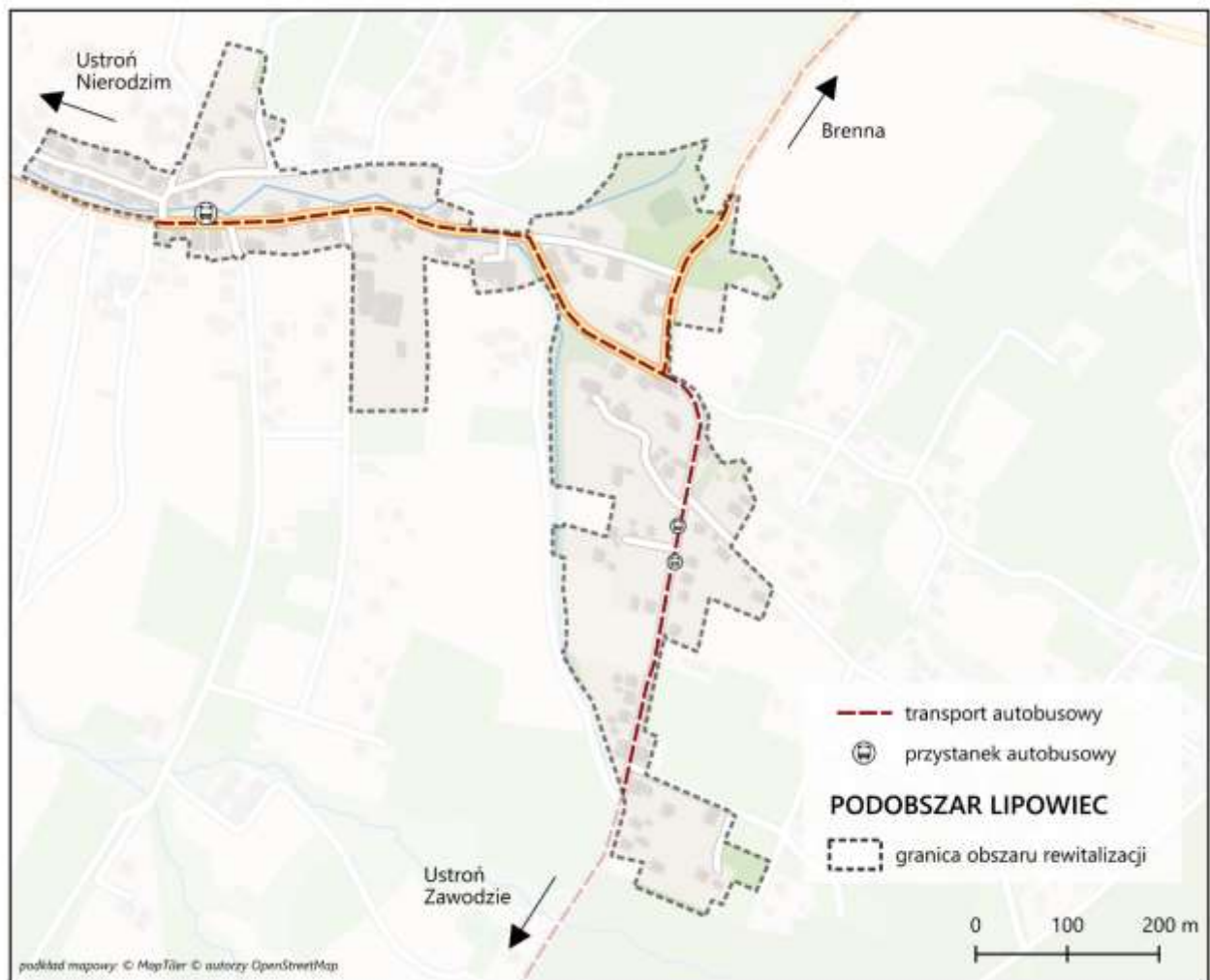
	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Dostępność usług społecznych	10,9	4,0	10,7
Dostępność terenów rekreacyjnych	7,2	0,0	7,1
Poziom obsługi komunikacyjnej	7,2	4,0	9,2
Dostępność opieki zdrowotnej	0,0	4,0	9,2
Dostępność infrastruktury rowerowej	0,0	0,0	2,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	85,7	88,7	95,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń oraz BDOT

Oba podobszary mają charakter liniowy, oparty na przebiegu głównych dróg. W Nierodzimiu istotną rolę odgrywa droga wojewódzka nr 941, która pełni funkcję tranzytową (kierunek Skoczów – Wiśła). W Lipowcu oś komunikacyjną stanowi ulica Lipowska.

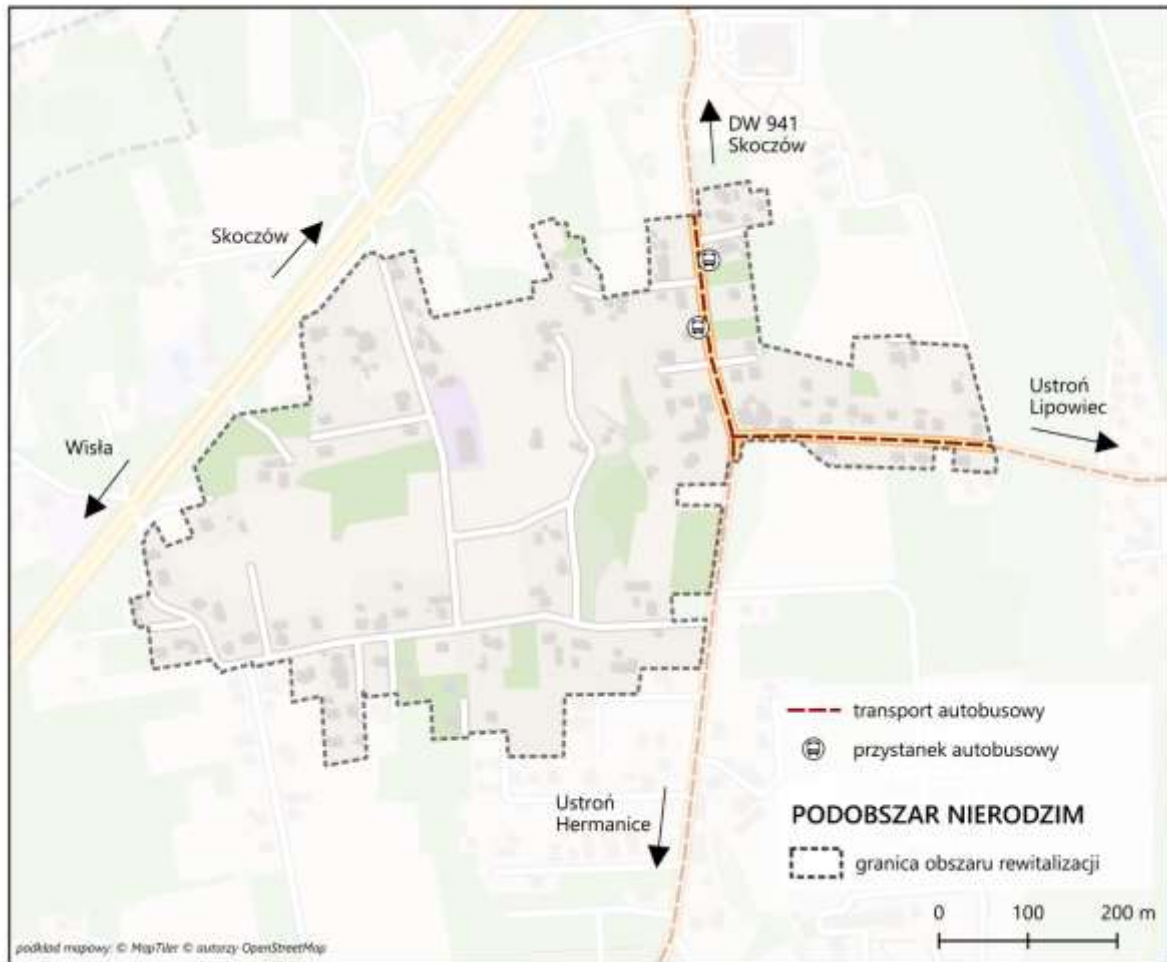
Układ drogowy ma charakter przelotowo-obługowy, a nie lokalny. Oznacza to, że drogi pełnią funkcję tranzytową, generując ruch i potencjalne bariery przestrzenne, zamiast integrować przestrzeń osiedla. Brakuje wyraźnych powiązań poprzecznych oraz infrastruktury rowerowej (0,0 w obu podobszarach), co ogranicza korzystanie z rowerów i urządzeń transportu osobistego.

Grafika 10 Układ komunikacyjny – podobszar Lipowiec

Źródło: opracowanie własne

Grafika 11 Układ komunikacyjny – podobszar Nierodzim

Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie 2 Typowa zabudowa jednostki OR Północ

Źródło: archiwum własne – spacer studyjny luty 2026

Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa jednostki OR Północ (Lipowiec i Nierodzim) wykazuje jednocześnie występowanie korzystnych uwarunkowań przyrodniczych oraz lokalnych presji środowiskowych związanych głównie z oddziaływaniem transportu i emisji z sektora komunalno-bytowego

Tabela 15 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Północ

	Podobszar Lipowiec	Podobszar Nierodzim	Wartość referencyjna dla miasta
Średnie roczne stężenie PM2.5	12,9	15,3	13,5
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	0,0	11,1%	9,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOS i BDOT

W zakresie jakości powietrza sytuacja podobszarów jest zróżnicowana. W Lipowcu średnie roczne stężenie pyłu PM2.5 wynosi 12,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i jest niższe niż średnia miejska (13,5), co wskazuje na relatywnie korzystne warunki środowiskowe. Wynika to przede wszystkim z dużego udziału terenów otwartych, rolnych oraz zieleni, które sprzyjają przewietrzaniu obszaru i ograniczają kumulację zanieczyszczeń.

W Nierodzimiu sytuacja jest mniej korzystna – stężenie PM2.5 wynosi 15,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przekraczając średnią miejską. Może to być efektem oddziaływania zabudowy jednorodzinnej wykorzystującej indywidualne źródła ciepła, a także wpływu ruchu drogowego, w tym przebiegu drogi wojewódzkiej nr 941. Wskazuje to na utrzymujący się problem niskiej emisji oraz transportowych źródeł zanieczyszczeń.

Istotnym czynnikiem środowiskowym jest również oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. W Nierodzimiu, 11,1% budynków znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym (przy 9,3 w mieście), co związane jest z bliskim przebiegiem drogi DW 941.

Oprócz wymienionych zagrożeń podobszar OR Północ posiada istotne walory środowiskowe. Wysoki udział terenów biologicznie czynnych, obecność gruntów rolnych oraz dolin cieków wodnych sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności i kształtują korzystny krajobraz kulturowy. Zasoby te stanowią potencjał dla rozwoju funkcji rekreacyjnych, edukacyjnych i przyrodniczych, a także dla działań adaptacyjnych wobec zmian klimatu.

Podsumowanie – jednostka OR Północ

- Walory środowiskowe i krajobrazowe (wysoki udział terenów biologicznie czynnych (85–89%), obecność terenów rolnych i dolin cieków wodnych, korzystne warunki przewietrzania (szczególnie Lipowiec), potencjał do rozwoju rekreacji, edukacji przyrodniczej i działań adaptacyjnych do zmian klimatu.
- Funkcjonujące instytucje społeczne (szczególnie Lipowiec)
- Relatywnie wysoki poziom przedsiębiorczości
- Aktywność seniorów - relatywnie wysoki udział uczestników UTW (efekt małej populacji, ale wskazujący na gotowość części mieszkańców do aktywności)
- Funkcjonujące instytucje społeczne (w szczególności w Lipowcu - szkoła podstawowa, przedszkole, OSP, istniejąca baza do działań integracyjnych i aktywizacyjnych)
- Obiekty o wartości historycznej – w szczególności kościoła i plebanii (potencjał kulturowy i integracyjny)

- Niekorzystne procesy demograficzne (ujemny przyrost naturalny, odpływ ludności, ryzyko starzenia się społeczności i osłabienia bazy ekonomicznej)
- Wysoki poziom bezrobocia (bezrobocie o charakterze strukturalnym, ograniczona mobilność zawodowa, brak lokalnych miejsc pracy)
- Silna koncentracja problemów społecznych - wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej, wysoka liczba świadczeń per capita, podwyższona liczba ofiar przemocy, wysoka liczba dzieci objętych dożywianiem
- Deficyty infrastrukturalne (brak infrastruktury rowerowej, ograniczona dostępność komunikacji zbiorowej, brak lokalnych centrów integracji, słaba dostępność i niska jakość terenów rekreacyjnych)
- Problemy techniczne infrastruktury publicznej - wysoki udział obiektów wymagających termomodernizacji oraz dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
- Wyższe stężenia PM2.5 niż średnia miejska i ponadprzeciętne oddziaływanie hałasu drogowego (DW 941)

5.3 Jednostka OR Centrum – (podobszar Ustroń Dolny, Ustroń Centrum, Ustroń Górny)

Podobszary współtworzące jednostkę funkcjonalną OR Centrum to podobszar Ustroń Dolny, Ustroń Centrum oraz Ustroń Górny, których granice przebiegają w bezpośrednich, niewielkich odległościach. Współtworzący OR Centrum podobszar Ustroń Dolny położony jest w centralno-zachodniej części miasta w rejonie ulic Dworcowej, Daszyńskiego, Cieszyńskiej i Kościelnej. Teren ten obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniową oraz szereg obiektów o pełniących funkcje publiczne, w tym Szkołę Podstawową nr 2, Miejski Dom Kultury „Prażakówka”, a także budynki sakralne i instytucje kultury. Obszar ten stanowi ważny punkt w strukturze funkcjonalnej Ustronia, jednak boryka się z licznymi problemami o charakterze społecznym oraz przestrzennym i technicznym. Podobszar zamieszkuje 717 osób, a jego powierzchnia stanowi 17,6 ha.

Podobszar Ustroń Centrum obejmuje środkową część miasta, w rejonie osiedla Marii Konopnickiej. Jest to jeden z najbardziej zurbanizowanych obszarów Ustronia, pełniący funkcje mieszkaniowe, usługowe i administracyjne. Na jego terenie znajdują się tu m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedsiębiorstwo Komunalne i TBS. Mimo korzystnej lokalizacji i rozwiniętej infrastruktury, obszar ten boryka się z problemami społecznymi, a także problemami technicznymi, zużytą infrastrukturą oraz ograniczoną dostępnością terenów zielonych i przestrzeni publicznych. Jest najmniejszym z trzech podobszarów OR Centrum. Jego powierzchnia zajmuje zaledwie 5,9 ha, co stanowi 0,1% powierzchni miasta i jest zamieszkiwany przez 503 osoby (około 3,4% ludności Ustronia).

Podobszar Ustroń Górny znajduje się w południowo-centralnej części miasta, w rejonie ulic: Grażyńskiego, Alei Legionów, Złotej, Marii Skłodowskiej-Curie, Spacerowej i Andrzeja Brody. Obejmuje fragment strefy uzdrowiskowej wraz z częścią Parku Kuracyjnego oraz terenami zabudowy mieszkaniowej i usług publicznych. Na jego terenie znajdują się tu liczne obiekty pełniące funkcje administracyjne, zdrowotne, edukacyjne i rekreacyjne. Wśród najważniejszych obiektów ulokowanych na tym podobszarze wymienić można Urząd Miasta, Miejską Bibliotekę Publiczną, Centrum Usług Wspólnych, Zespół Szkół Technicznych, Szkołę Podstawową, Przedszkole, Rynek i Amfiteatr. Powierzchnia podobszaru zajmuje 49,2 ha, co stanowi 0,8% powierzchni miasta. Zamieszkiwany jest natomiast przez 442 osoby, czyli 3,0% ludności Ustronia.

Jednostki analizowane w ramach OR Centrum ulokowane są w obrębie ścisłego centrum Ustronia i realnie je współtworzą. Jak wskazano powyżej, na ich terenie znajdują się kluczowe instytucje publiczne, szkoły, przestrzenie reprezentacyjne miasta oraz tereny rekreacyjne. OR Centrum to stosunkowo nieduża przestrzeń obejmująca łącznie 72,7 ha (1,2% miasta), zamieszkiwana przez około 1 662 osoby

(11,3% ogółu mieszkańców Ustronia). Jest to zatem niewielka przestrzeń, gęsto zaludniona oraz skupiająca kluczowe obiekty i przestrzenie tworzące miejskość Ustronia, zarówno w wymiarze instytucjonalnym, jak i symbolicznym.

Tabela 16 Ludność i powierzchnia podobszarów OR Centrum

	Liczba ludności	% ludności miasta	Powierzchnia [ha]	% powierzchni miasta
Podobszar Ustroń Dolny	717	4,9%	17,6	0,3%
Podobszar Ustroń Centrum	503	3,4%	5,9	0,1%
Podobszar Ustroń Górny	442	3,0%	49,2	0,8%
Razem	1 662	11,3%	72,7	1,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera społeczna

Podobszary współtworzące jednostkę OR Centrum zmagają się z postępującymi problemami demograficznymi, w tym w szczególności z ujemnym przyrostem naturalnym. W całym 2024 roku z miasta Ustronia w ramach zmian demograficznych i ujemnego przyrostu naturalnego ubyło 143 mieszkańców. Jednostki tworzące OR Centrum mimo, że łącznie stanowią 11,3% ogółu mieszkańców miasta (1 662 osoby), utraciły aż 35 mieszkańców co stanowi łącznie niemal 1/4 ubytku mieszkańców wynikających z procesu ujemnego przyrostu naturalnego w mieście. Przeciętna wartość przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w Ustroniu wynosi -9,7. Dla porównania podobszar Ustroń Górny tracił mieszkańców w tempie ponad 4 krotnie szybszym, gdyż wartość przeliczeniowa przyrostu naturalnego wyniosła tam -43,0 osoby na 1000 mieszkańców. Oznacza to, że w ciągu zaledwie 1 roku, podobszar Ustronia Górnego utracił około 4,3% ogółu mieszkańców, tylko w wyniku procesów naturalnych. Obszar ten traci jednak mieszkańców także ze względu na ujemne saldo migracji, wynoszące -15,8 na 1000 mieszkańców. Łącznie zatem populacja podobszaru Ustronia Górnego zmniejszyła się o blisko 6% w stosunku rok do roku (-26 osób z około 460 zamieszkujących podobszar).

Podobne tendencje obserwowane są na podobszarze Ustronia Centrum, gdzie ubytek mieszkańców jest nieco wolniejszy, lecz realnie w stosunku rok do roku populacja podobszaru zmniejszyła się o około 3%, tj. -16 osób. Znaczny udział w tym zakresie mają procesy naturalne, wynikające z ujemnego przyrostu (-25,5 na 1000 mieszkańców). Nieco mniejszy ujemne saldo migracji (-5,9 na 1000 mieszkańców).

Na tle pozostałych dwóch podobszarów, względnie korzystnie kształtuje się sytuacja w podobszarze Ustronia Dolnego, gdzie w trakcie analizowanego okresu przybyło 23,7 osób na 1000 mieszkańców (9,4 w całym mieście), a ubyło w ramach ujemnego przyrostu naturalnego -4,2 osoby na każdy 1000 miesz-

kańców (-9,7 w mieście). Oznacza to, że podobszar Ustroń Dolny ma tendencje do pozyskiwania mieszkańców w drodze dodatniego salda migracji oraz powolniejszego niż w innych częściach miasta ubytku mieszkańców na skutek ujemnego przyrostu naturalnego. Relatywnie korzystna sytuacja podobszaru jest efektem powstałej nowej zabudowy mieszkaniowej w postaci wielorodzinnej zabudowy socjalnej oraz TBS.

Z zebranych danych wynika zatem, że koniecznym jest podejmowanie działań ograniczających postępującą depopulację w podobszarze Ustronia Centrum oraz Ustronia Górnego, a także podejmowanie działań integrujących nowych mieszkańców w podobszarze Ustronia Dolnego.

Tabela 17 Demografia - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Przyrost naturalny	-3	-13	-19	-143
Saldo migracji	17	-3	-7	138
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-4,2	-25,5	-43,0	-9,7
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	23,7	-5,9	-15,8	9,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Podobnie jak w całym Ustroniu, zjawisko bezrobocia ma charakter ograniczony. Bez pracy na każdym z podobszarów pozostaje niewielka część populacji, licząca przeciętnie około 10 osób. W skali miasta osób bezrobotnych jest około 17,9 na 1000 mieszkańców, natomiast w podobszarach jednostki OR Centrum wartości te zbliżone są do wartości średnich dla miasta. Nieznacznie częściej zjawisko bezrobocia występuje wśród mieszkańców podobszaru Ustronia Centrum 22,6 na 1000 mieszkańców, rzadziej natomiast w podobszarze Ustroń Dolny 16,0.

Tabela 18 Bezrobocie - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	11	11	10	263
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	16,0	20,9	22,6	17,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Cieszyn

O ile zjawisko bezrobocia ma charakter incydentalny, o tyle przypadki ubóstwa i zgłaszania się po pomoc społeczną występują względnie często. Przeciętna liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców miasta wynosi 97,3. W każdym z podobszarów jednostki OR Centrum wskaźnik

ten ma wartość ponadprzeciętną, co rzutuje także na pozostałe wskaźniki dotyczące skali problemów społecznych.

W przypadku podobszaru Ustroń Centrum wartość wskaźnika liczby klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców, jest ponad dwukrotnie wyższa od średniej dla całego miasta i wynosi 220,9. W ślad za zwiększonym wskaźnikiem klientów ośrodka pomocy społecznej, idą także wskaźniki osób korzystających ze świadczeń ogółem 75,3 na 1000 w stosunku do 54,1 w całym mieście, a także wskaźnik liczby udzielanych zasiłków stałych – 144,2 na 1000 w porównaniu do 30,4. Ponad dwukrotnie wyższe od średniej dla miasta są także wartości wskaźników dotyczących udzielania świadczeń z powodu ubóstwa (10,6 na 1000) oraz osób pobierających dodatki mieszkaniowe (26,4 w stosunku do 9,3).

W nieco mniejszym stopniu obserwuje się nasilenie problemu ubóstwa w podobszarze Ustronia Górnego, gdzie liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wynosi 154,1 w stosunku do 97,3 w całym mieście. Wyższe są również wskaźniki osób korzystających z zasiłków stałych (15,8 na 1000 w porównaniu z 3,3 w mieście) a także osób korzystających z dodatków mieszkaniowych 21,0 na 1000 mieszkańców, w stosunku do 9,3 w mieście.

Na tle dwóch pozostałych podobszarów, korzystniej kształtują się wskaźniki obrazujące problem ubóstwa w podobszarze Ustroń Dolny, gdzie z wyjątkiem około 3 krotnie częstszego korzystania z dodatków mieszkaniowych na 1000 mieszkańców (32,4 w porównaniu z 9,3 w mieście), pozostałe wskaźniki ubóstwa zbliżone (choć z reguły wyższe) są do przeciętnych dla całego miasta.

Reasumując zgromadzone informacje można wskazać, że ubóstwo stanowi istotne wyzwanie w jednostkach OR Centrum, choć skala nasilenia problemu i potrzeb wsparcia nie jest równomierna.

Tabela 19 Pomoc społeczna - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	107,3	220,9	154,1	97,3
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	70,2	75,3	83,8	54,1
Liczba korzystających z zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	3,9	10,5	15,8	3,3
Liczba udzielonych zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	33,6	144,2	95,0	30,4
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	7,4	10,6	10,3	4,6
Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców	32,4	26,4	21,0	9,3

Liczba dzieci w szkołach otrzymujących pomoc w postaci dożywiania na 1000 mieszkańców	1,6	4,0	0,0	2,6
---	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

Analizując zagadnienie bezpieczeństwa na terenie OR Centrum, szczególną uwagę należy zwrócić na wysoki wskaźnik liczby zdarzeń w ruchu drogowym, który w podobszarze Ustroń Górny ma wartość blisko dwukrotnie wyższą niż wartość średnia dla całego miasta (39,8 w stosunku do 21,6). Wysoka wartość wskaźnika może być wynikiem umiejscowienia podobszaru w ścisłym centrum miasta, gdzie występuje ponadmiarowy ruch lokalny oraz turystyczny. Niemniej jednak sytuacja ta może negatywnie przekładać się na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców przebywających na terenie podobszaru, przez co może wymagać podjęcia działań zaradczych, ograniczających liczbę rejestrowanych zdarzeń drogowych. Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w dwóch pozostałych podobszarach, plasuje się znacząco poniżej średniej dla całego miasta i wynosi kolejno 3,1 na 1000 mieszkańców w Ustroniu Centrum oraz 15,0 w Ustroniu Dolnym.

Jednostki wchodzące w skład OR Centrum odznaczają się niższym od przeciętnej dla miasta zagrożeniem przemocą. W całym mieście rocznie notuje się około 3,3 ofiar przemocy na 1000 mieszkańców, podczas gdy w podobszarze Ustronia Dolnego wartość ta wynosi zaledwie 0,6, a w Ustroniu Centrum 2,0. Wartość wskaźnika jest nieznacznie przekroczona wyłącznie w podobszarze Ustronia Dolnego (3,7). Należy zatem uznać, że podobszary OR Centrum należą do obszarów bezpiecznych i tylko w niewielkim zakresie zagrożonych przemocą.

Mimo niewielkiej populacji podobszarów jednostki OR Centrum, na ich terenie (z wyjątkiem Ustronia Dolnego) notuje się ponadmiarową liczbę osób uzależnionych od alkoholu. W całym Ustroniu na każde 1000 mieszkańców przypada około 2,5 osób uzależnionych od alkoholu. Wartość wskaźnika dla podobszaru Ustronia Centrum jest ponad dwukrotnie wyższa i wynosi 5,8, a dla podobszaru Ustronia Górnego aż 8,7. Oznacza to, że na terenie tym należy rozważyć podjęcie działań profilaktycznych oraz promujących zdrowy tryb życia.

Tabela 20 Bezpieczeństwo - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Miasto Ustroń
Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	1,1	5,8	8,7	2,5
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	0,6	2,0	3,7	3,3
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców	15,0	3,1	39,8	21,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

Zgromadzone dane wskazują, że każdy z trzech podobszarów jednostki OR Centrum wyróżnia się ponadprzeciętną skalą występowania zjawiska niepełnosprawności. W skali całego miasta liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców wynosi 308,7. Dla porównania wartość tego wskaźnika dla podobszaru Ustroń Centrum wynosi 494,1, a dla Ustronia Dolnego 419,3. Jedynie w podobszarze Ustronie Górnego wartość ta jest zbliżona do wartości referencyjnej dla miasta. Podobnie znacząco przekroczone są wartości wskaźnika liczby osób, którym przyznano świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Wartość referencyjna dla całego miasta plasuje się na poziomie 31,6 na 1000 mieszkańców i jest znacząco niższa od wartości notowanej na każdym z podobszarów. Oznacza to, że jednostki OR Centrum znacznie częściej zamieszkiwane są przez osoby z niepełnosprawnością, niż pozostałe części miasta. W ślad za tym większy nacisk musi zostać położony na dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami. Poprawy mogą wymagać elementy infrastruktury pieszej oraz drogowej w kontekście dostępności i bezpieczeństwa, ale także koniecznym może się okazać podejmowanie dodatkowych działań z zakresu integracji osób z niepełnosprawnościami, działań animujących lokalną społeczność oraz promujących zdrowy tryb życia, w celu ograniczania potencjalnych zagrożeń dla zdrowia mieszkańców.

Tabela 21 Niepełnosprawność - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	46,7	51,7	45,2	31,6
Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności (z pielęgnacyjnymi) na 1000 mieszkańców	419,3	494,1	325,0	308,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

Statystyki dotyczące aktywności społecznej mieszkańców pozwalają oceniać bardzo pozytywnie zaangażowanie społeczne mieszkańców jednostek OR Centrum. Niestety wysokie wartości wskaźników, nie koniecznie wynikają wprost z ponadprzeciętnej aktywności mieszkańców, lecz w głównej mierze z niewielkiej populacji mieszkańców podobszarów. Mimo, iż wartość wskaźnika liczby organizacji pozarządowych czy uczestników UTW wydaje się być imponująca i wielokrotnie wyższa od średniej ogólnomiejskiej, to w rzeczywistości może wynikać z faktu, iż w tych niewielkich społecznościach tylko pojedyncze osoby realnie angażują się w działalność UTW, czy organizacji pozarządowych. Dane te nie świadczą zatem o wysokim kapitale społecznym, lecz tylko o nieco częstszym zaangażowaniu pojedynczych jednostek w działalność społeczną. Wobec powyższego może okazać się koniecznym, podejmowanie działań włączających i aktywizujących mieszkańców podobszarów, zwłaszcza w świetle zdiagno-

zowanych problemów z depopulacją, ubóstwem oraz nadreprezentacją osób z niepełnosprawnościami. Bez podejmowania tego typu działań w niedługim czasie może okazać się bowiem, że na terenie objętym rewitalizacją będzie rosła liczba osób samotnych i wykluczonych społecznie.

Tabela 22 Aktywność społeczna - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba uczestników UTW	8	6	6	110
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	11,3	11,6	14,4	7,5
Liczba i wykaz organizacji pozarządowych	3	0	5	25
Liczba i wykaz organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	4,3	0,3	11,1	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera gospodarcza

Struktura gospodarcza jednostek OR Centrum wyraźnie wskazuje na koncentrację podmiotów gospodarczych w podobszarze Ustronia Górnego, gdzie zlokalizowanych jest blisko 10% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Ustronia. Łączna liczba podmiotów gospodarczych w mieście wynosi 1 468, podczas gdy na samym podobszarze Ustronia Górnego wartość ta wynosi 137. W wartościach przeliczeniowych, na każde 1000 mieszkańców miasta przypada około 103,5 firmy. Dla porównania wartość ta w podobszarze Ustroń Górny jest trzykrotnie wyższa i wynosi 310,3 na 1000 mieszkańców. Wysoka liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w tym podobszarze, może stanowić wypadkową usytuowania podobszaru w ścisłym centrum miasta, jak i pochodną dużej liczby turystów korzystających z tej części miasta. Statystyki gospodarcze dwóch pozostałych jednostek OR Centrum nie są tak okazałe i w przypadku podobszaru Ustroń Centrum plasują się wokół wartości średniej dla całego miasta (103,6), a w podobszarze Ustronia Dolnego znacznie poniżej tego poziomu (80,6). Niski wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w podobszarze Ustronia Dolnego, może wynikać w dużym stopniu z mieszkaniowego charakteru podobszaru, a także wyższych wskaźników migracji rejestrowanych wśród mieszkańców podobszaru.

Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców w mieście jest niekorzystna. W stosunku rok do roku ubyło -1,9 podmiotów w wartości przeliczeniowej. O podobną wartość zmniejszyła się liczba podmiotów zarejestrowanych w podobszarze Ustronia Dolnego. Większe ubytki odnotowano w podobszarze Centrum oraz Ustroniu Górnym, kolejno -5,6 oraz -4,7. Powolny spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych może być

wynikiem stopniowego wyludniania się części podobszarów, ale także skutkiem zmian gospodarczych i rosnących kosztów pracy, które utrudniają zachowanie stabilnych miejsc pracy. Ze względu na spadek liczby zarejestrowanych podmiotów, koniecznym może okazać się podejmowanie działań zmierzających do wspierania aktywności gospodarczej mieszkańców, zwiększania atrakcyjności turystycznej i rozrywkowej podobszarów, które mogą skutkować zwiększeniem liczby potencjalnych nabywców, ale także promowanie postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Tabela 23 Sfera gospodarcza - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	80,6	103,6	310,3	103,5
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	-1,9	-5,6	-4,7	-1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Sfera techniczna

Teren jednostek OR Centrum koncentruje znaczną część obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej Ustronia. Ich rozmieszczenie nie jest jednak równomierne, przez co szczególną koncentrację obiektów zabytkowych w przeliczeniu na 1 ha powierzchni notuje się na terenie podobszaru Ustroń Dolny (0,224) oraz Ustroń Górny (0,162). Wartości wskaźników na tych dwóch obszarach znacząco przewyższają wartość referencyjną dla miasta wynoszącą 0,014. W liczbach bezwzględnych są to 4 obiekty w Ustroniu Dolnym oraz 6 w Ustroniu Górnym. Obiekty zabytkowe nie występują natomiast na terenie podobszaru Ustroń Centrum.

W przypadku Ustronia Dolnego wśród obiektów zabytkowych znajdują się: Miejski Dom Kultury „Prążakówka”, budynek dawnej szkoły ewangelickiej z połowy XIX wieku, plebania ewangelicka z przełomu XVIII i XIX wieku oraz znajdujący się w jej pobliżu kościół z pierwszej połowy XIX wieku. Natomiast na terenie podobszaru Ustronia Górnego zlokalizowane są m.in.: Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego, Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Wantuły oraz Ratusz.

Występowanie obiektów zabytkowych to w sposób oczywisty zarówno potencjał jak i swoista bariera rozwojowa podobszaru. Obiekty zabytkowe z jednej strony stanowią ważny walor w zakresie wzmocnienia lokalnej tożsamości, są atrakcją turystyczną i generują potencjalnie dużą liczbę odwiedzin. Z drugiej jednak strony nierzadko generują duże koszty utrzymania oraz konieczność modernizacji i dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Z zebranych danych wynika, że większość obiektów użyteczności publicznej ulokowanych na terenie OR Centrum wymaga zarówno inwestycji termomodernizacyjnych jak i prac w zakresie dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 24 Sfera techniczna - jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zabytków na 1 ha powierzchni	0,227	0,000	0,162	0,014
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	75,0	100,0	55,6	62,1
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100,0	100,0	44,4	82,8

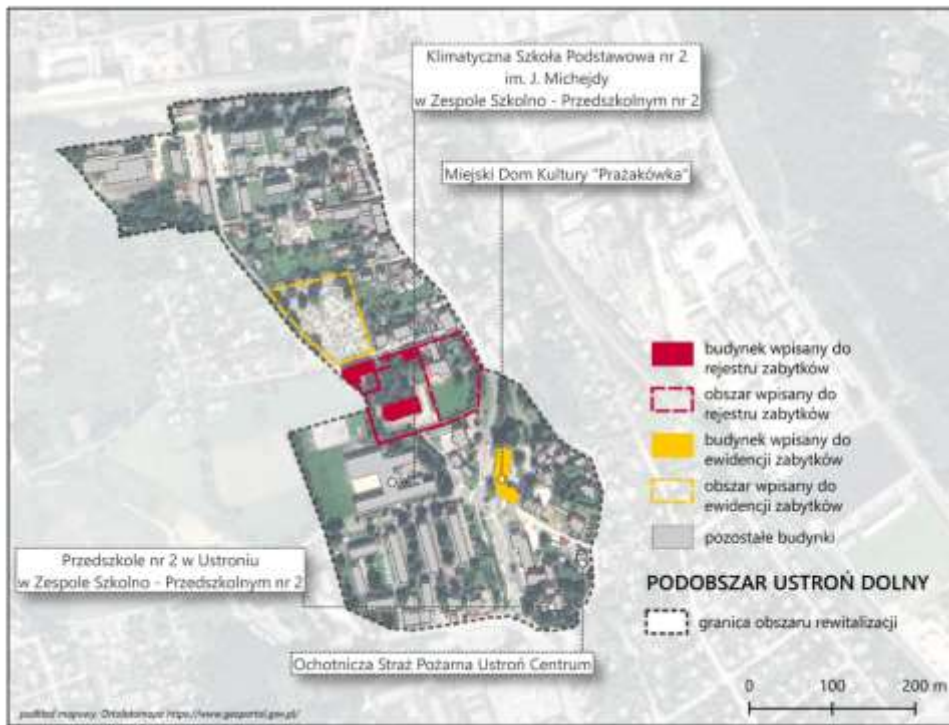
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń i BDOT

W przypadku podobszaru Ustronia Centrum, potrzeby termomodernizacyjne dotyczą wszystkich 3 obiektów użyteczności publicznej. Wymagają one także dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Budynki użyteczności publicznej ulokowane na terenie podobszaru Ustronia Dolnego również wymagają dodatkowych nakładów na termomodernizację (3 z 4 obiektów) jak i dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami (100%). Nieznacznie lepiej sytuacja kształtuje się na terenie podobszaru Ustronia Górnego, gdzie termomodernizacji wymaga ponad połowa obiektów użyteczności publicznej (55,6%), 44,4% dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

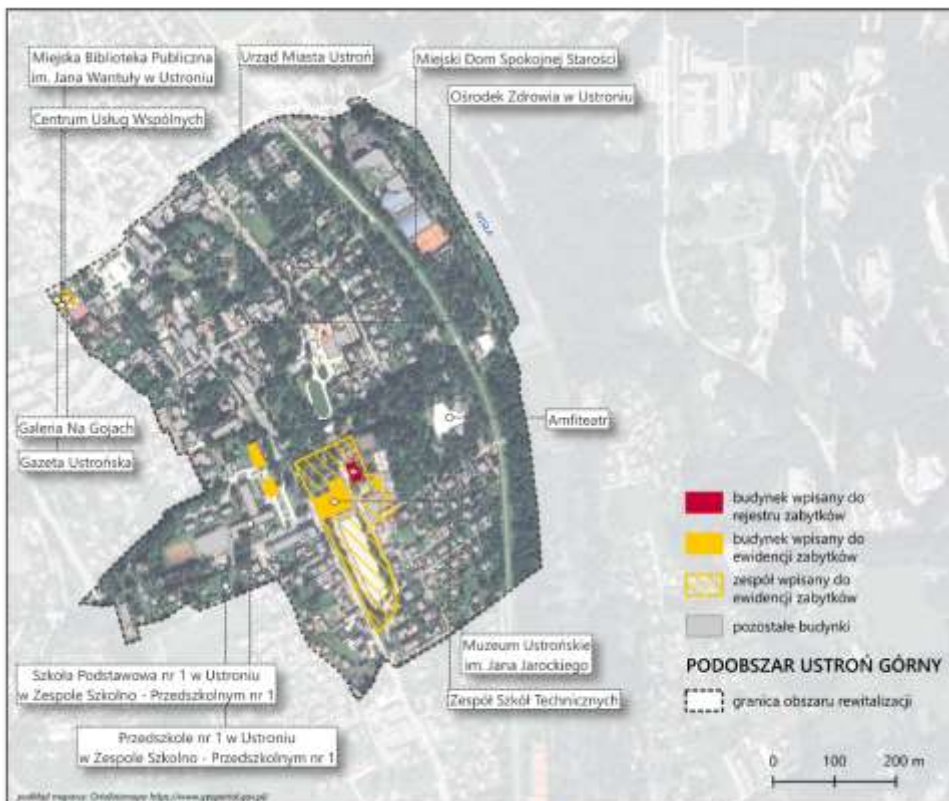
Aktualny stan techniczny obiektów użyteczności publicznej wskazuje, że stanowią one wyzwanie rozwojowe zarówno dla podobszarów jednostki OR Centrum, jak i całego miasta. Są to obiekty, z których korzysta ogół mieszkańców Ustronia, ze względu na ich centralne ulokowanie oraz pełnione funkcje. Poniżej w sposób graficzny zaprezentowano kluczowe obiekty użyteczności publicznej oraz rozlokowanie obiektów zabytkowych każdego z 3 podobszarów.

Grafika 12 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Dolny

Źródło: opracowanie własne na podstawie NID

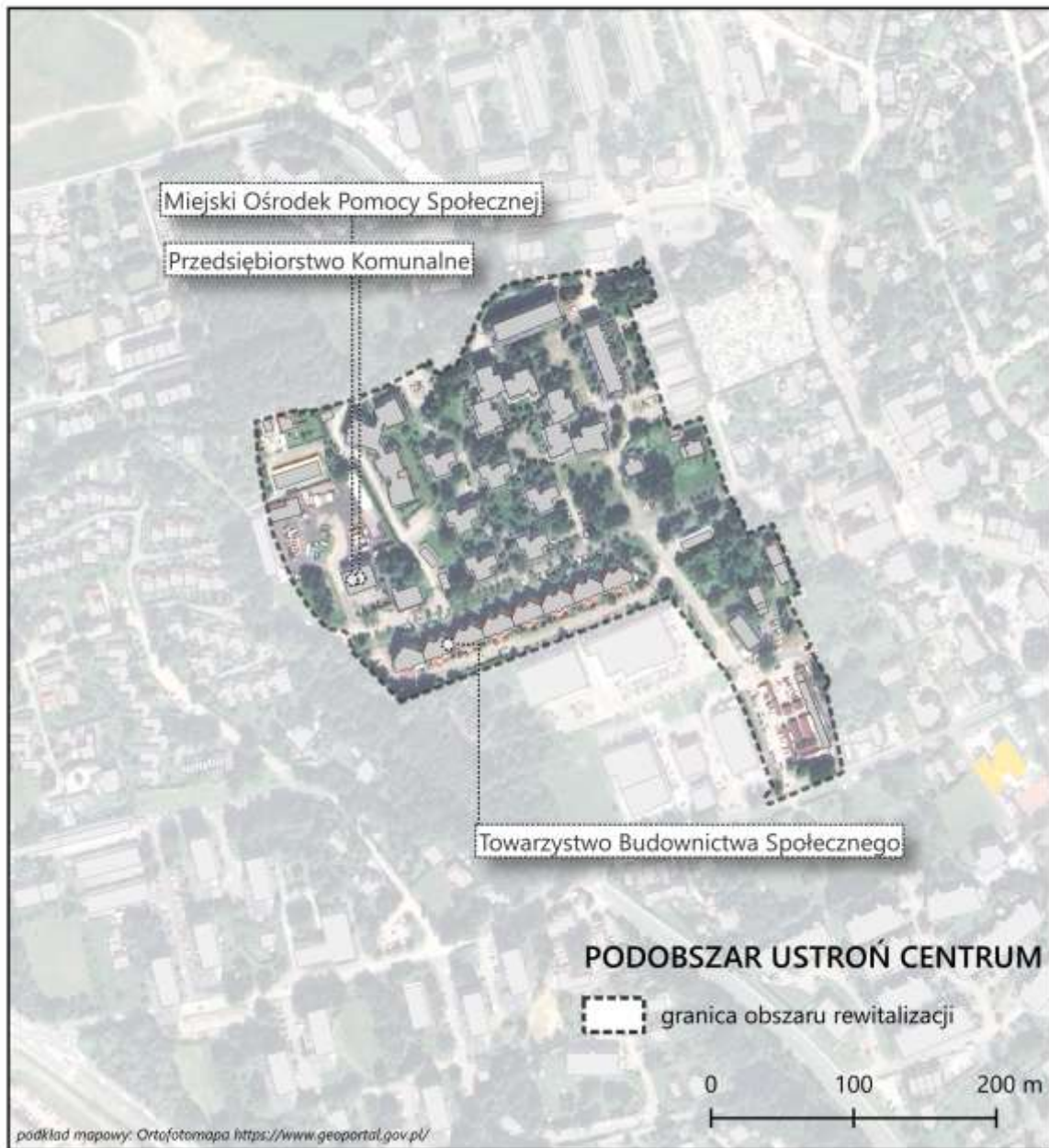
Grafika 13 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Górny

Źródło: opracowanie

własne na podstawie NID

Grafika 14 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Centrum

Źródło: opracowanie własne na podstawie NID

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Analizując układ przestrzenny jednostek wchodzących w skład OR Centrum, należy zwrócić uwagę na ich osiowe usytuowanie wzdłuż jednego z głównych szlaków komunikacyjnych miasta, jakim jest biegnąca w układzie północ-południe ulica Daszyńskiego, a następnie ulica 3 Maja. W układzie tym w północnej części OR Centrum ulokowany jest podobszar Ustronia Dolnego, następnie niemal graniczący z nim podobszar Ustronia Centrum, a dalej podobszar Ustronia Górnego. Północna i południowa granica OR Centrum i współtworzących go jednostek, rozciąga się na przestrzeni około 2 km. Przez obszar ten oprócz głównych dróg transportowych, biegną także tory kolejowe łączące Ustroń z Wisłą i Skoczowem. Granicę wschodnią miejscami wyznacza rzeka Wisła, natomiast zachodnią lokalne drogi. Teren ten skupia znaczącą część kluczowych instytucji publicznych, zabytków, usług oraz handlu miasta Ustronia. Wyróżnia go mieszany rodzaj zabudowy mieszkaniowej, gdzie można znaleźć zarówno zabudowę jednorodziną, wielorodzinną, jak i zabytkową kamieniczną.

Tabela 25 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Centrum

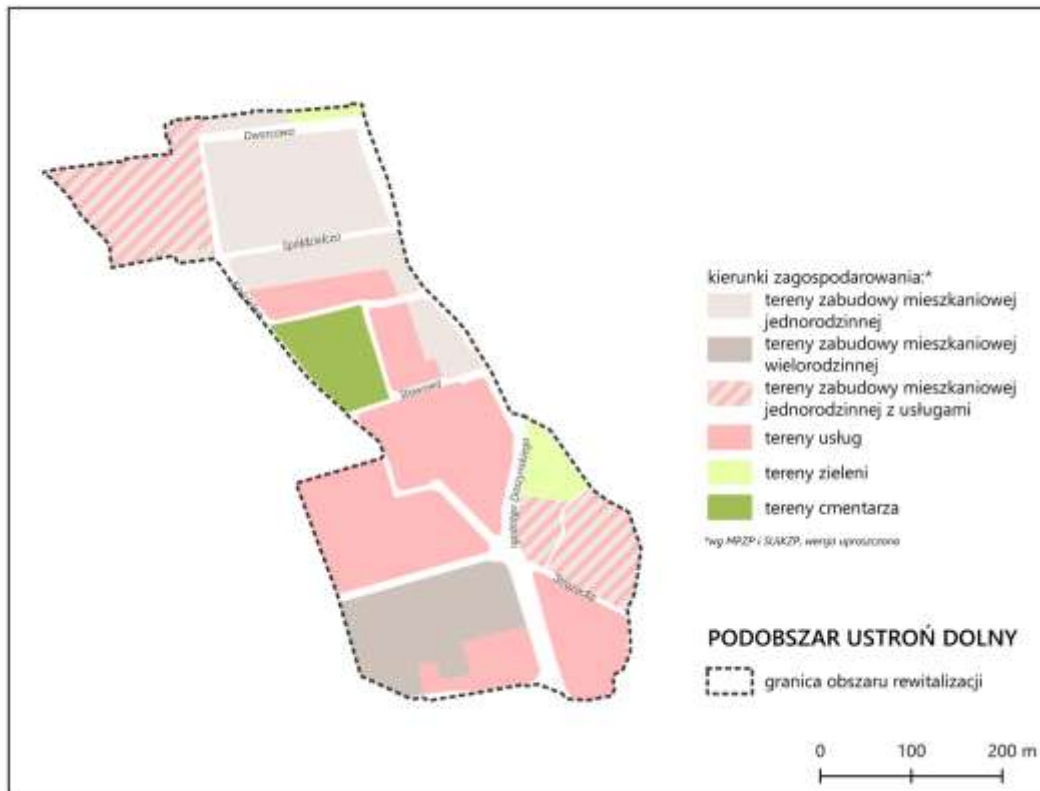
	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Dostępność usług społecznych	7,0	2,0	27,1	10,7
Dostępność terenów rekreacyjnych	1,4	0,0	15,8	7,1
Poziom obsługi komunikacyjnej	1,4	2,0	4,5	9,2
Dostępność opieki zdrowotnej	1,4	2,0	6,8	9,2
Dostępność infrastruktury rowerowej	28,0	0,0	17,3	2,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	71,4	73,2	78,6	95,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń oraz BDOT

Rozciągający się od północy podobszar Ustronia Dolnego, gdzie jego granicę wyznacza ulica Dworcowa i tory kolejowe, aż po ulicę Cieszyńską na południu, obejmuje zwartą zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną, a także liczne obiekty o pełniące funkcje społeczne. Wśród nich znajdują się między innymi Szkoła Podstawowa nr 2, Miejski Dom Kultury „Prażakówka”, Dworzec Kolejowy, budynki sakralne i instytucje kultury. Obszar ten niewątpliwie stanowi ważny punkt w strukturze funkcjonalnej Ustronia, choć ze względu na duże zagęszczenie ludności, wartości statystyczne nie w pełni oddają jego potencjał. Ustroń Dolny posiada niższą niż średnia dla miasta dostępność usług społecznych 7,0 w stosunku do 10,7 dla całego miasta, co wynika nie tyle z braku obiektów na jego terenie, lecz z dużego zagęszczenia mieszkańców. Obszar Ustronia Dolnego wyróżnia bardzo niski współczynnik dostępności terenów rekreacyjnych wynoszący zaledwie 1,4 w stosunku do średniej miejskiej 7,1. Duże zagęszcze-

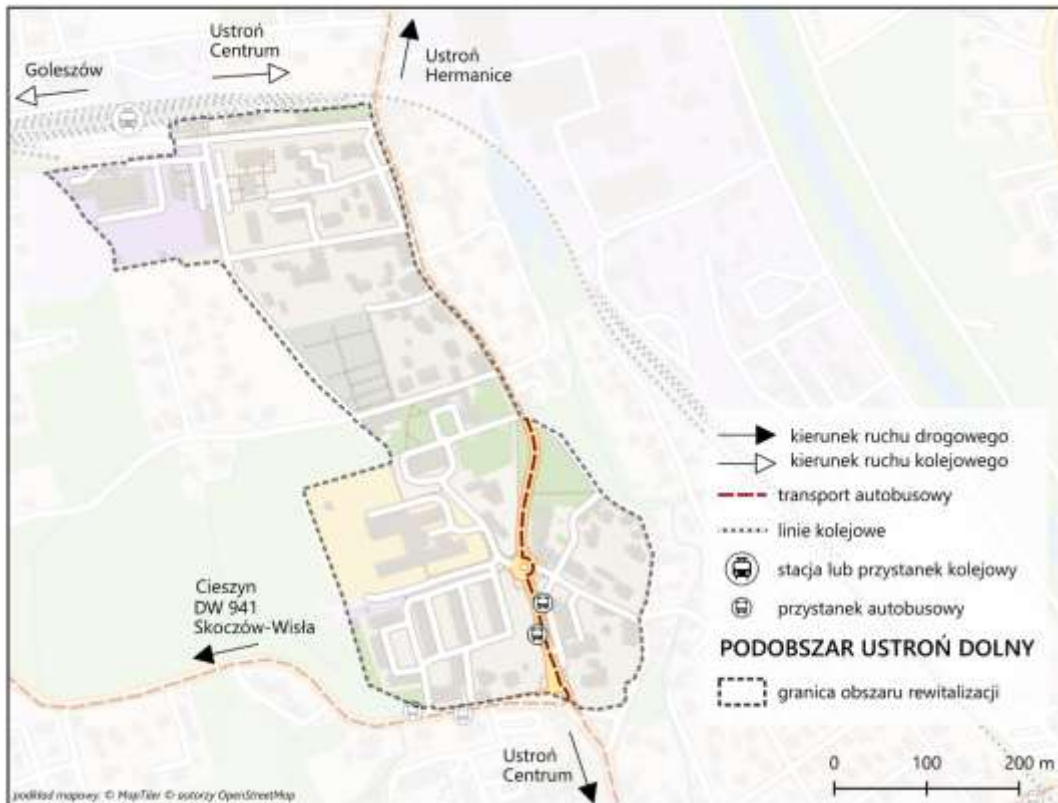
nie zabudowy powoduje, że miejsc dostępnych do rekreacji i spędzania wolnego czasu na terenie podobszaru, jest relatywnie niewiele. Jednym z nielicznych miejsc publicznych dostępnych dla mieszkańców w zakresie rekreacji, jest teren boiska szkolnego przy szkole podstawowej nr 2. Obiekt ten jednak jest niewystarczający, a brak nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej istotnie ogranicza ofertę aktywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, w tym młodzież i dzieci. Modernizacja obiektu może stać się przyczynkiem do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniać ich integrację. Dodatkowym miernikiem wskazującym na znaczne zasklepienie gruntów, jest wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej, która w przestrzeni całego miasta stanowi 95,2%, podczas gdy na terenie podobszaru Ustronia Dolnego 71,4%. Z punktu widzenia potencjałów rozwojowych, wartym podkreślenia jest usytuowanie na terenie podobszaru istotnych dla miasta obiektów kulturalnych, takich jak MDK „Prażakówka”. Obiekt ten oprócz pełnionych obecnie funkcji, może stać się także ważnym zapleczem dla tworzenia oferty rozrywkowej, integracyjnej oraz aktywizującej lokalną społeczność za pomocą sztuki i innych działań włączających. Potencjał ten może zostać wykorzystany także ze względu na dobry poziom skomunikowania Ustronia Dolnego z pozostałą częścią miasta i jego usytuowanie w centralnej części gminy. Mimo niewielkiego na poziomie wskaźników poziomu obsługi komunikacyjnej wynoszącej 1,4 przy średniej miejskiej 9,2, teren ten może stanowić bazę dla mieszkańców dla różnorodnych działań włączających. Zaletą obszaru jest także wysoki poziom dostępności infrastruktury rowerowej, wynoszący 28,0, w porównaniu do średniej ogólnomiejskiej 2,9. Mimo stosunkowo dobrej dostępności komunikacyjnej (zewnętrznej), obszar ten posiada istotne ograniczenia infrastruktury na poziomie lokalnym. Sieć dróg i ciągów pieszych wymaga znaczących nakładów i rozbudowy, w celu poprawy dostępności, modernizacji nawierzchni i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Wyzwanie to zobrazowane zostało na załączonych poniżej zdjęciach.

Grafika 15 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Dolny

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUIKZP

Grafika 16 Układ komunikacyjny – podobszar Ustroń Dolny

Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie 3 Budynek Dworca Kolejowego OR Ustroń Dolny

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Zdjęcie 4 Stan infrastruktury drogowej OR Ustroń Dolny

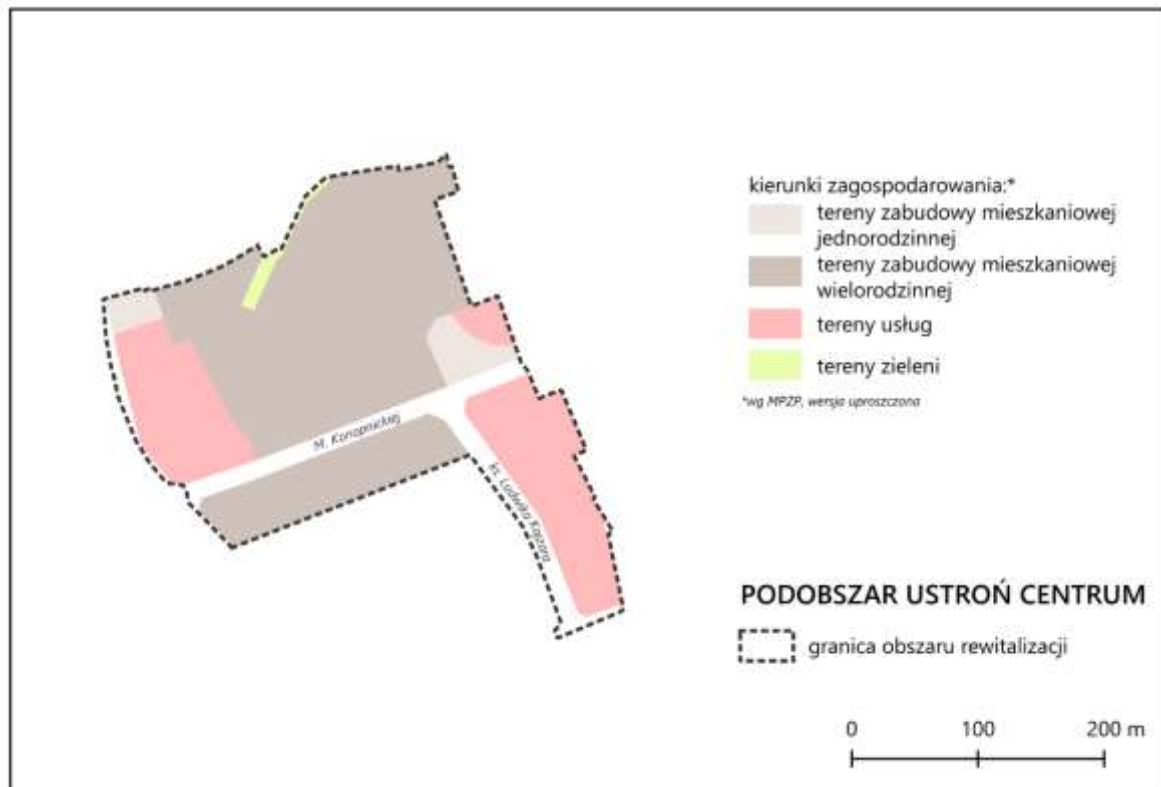

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Podobszar Ustroń Centrum obejmuje środkową część miasta. Jego wschodnią granicę wyznacza ulica Daszyńskiego, wewnątrz natomiast kluczową rolę pełnią ulice Marii Konopnickiej oraz Kojzara. W strukturze miasta, jest to jeden z najbardziej zurbanizowanych i zagęszczonych obszarów Ustronia, choć z jego terenu szybko ubywa mieszkańców. Znaczną jego część zajmują tereny osiedli mieszkaniowych w zabudowie wielorodzinnej, pojedyncze budynki jednorodzinne, a także tereny usługowo-handlowe obejmujące m.in. teren targowiska miejskiego, sklepy dużych sieci handlowych oraz mniejsze markety. Na terenie podobszaru mieszczą się m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedsiębiorstwo Komunalne i TBS. Wymienione obiekty i instytucje generują znaczącą część ruchu na terenie podobszaru, w tym osób zamieszkujących inne części Ustronia. Duże obciążenie ruchem samochodowym powoduje, że infrastruktura techniczna podobszaru jest mocno wyeksploatowana. Znaczna część nawierzchni dróg i chodników jest nierówna. Ze względu na znaczny ruch kołowy, brakuje miejsc parkingowych, przez co dochodzi do przypadków tzw. „dzikiego parkowania”, co utrudnia przemieszczanie się mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami po terenie podobszaru. Nadmierny ruch kołowy jest także przyczyną niskiego poczucia bezpieczeństwa pieszych, a także rowerzystów. Podobszar odznacza się niskim poziomem skomunikowania komunikacją zbiorową i trasami rowerowymi. Na jego terenie ulokowane są zaledwie 2 przystanki autobusowe oraz nie przebiegają żadne ze ścieżek rowerowych. Na uwagę zasługuje także brak przestrzeni zielonych i rekreacyjnych, które na tym terenie (poza zielenią przyblokową) nie są dostępne. Udział powierzchni biologicznie czynnych jest niższy od średniej dla miasta (95,2) i wynosi 73,2. Na terenie podobszaru brakuje przestrzeni pełniących funkcje centralne oraz sprzyjające integracji mieszkańców. Ponadto nie występują instytucje o profilu kulturalno-rozrywkowym. Mieszkańcy chcący skorzystać z tego typu oferty, muszą poszukiwać jej poza podobszarem Ustronia Centrum.

Oprócz konieczności poprawy jakości infrastruktury komunikacyjnej, obszar wymaga wzmocnienia funkcji integracyjnych, które mogą zostać przywrócone poprzez aktywizację i poprawę funkcji handlowych targowiska. Obiekt ten stanowi ważny punkt na mapie podobszaru, a jego rewitalizacja może przyczynić się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności oraz ograniczyć poziom ubóstwa, które na terenie Ustronia Centrum jest szczególnie mocno dostrzegalne. Wyzwaniem dla obszaru jest także dążenie do powstrzymania odpływu mieszkańców. W tym celu wartym rozważenia jest zagospodarowanie istniejących obiektów i przestrzeni na potrzeby rozwoju mieszkalnictwa i poprawy jakości życia mieszkańców.

Grafika 17 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Centrum

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPZP

Zdjęcie 5 Przykład typowej zabudowy podobszaru Ustroń Centrum

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Zdjęcie 6 Targowisko miejskie w Ustroniu

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Ustroń Górny to największy pod względem powierzchni podobszar jednostki OR Centrum (49,2 ha). Jednocześnie jest to obszar zamieszkiwany przez zaledwie 442 osoby. Główną osią komunikacyjną podobszaru, jest ulica 3 Maja. Podobszar Ustronia Górnego obejmuje znaczną część obiektów i infrastruktury pełniących funkcje społeczne, turystyczne oraz uzdrowiskowe. Na jego terenie znajduje się ustroński Rynek, wraz z ratuszem, fragment strefy uzdrowiskowej, obszary parkowe, a także kluczowe instytucje kulturalne, miejsca historyczne, obiekty edukacyjne i rekreacyjne.

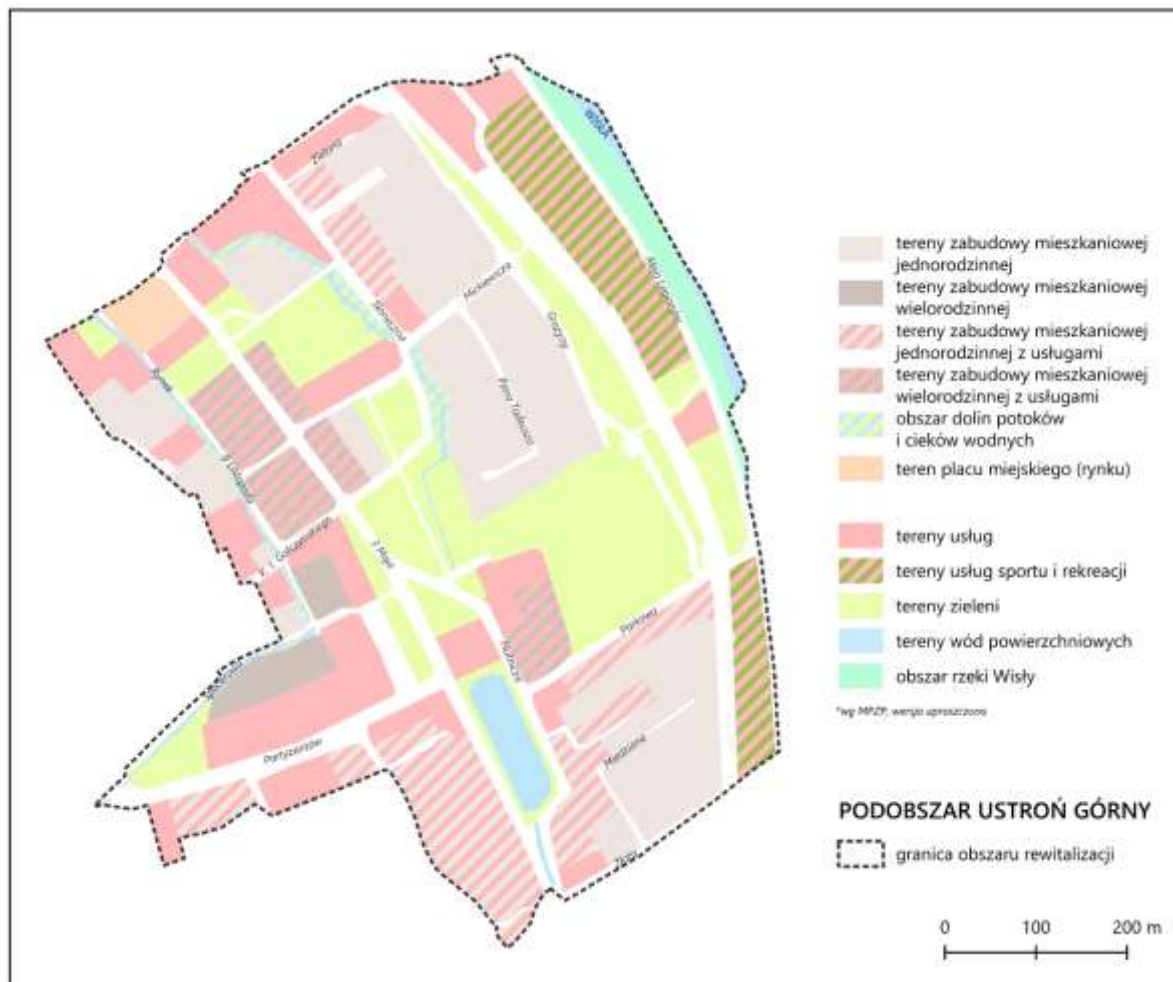
Odnosząc się do stanu zagospodarowania przestrzennego podobszaru można wskazać, że jest to obszar bardzo atrakcyjny pod względem dostępności szeregu obiektów użyteczności publicznej, pełniących funkcje zarówno na rzecz mieszkańców podobszaru, jak i mieszkańców pozostałej części miasta oraz turystów. Funkcje usługowe podobszaru uzupełniane są funkcjami mieszkaniowymi oraz elementami zieleni miejskiej. Wskaźnik dostępności usług społecznych na terenie podobszaru wynosi 27,1, przez co jest on blisko trzykrotnie wyższy od wartości referencyjnej dla miasta (10,7). Istotnym wyróżnikiem podobszaru, jest także dostępność terenów rekreacyjnych wynosząca w przeliczeniu 15,8, w odniesieniu do średniej miejskiej kształtującej się na poziomie 7,1. Potencjalnie duża dostępność obiektów usługowych i terenów zielonych, nie licuje jednak z ich aktualnym stanem i poziomem zagospodarowania. Znajdujące się na terenie podobszaru boiska sportowe, tereny rekreacyjne, parki (w tym Park Lazarów, Park Kościuszki, Park Kuracyjny) czy bulwary nad Wisłą, są już częściowo wyeksploatowane i wymagają prac modernizacyjnych. Z obiektów tych korzystają bowiem nie tylko mieszkańcy Ustronia, lecz także liczne grupy osób przyjezdnych. Obecny stan infrastruktury obiektów i przestrzeni rekreacyjnych powoduje, że nie sprzyjają one korzystaniu z ich oferty przez młodzież i dzieci. Na terenach zielonych brakuje przestrzeni bezpiecznych dla spędzania wolnego czasu przez rodziny, co znacząco utrudnia procesy integracji, aktywności fizycznej, czy profilaktyki zdrowotnej. Spora część przestrzeni wymaga nie tylko modernizacji, ale także poprawy bezpieczeństwa obejmującego uzupełnienia nawierzchni, poprawy jakości ciągów pieszych i zwiększenia dostępności kluczowych przestrzeni publicznych.

Ponieważ Ustroń Górny pełni także rolę centrum usługowo-handlowego miasta, przez jego teren przebiegają liczne drogi o znaczeniu lokalnym oraz szlaki dróg rowerowych. Dostępność infrastruktury rowerowej na tym obszarze jest znacząco wyższa niż średnia dla całego miasta i wynosi 17,3 w stosunku do wartości wskaźnika 2,9 dla miasta. Mimo pełnienia funkcji centralnych, wskaźnik poziomu obsługi komunikacyjnej podobszaru jest niższy od wartości referencyjnych dla miasta i wynosi 4,5 (9,2 dla miasta). Niski poziom wskaźnika obsługi komunikacyjnej wynika z faktu, iż na tym terenie znajdują się zaledwie 2 przystanki autobusowe, usytuowane przy ulicy 3 Maja. Ponadto warto zwrócić uwagę na fakt, iż przez teren przebiega linia kolejowa oraz ulokowany jest dworzec kolejowy Ustroń Zdrój. Wzmocnienie poziomu skomunikowania podobszaru z pozostałą częścią miasta, mogłoby znacząco poprawić

zarówno możliwości przemieszczania się mieszkańców, jak i osób przyjezdnych. Korzystnie wpłynęło by także na odciążenie infrastruktury drogowej oraz ograniczyło poziom degradacji lokalnych dróg i ciągów pieszych. Obecny układ drogowy i natężenie ruchu powodują, że na terenie tym dochodzi blisko dwukrotnie częściej do kolizji drogowych o czym świadczy wartość wskaźnika liczby zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców, który wynosi 39,8 (średnia dla miasta 21,6).

Podobszar Ustronia Górnego pełni liczne funkcje społeczne, turystyczne, handlowe, rekreacyjne i symboliczne. Posiada duży potencjał do prowadzenia i wzmacniania działań rewitalizacyjnych, z których skorzystać mogą mieszkańcy całego miasta. Aby to jednak było możliwe, koniecznym jest podjęcie szeregu działań wspierających potencjał rekreacyjny, integracyjny i kulturalny podobszaru.

Grafika 18 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Górny

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPZP

Zdjęcie 7 Dworzec kolejowy Ustroń Zdrój - podobszar Ustroń Górny

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Sfera środowiskowa

Centrum miasta Ustronia to teren mocno zurbanizowany o dużym odsetku przestrzeni zasklepionych. Jednocześnie w podobszarze Ustronia Górnego, ulokowane są liczne tereny zielone, w tym parki miejskie: Park Lazarów, Park Kuracyjny, Park im T. Kościuszki oraz Bulwary nad Wisłą, które stanowią istotne miejsce odpoczynku zarówno dla mieszkańców jak i turystów odwiedzających Ustroń. Walory środowiskowe miasta determinowane są jego lokalizacją – teren górzysty, porośnięty lasami, przecięty doliną rzeki Wisły. Elementy te stanowią jeden z kluczowych zasobów sprzyjających funkcjom turystycznym i rekreacyjnym. Jednakże rozwinięta turystyka pociąga za sobą konieczność rozbudowy infrastruktury transportowej. Duży ruch kołowy generuje hałas i zanieczyszczenie powietrza. Z tego względu, około 9,3% ogółu budynków mieszkalnych w Ustroniu, znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Dla porównania problem ten dotyczy aż 26,1% obiektów znajdujących się na terenie podobszaru Ustronia Górnego oraz 14,3% obiektów Ustronia Dolnego. Wysokie współczynniki zagrożenia hałasem w obu podobszarach, to efekt usytuowania tych obszarów w pobliżu głównych korytarzy transportu kołowego oraz torów kolejowych łączących Ustroń z Wisłą i Skoczowem. Wyjątek w tym zakresie stanowi umiejscowiony peryferyjnie względem głównych dróg i kolei podobszar Ustronia Centrum, w którym problem ten w zasadzie nie występuje (wartość 0,0%).

Tabela 26 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Centrum

	Podobszar Ustroń Dolny	Podobszar Ustroń Centrum	Podobszar Ustroń Górny	Wartość referencyjna dla miasta
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	33%	11%	31%	46%
Średnie roczne stężenie PM2.5	14,7	14,7	14,5	13,5
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	14,3%	0,0%	26,1%	9,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOS i BDOT

W przypadku jednostek OR Centrum, odsetek gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe, jest wyraźnie niższy, niż w pozostałych częściach miasta. Przeciętnie blisko połowa gospodarstw domowych w Ustroniu korzysta z ogrzewania kotłami na paliwa stałe (46%). Dla porównania odsetek ten na podobszarze OR Centrum waha się od poziomu 11% w podobszarze Ustronia Centrum, do 33% w podobszarze Ustronia Dolnego. Mimo niższego odsetka gospodarstw domowych ogrzewanych paliwami stałymi, poziom średniego rocznego stężenia pyłem PM2.5 na terenie jednostek OR Centrum, przekracza wartości referencyjne dla całego miasta i wynosi około 14,5-14,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Podwyższony wskaźnik zanieczyszczenia powietrza, może być skutkiem gęstej zabudowy mieszkaniowej, wyższego natężenia ruchu kołowego i kolejowego, a także wynikać z nawiewania zanieczyszczonego powietrza z odległych części miasta. Z zebranych danych wynika, że poprawa jakości środowiska naturalnego, w tym zwiększenie działań z zakresu zabezpieczenia podobszarów przed zagrożeniem hałasu oraz zanieczyszczeniami atmosferycznymi, stanowi jedno z istotnych wyzwań rozwojowych, które mają niebagatelne znaczenie z punktu widzenia uzdrowiskowego charakteru miasta.

Podsumowanie – jednostka OR Centrum

- Teren mocno zurbanizowany, zajmujący stosunkowo niewielką przestrzeń, dzięki czemu względnie łatwo można zaspokoić deficyty obszaru ofertą znajdującą się na terenie sąsiednich jednostek
- Dostrzegalne nieznaczne, choć dodatnie saldo migracji na terenie Ustronia Dolnego, co może świadczyć o korzystnym potencjale osiedleńczym podobszaru
- Znacząca koncentracja podmiotów gospodarczych i usługowych, szczególnie zauważalna na terenie Ustronia Górnego
- Występowanie kluczowych dla całego miasta instytucji administracyjnych, kulturalnych i publicznych na terenie OR Centrum
- Dostępność obiektów i przestrzeni na terenie Ustronia Dolnego, które mogą zostać poddane rewitalizacji oraz odzyskać lub rozszerzyć zakres funkcji społecznych
- Dostępność terenu Targowiska Miejskiego na podobszarze Ustronia Centrum, terenu, który może zostać wykorzystany na działania integracyjne, włączające oraz pobudzające lokalną gospodarkę
- Liczne tereny rekreacyjne i obszary zieleni urządzonej dostępne na terenie podobszaru Ustronia Górnego, które dzięki działaniom rewitalizacyjnym mogą przyczynić się do poprawy dostępności atrakcyjnych przestrzeni publicznych)

- Ujemny przyrost naturalny i postępująca depopulacja, szczególnie mocno dostrzegalna na terenie Ustronia Górnego oraz Ustronia Centrum
- Konieczność podejmowania działań integrujących nowych mieszkańców osiedlających się na terenie podobszaru Ustroń Dolny
- Ponadprzeciętne wskaźniki ubóstwa obserwowane na terenie Ustronia Centrum oraz Ustronia Górnego, mogące świadczyć o konieczności podejmowania działań interwencyjnych
- Podwyższone statystyki liczby zdarzeń w ruchu drogowym obserwowane na terenie podobszaru Ustroń Górny, wynikające z podwyższonego ruchu lokalnego i turystycznego
- Ponadstandardowe wskaźniki występowania osób z niepełnosprawnością notowane na terenie całego podobszaru OR Centrum
- Duże potrzeby modernizacyjne obiektów użyteczności publicznej rejestrowane na każdym z podobszarów OR Centrum
- Konieczność podejmowania działań z zakresu poprawy dostępności obiektów użyteczności publicznej, a także modernizacji ciągów pieszych oraz drogowych
- Dominująca zabudowa mieszkaniowa oraz usługowa w podobszarach Ustronia Dolnego oraz Ustronia Centrum oraz ograniczony dostęp do terenów służących rekreacji i integracji mieszkańców
- Ponadstandardowe poziomy zanieczyszczenia powietrza oraz zagrożenia hałasem, wynikające z usytuowania przy głównych traktach komunikacyjnych

5.4 Jednostka OR Osiedla mieszkaniowe – (podobszar Hermanice, Zawodzie, Poniwiec)

W ujęciu funkcjonalnym obszar osiedli mieszkaniowych współtworzą podobszary rewitalizacji Hermanice, Zawodzie oraz Poniwiec. Podobszar Hermanice oraz Zawodzie ulokowane są na północ od ścisłego centrum miasta, przy czym Hermanice zlokalizowane są w kierunku północno-zachodnim i obejmując ulice: Brzoskwiniowa, Skoczowska, Dominikańska, Wspólna i Jana Sztwiertni. Podobszar Zawodzie obejmujący ulice Sportową, Kuźniczą, Liściastą oraz Źródlaną, usytuowany jest na północny wschód od centrum miasta. Podobszar ten znajduje się w pobliżu terenów uzdrowskich oraz obejmuje tereny rzeki Wisły, które oddzielają go od ścisłego centrum Ustronia. Podobszar Poniwiec znajduje się w niedużej odległości na południe od centrum miasta, za pasem drogi DW 941. Podobszar ten obejmuje ulice takie jak Lipowa, Dębowa i Akcyjowa.

Każdy z trzech objętych analizą podobszarów cechuje jasno określona funkcja wiodąca, jaką jest funkcja mieszkaniowa, zdominowana przez zabudowę jednorodziną, z towarzyszącymi ogrodami i terenami zieleni przydomowej. Charakterystyczny dla tego typu zabudowy, jest brak przestrzeni wspólnych oraz przestrzeni centrotwórczej, a także ograniczona dostępność usług publicznych oraz handlu. Mimo względnie dogodnego usytuowania w niedalekiej odległości od centrum miasta, podobszary te cechuje niemal całkowity brak oferty i przestrzeni rekreacyjnej, ograniczona dostępność komunikacyjna (szczególnie odczuwalna w Poniwcu), a także częściowo zdegradowana infrastruktura techniczna.

Każdy z trzech podobszarów zajmuje stosunkowo niewielką powierzchnię, przy czym najmniejszy z nich podobszar Poniwiec to zaledwie 13,3 ha, a największy podobszar Hermanice to 31,5 ha, będący zarazem najludniejszym z trzech podobszarów, zamieszkiwanym przez 1 047 osób. Pozostałe dwa podobszary zamieszkuje po około 300 osób. Są to zatem podobszary o niewielkich rozmiarach, choć gęsto zaludnione. Charakterystycznym elementem każdego z trzech podobszarów są także podobne problemy w obszarze społecznym, do których zaliczają się niska aktywność społeczna mieszkańców, postępujące negatywne zmiany demograficzne, ponadprzeciętne występowanie zjawisk związanych z ubóstwem.

Liczne podobieństwa podobszarów dotyczące zabudowy, dominującej funkcji, a także umieszczenia na obrzeżach ścisłego centrum miasta spowodowały, że podobszary te analizowane są wspólnie, po to by pokazać jaskrawo ich odmienność względem pozostałych dzielnic, a także uwypuklić ich wewnętrzne zróżnicowanie.

Tabela 27 Ludność i powierzchnia podobszarów osiedli mieszkaniowych

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Ustroń Zawodzie
Liczba ludności	1 047	288	342
% ludności miasta	7,1%	2,0%	2,3%
Powierzchnia [ha]	31,5	13,3	30,8
% powierzchni miasta	0,5%	0,2%	0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera społeczna

Podobszary zakwalifikowane do grupy osiedli mieszkaniowych, charakteryzują się postępującym ujemnym przyrostem naturalnym, który odpowiada tendencjom ogólnomiejskim. Obserwowane zmiany demograficzne powodują, że z roku na rok każdy z podobszarów rewitalizacji objętych analizą częściej traci mieszkańców w wyniku naturalnych procesów, niż ich zyskuje. Co istotne dla podobszaru Poniwiec odnotowano wartość przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynoszącą -17,4, co oznacza blisko dwukrotnie wyższy ubytek liczby mieszkańców niż średnia dla całego miasta. W pozostałych dwóch podobszarach wartości te plasowały się w okolicach wartości średniej dla całego miasta i stanowiły kolejno -10,5 dla podobszaru Hermanice oraz -8,8 dla Zawodzia.

Jednocześnie korzystnie dla podobszaru Hermanice oraz Poniwiec kształtują się wartości przeliczeniowe salda migracji na 1000 mieszkańców i wynoszą kolejno 2,9 oraz 3,5, przy średnia dla miasta na poziomie 9,4. Ubytek w tym zakresie notowano wyłącznie w podobszarze Zawodzie, gdzie wartość wskaźnika wyniosła -8,8. Innymi słowy, dodatnie saldo migracji wskazuje, że podobszary objęte analizą mają potencjał do tworzenia warunków skłaniających do osiedlania się na ich terenie. Dodatnie saldo migracji nie rekompensuje co prawda ubytków w zakresie ujemnego przyrostu naturalnego, może jednak ograniczać tempo wyludniania się podobszarów. Istotne jest także to, że ubytek mieszkańców rdzennych i powolne zastępowanie ich nowymi mieszkańcami może wskazywać na konieczność podejmowania wzmoczonych działań integracyjnych, a także tworzenia przestrzeni i miejsc sprzyjającym integracji i włączeniu nowych mieszkańców w życie lokalnych społeczności.

Tabela 28 Demografia - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Przyrost naturalny	-11	-5	-3	-143
Saldo migracji	3	1	-3	138
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-10,5	-17,4	-8,8	-9,7
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	2,9	3,5	-8,8	9,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Kolejnym z zanalizowanych zagadnień, jest zagadnienie bezrobocia. Poziom bezrobocia rejestrowanego w Ustroniu, od lat plasuje się na poziomie około 5%. Jest to wartość nieco wyższa niż średnia dla całego województwa (3,6%), choć porównywalna ze średnią dla całego powiatu cieszyńskiego i Polski (5%). Bezrobocie nie stanowi zatem kluczowego problemu społecznego w mieście, ponieważ łączna liczba osób pozostających bez zatrudnienia na przestrzeni ostatnich lata waha się w okolicach 260. W przypadku podobszarów rewitalizacji, osoby pozostające bez pracy stanowią około 21-23 osób na 1000 mieszkańców (przy średniej dla miasta wynoszącej 17,9), co w liczbach bezwzględnych oznacza pojedyncze osoby. Działania nakierowane na aktywizację zawodową mieszkańców, nie będą zatem stanowiły priorytetowych działań w zakresie planów rewitalizacji.

Tabela 29 Bezrobocie - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,1	23,6	21,2	17,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Cieszyn

Inaczej sytuacja kształtuje się w zakresie ubóstwa, które statystycznie (poza podobszarem Poniwiec) zdecydowanie częściej występuje na analizowanym obszarze w stosunku do wartości referencyjnych dla całego miasta. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców jest w podobszarze Hermanice oraz Zawodzie przeciętnie o około 8-15% wyższa, niż średnia dla całego miasta i kształtuje się kolejno na poziomie 104,6 oraz 114,3 w stosunku do 97,3 dla Ustronia. Wskaźnik ten dla podobszaru Poniwiec wynosi zaledwie 1/3 wartości ogólnomiejskiej, co przekłada się także na pozostałe analizowane wskaźniki, które również potwierdzają, że podobszar Poniwiec stanowi obszar z ograniczonym występowaniem ubóstwa.

W strukturze osób korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy na terenie podobszaru Hermanice, znaczna liczba osób korzysta z zasiłków stałych – wskaźnik liczby korzystających wynosi 2,8 na 1000 mieszkańców i jest niższy niż średnia dla miasta, jednakże przeciętnie na 1000 mieszkańców podobszaru przypadają 32,2 udzielane zasiłki, podczas gdy w całym mieście jest ich 30,4. Podobnie wyższy jest wskaźnik korzystających ze wsparcia, ze względu na ubóstwo 6,6 w stosunku do 4,6.

W przypadku podobszaru Zawodzie liczba klientów ośrodków pomocy społecznej przekłada się na wyższe współczynniki liczby korzystających z zasiłków stałych (11,9 na 1000 osób) oraz blisko trzykrotnie wyższą od średniej dla miasta liczbę udzielanych zasiłków stałych na 1000 mieszkańców (111,7 w stosunku do 30,4).

W oparciu o zgromadzone dane można zatem wskazać, że ubóstwo to jeden z istotniejszych problemów podobszaru Zawodzia, a także częściowo Hermanic. Nie jest to natomiast kluczowy problem dla mieszkańców podobszaru Poniwiec.

Tabela 30 Pomoc społeczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	104,6	38,1	114,3	97,3
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	61,0	32,3	73,9	54,1
Liczba korzystających z zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	2,8	1,1	11,9	3,3
Liczba udzielonych zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	32,2	13,4	111,7	30,4
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	6,6	0	1,5	4,6
Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców	0,8	0	16,0	9,3
Liczba dzieci w szkołach otrzymujących pomoc w postaci dożywiania na 1000 mieszkańców	4,7	3,9	1,5	2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

W obszarze szerokorozumianego bezpieczeństwa stosunkowo najmniej korzystnie kształtują się wskaźniki przemocy i zagrożenia alkoholizmem występujące w podobszarze Zawodzie. W całym mieście liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi 36, z czego blisko 1/3 to mieszkańcy podobszaru Zawodzie, gdzie wartość przeliczeniowa wskaźnika wynosi aż 30,5 na 1000 mieszkańców, przez co jest ona dwunastokrotnie wyższa od wartości referencyjnej dla miasta (2,5). Problemy te w zdecydowanie mniejszym stopniu dotyczą dwóch pozostałych podobszarów, gdzie zarówno alkoholizm jak i przemoc występują sporadycznie. Niewielkie zagrożenie notuje się także w kontekście zdarzeń w ruchu drogowym, które analizowane podobszary dotyczą w niewielkim stopniu.

Tabela 31 Bezpieczeństwo - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	1,5	0,0	30,5	2,5
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	1,6	3,9	40,4	3,3
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców	6,8	12,4	8,7	21,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

Kolejnym z zagadnień poddanych analizie, jest zagadnienie niepełnosprawności. Na terenie miasta Ustronia łącznie 463 osoby otrzymują świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Wartość przeliczeniowa wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 31,6. W tym zakresie wyższe wartości wskaźnika notowane są wśród mieszkańców podobszaru Zawodzia i Hermanic, gdzie wynoszą one kolejno 37,0 oraz 44,0 na 1000 mieszkańców. Wartość wskaźnika dla podobszaru Poniwiec znajduje się poniżej średniej wartości dla miasta (24,9). O zwiększonym zapotrzebowaniu na wsparcie pielęgnacyjne oraz podejmowanie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w podobszarze Zawodzie i Hermanice świadczą również dane na temat liczby świadczeń z tytułu niepełnosprawności. W obu podobszarach wskaźniki przeliczeniowe plasują się powyżej średniej dla miasta, co wskazuje na ponadstandardowe nagromadzenie osób z niepełnosprawnością na terenie Zawodzia i Hermanic. Problem ten w nieco mniejszym stopniu dotyczy mieszkańców podobszaru Poniwca, choć wskaźnik liczby świadczeń z tytułu niepełnosprawności jest tylko nieznacznie niższy od wartości średniej dla miasta (262,8). W kolejnych latach zapotrzebowanie na wspieranie osób z niepełnosprawnościami może mieć tendencje wzrostowe, ze względu na postępujące zmiany demograficzne, co z pewnością może istotnie wpłynąć na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji Zawodzia i Hermanic.

Tabela 32 Niepełnosprawność - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	37,0	24,9	44,0	31,6
Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności (z pielęgnacyjnymi) na 1000 mieszkańców	400,1	262,8	386,0	308,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustronia

Każdy z trzech analizowanych podobszarów rewitalizacji cechuje mocno ograniczona aktywność społeczna. Jedynie w podobszarze Hermanice notuje się działalność organizacji pozarządowych, gdzie wskaźnik przeliczeniowy na 1000 mieszkańców wynosi zaledwie 0,6 w stosunku do 1,7 dla całego miasta. Aktywność mieszkańców mierzona uczestnictwem / zaangażowaniem w działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku również jest niewielka, ponieważ liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców w przypadku Hermanic i Poniwca wynosi zaledwie 3,3 oraz 3,1, a w Zawodziu osiąga wskaźnik 5,4, podczas gdy średnia wartość dla miasta wynosi 7,5. Z zebranych danych wynika zatem, że nie tylko aktualna aktywność społeczna mieszkańców podobszarów jest niska, ale także może wskazywać na problem ograniczonej integracji i problemów z samoorganizacją w kolejnych latach, co z kolei w świetle zmian demograficznych, pojawiających się problemów społecznych oraz zagrożeń bezpieczeństwa,

może negatywnie rzutować na działania rewitalizacyjne. Koniecznym jest zatem uwzględnienie działań wspierających inicjatywny mieszkańców oraz zwiększających ich zaangażowanie społeczne.

Tabela 33 Aktywność społeczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	3,3	3,1	5,4	7,5
Liczba i wykaz organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	0,6	0	0	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera gospodarcza

Dominującą funkcją każdego z trzech analizowanych podobszarów, jest funkcja mieszkaniowa, dlatego liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie każdego z nich, jest stosunkowo nieduża i waha się od 30 w przypadku podobszaru Poniwca do 79 w podobszarze Hermanic. Niemniej jednak w wartościach przeliczeniowych, to podobszar Zawodzia cechuje się ponadprzeciętną liczbą podmiotów gospodarczych przypadającą na 1000 mieszkańców. Wartość wskaźnika dla podobszaru wynosi 119,2 i jest wyższa od wartości dla całego miasta (103,5). Jednocześnie dane wskazują, że Zawodzie jest podobszarem, który najszybciej traci liczbę zarejestrowanych na swym terenie podmiotów. Różnica między liczbą zarejestrowanych a wyrejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców wyniosła -9,2, podczas gdy średnia dla całego miasta -1,9. Stosunkowo duża liczba podmiotów gospodarczych podobszaru Hermanice (79) ze względu na dużą liczbę mieszkańców, nie przekłada się na wysoką wartość wskaźnika przeliczeniowego. Analizując sferę gospodarczą każdego z podobszarów należy mieć także na uwadze, że najprawdopodobniej większość zarejestrowanych na ich terenie podmiotów gospodarczych, to mikro firmy, które nie koniecznie realnie prowadzą działalność na ich terenie, co dodatkowo negatywnie koreluje z dostępnością usług, czy miejsc pracy na terenie analizowanych podobszarów. Pobudzenie gospodarcze analizowanych podobszarów może wiązać się nie tylko ze wsparciem rozwoju przedsiębiorczości, ale także z koniecznością rozszerzenia dominującej funkcji mieszkaniowej o nowe funkcje w tym funkcje komercyjne i usługowe, w tym także funkcje obsługi ruchu turystycznego. Wówczas rozwój gospodarczy podobszarów może pozytywnie wpływać na ich społeczne uwarunkowania.

Tabela 34 Sfera gospodarcza - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych lub liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą	79	30	41	1 468
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	75,8	105,8	119,2	103,5
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,9	-0,1	-9,2	-1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Sfera techniczna

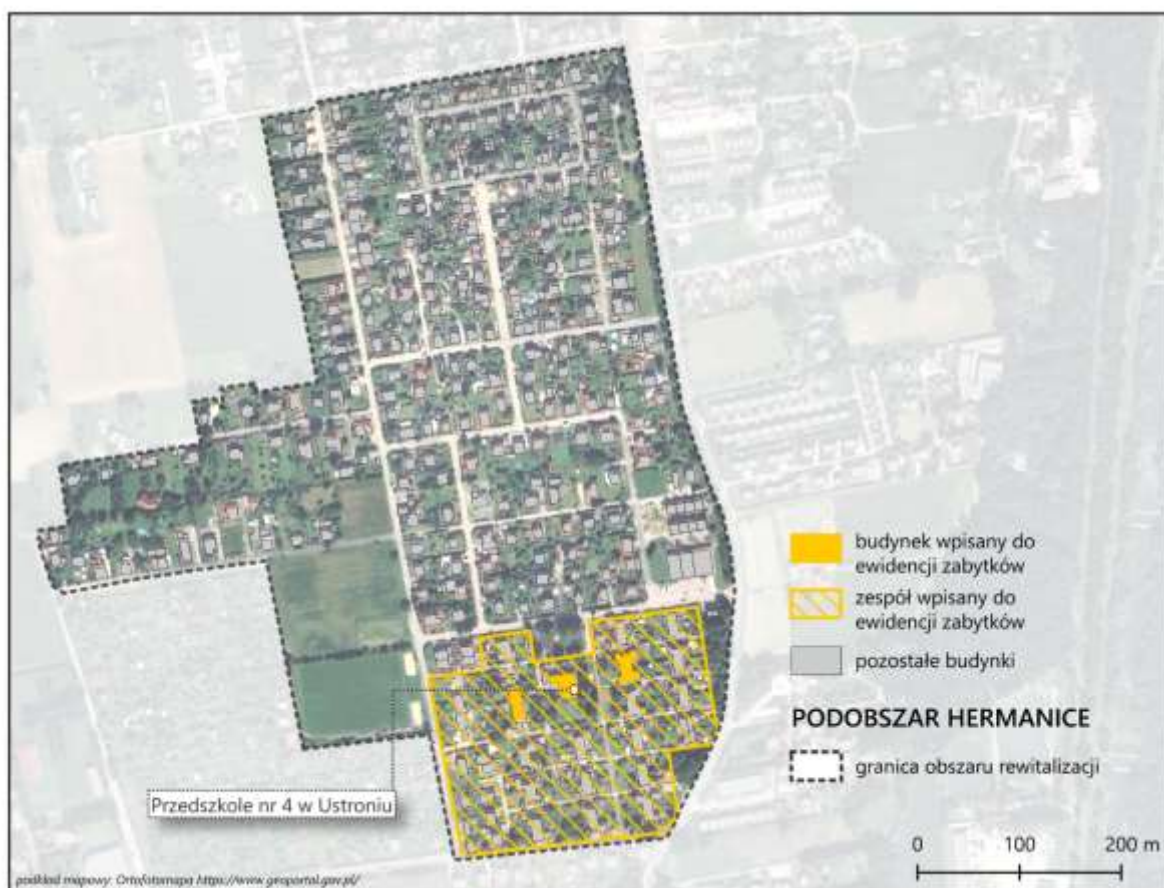
Analizowane podobszary rewitalizacji pełnią funkcję osiedli mieszkaniowych składających się głównie z zabudowy jednorodzinnej. Dlatego na ich terenie w (poza Hermanicami) nie występują, ani obiekty użyteczności publicznej, ani obiekty zabytkowe. Wyjątek stanowią Hermanice, gdzie zlokalizowane są 2 obiekty zabytkowe oraz układ zabytkowy dawnej „Kolonii robotniczej” zbudowanej w II połowie XIX w. dla pracowników Arcyksiążęcego Zakładu Budowy Maszyn w Ustroniu. Obecnie osiedle w pierwotnej formie już nie istnieje, utrzymany jednak został układ zabudowy zamykający się w kwartale ulic Skoczowska, Dominikańska, Jana Sztwiertni i Pawła Stellera. Oprócz układu zabudowy, na terenie Hermanic znajduje się zabytkowy zespół dworski, w skład którego wchodzi: dwór z II połowy XVIII w., piętrowy, murowany z kamienia, nakryty czterospadowym dachem łamanym z oryginalną, kołkowaną więźbą dachową, zabudowania gospodarcze oraz prowadząca do dworu aleja wysadzana lipami. Jak wskazano powyżej, jedynie na terenie podobszaru Hermanice ulokowany jest 1 obiekt użyteczności publicznej jakim jest Przedszkole nr. 4. Jest to budynek z 1900 roku, który wymaga termomodernizacji i dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Przedszkole nr. 4 jest jedynym obiektem użyteczności publicznej, który może zostać wykorzystany na cele realizacji potrzeb społecznych, w tym działań integracyjnych i wzmacniających funkcjonowanie lokalnej społeczności. Na terenie pozostałych podobszarów nie występują żadne obiekty, które aktualnie pełnią rolę użyteczności publicznej, co może wskazywać na konieczność podejmowania działań i tworzenia przestrzeni zapewniających możliwość integracji i współdziałania dla lokalnych wspólnot.

Tabela 35 Sfera techniczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zabytków na 1 ha powierzchni	0,06	0,00	0,00	0,014
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	100,0	brak obiektów użyteczności publicznej	brak obiektów użyteczności publicznej	62,1
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100,0	brak obiektów użyteczności publicznej	brak obiektów użyteczności publicznej	82,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń i BDOT

Grafika 19 Uwarunkowania techniczne - OR Hermanice

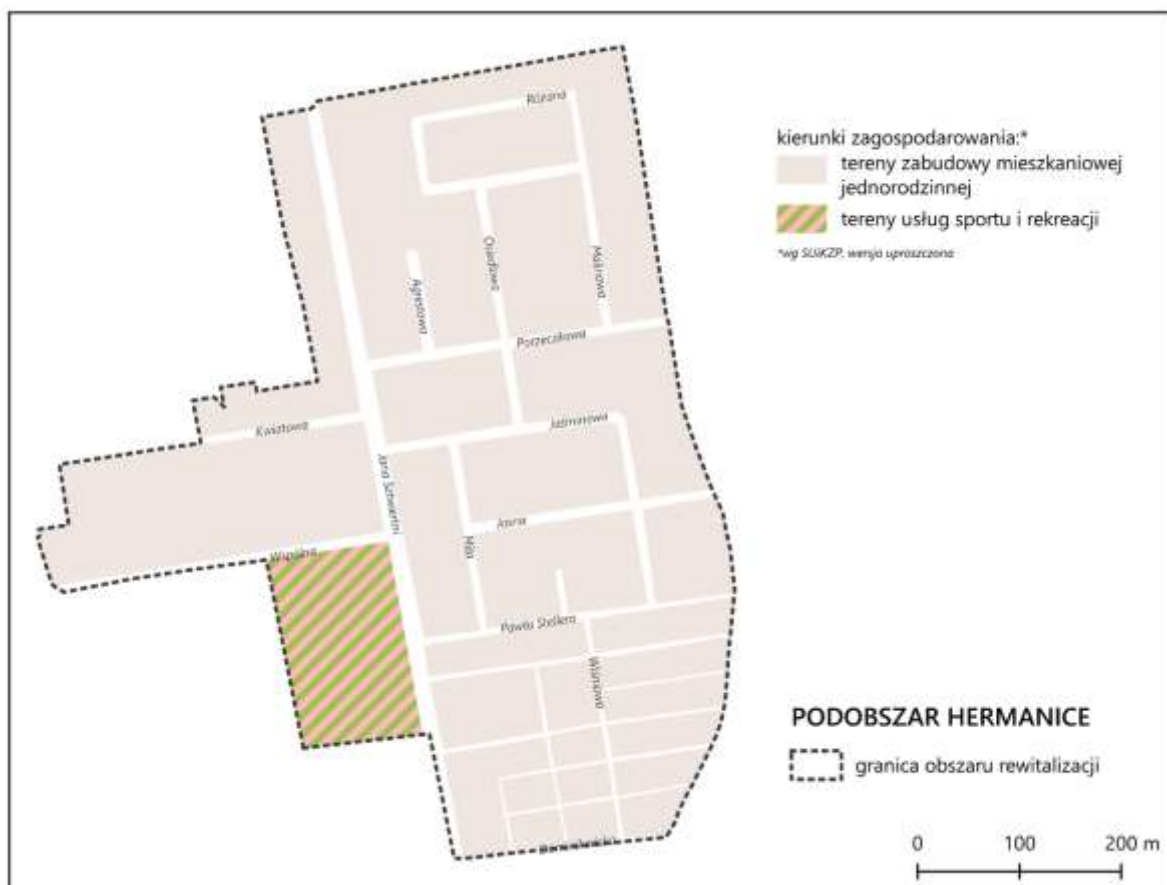
Źródło: opracowanie własne na podstawie NID

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W ujęciu przestrzenno-funkcjonalnym, każdy z trzech analizowanych podobszarów posiada jedną wiodącą funkcję, jaką jest funkcja mieszkaniowa. W sposób szczególnie jest to obserwowalne w ujęciu charakterystyki zagospodarowania przestrzennego, gdzie na analizowanych podobszarach występuje niemalże wyłącznie funkcja zabudowy jednorodzinnej, z niewielkimi i nielicznymi terenami pełniącymi także inne funkcje. Układ przestrzenny podobszarów ma charakter zwartej zabudowy, poprzecinanej siecią dróg, bez wyraźnie zarysowanych przestrzeni centralnych, przestrzeni usługowo-handlowych, czy koncentrujących podmioty gospodarcze.

W przypadku Hermanic, oprócz zabudowy mieszkaniowej, w południowo-zachodniej części podobszaru przy ul. Jana Sztwiertni ulokowane jest boisko sportowe, które jako jedyne na terenie podobszaru pełni funkcje przestrzeni sportowo-rekreacyjnej. Ze względu na gęstą zabudowę podobszaru inne tego typu przestrzenie nie są tam dostępne. W chwili obecnej boisko jako jedyny tego typu teren na podobszarze, pełni ograniczone funkcje sportowe, ze względu na niską jakość znajdujących się tam obiektów. Utrudnia to w znaczący sposób podejmowanie aktywności zarówno fizycznej, jak i społecznej mieszkańców podobszaru, negatywnie rzutując na możliwość integracji mieszkańców.

Grafika 20 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Hermanice

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUIKZP

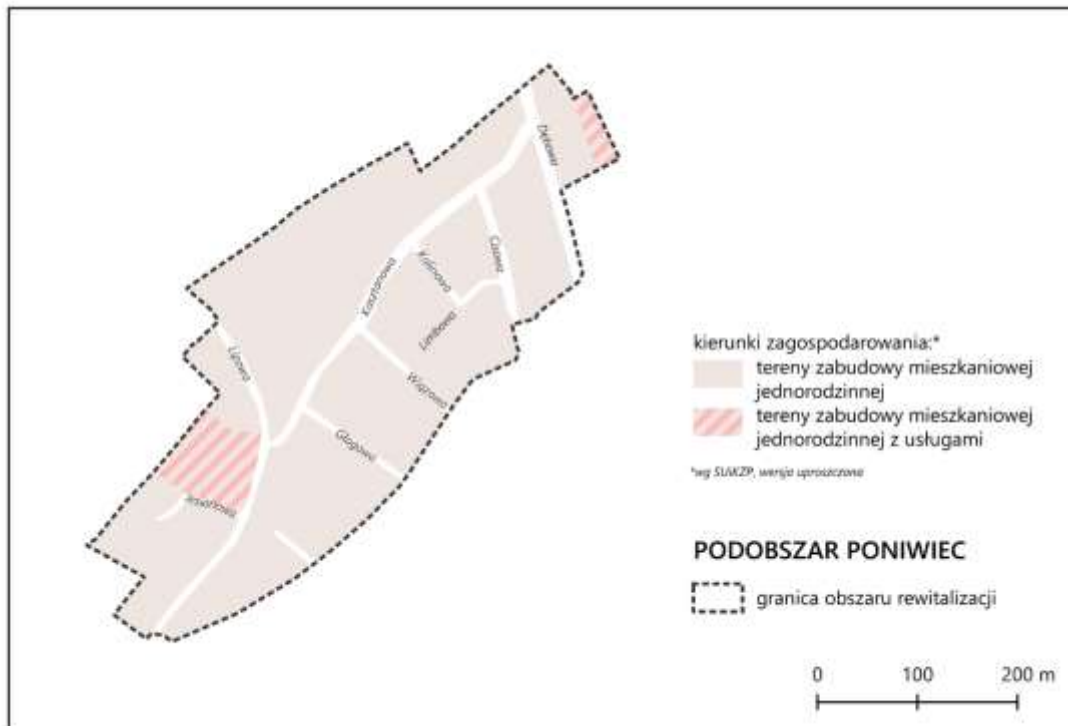
Zdjęcie 8 Boisko w Hermanicach

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Podobnie sytuacja przestrzenno-funkcjonalna kształtuje się na terenie podobszaru Poniwiec, gdzie również ze względu na gęstą zabudowę jednorodziną, utrudniony jest dostęp do przestrzeni służących integracji i współdziałania mieszkańców. Na charakter funkcjonowania podobszaru wpływa także fakt jego oddzielenia od ścisłego centrum miasta pasem drogi wojewódzkiej DW 941, która ogranicza dostępność usług oraz infrastruktury dostępnej w pozostałej części miasta. Powoduje to, że mieszkańcy podobszaru borykają się z dostępnością usług na zamieszkiwanym terenie oraz koniecznością korzystania z oferty instytucji i obiektów znajdujących się w oddalonych częściach miasta. Jedyną przestrzenią wspólną na terenie podobszaru Poniwiec, jest niewielki plac zabaw ulokowany przy ul. Lipowej. Sytuacja ta powoduje, że w przyszłości koniecznym może okazać się podejmowanie działań nakierowanych na modernizację istniejących terenów zielonych / rekreacyjnych, a także dążenie do tworzenia innych przestrzeni sprzyjających integracji mieszkańców podobszaru.

Grafika 21 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Poniwiec

opracowanie własne na podstawie SUiKZP

Źródło:

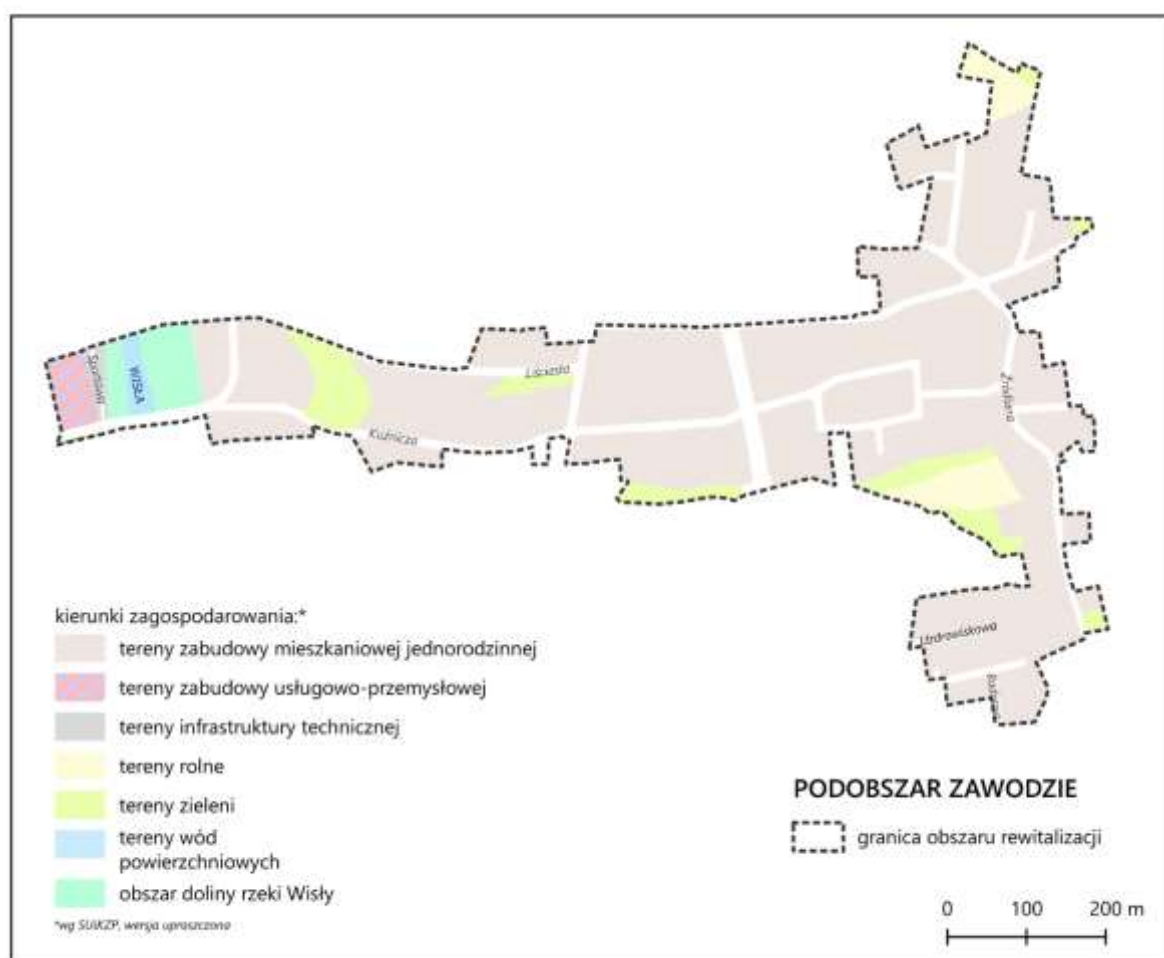
Zdjęcie 9 Plac zabaw przy ul. Lipowej

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Na terenie podobszaru Zawodzie oprócz dominującej zabudowy jednorodzinnej, występują także tereny usługowo-przemysłowe ulokowane za doliną rzeki Wisły oraz sama dolina rzeki Wisły, będąca jednocześnie istotnym terenem zielonym i rekreacyjnym. Zabudowa podobszaru jest mniej intensywna niż w przypadku Poniwca czy Hermanic, ponieważ pomiędzy domami jednorodzinnymi występują pojedyncze tereny rolnicze oraz przestrzenie zieleni nieurządzonej. Sam teren podobszaru Zawodzia nie posiada zorganizowanych przestrzeni publicznych, co podobnie jak w pozostałych podobszarach znacząco utrudnia integrację i aktywność społeczną mieszkańców. Brakuje także obiektów usługowych, handlowych, czy pełniących funkcje użyteczności publicznej, co znacząco ogranicza ofertę kierowaną do mieszkańców podobszaru.

Grafika 22 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Zawodzie

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUIKZP

Grafika 23 Typowa zabudowa OR Zawodzie

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Jak wskazuje analiza zagospodarowania przestrzennego, każdy z analizowanych podobszarów osiedli mieszkaniowych, cechuje deficyt przestrzeni publicznych, co w sposób istotny rzutuje na funkcjonowanie lokalnych społeczności. W ślad za analizą układu przestrzennego, sytuację tą potwierdzają dane ilościowe, które uwydatniają trudności związane z dostępnością usług społecznych, która w przypadku całego miasta kształtuje się na poziomie 10,7, natomiast w podobszarach rewitalizacji albo wynosi 0,0 albo 1,0 w przypadku Hermanic. Podobszary osiedli mieszkaniowych cechuje brak dostępności obsługi komunikacyjnej, która w mieście ukształtowana jest wyłącznie wśród głównych arterii komunikacyjnych przebiegających z dala od analizowanych podobszarów. Jedynie w przypadku Hermanic przystanki komunikacji publicznej ulokowane są w nieznaczącej odległości od granic podobszaru. Niższa niż w pozostałych częściach miasta jest dostępność opieki zdrowotnej, gdzie dla podobszaru Hermanice oraz Poniwiec wynosi 0,0, a dla podobszaru Zawodzia ulokowanego w pobliżu terenów uzdrowiskowych i leczniczych 2,9, podczas gdy średnia dla całego miasta to 9,2. Niższa od przeciętnej jest także dostępność infrastruktury rowerowej, która występuje jedynie na terenie podobszaru Zawodzia (3,7 w stosunku do 2,9 dla miasta). Udział powierzchni biologicznie czynnej w każdym z analizowanych podobszarów jest względnie wysoki i waha się między wartością 85,5% dla podobszaru Poniwiec

do 91,0% dla podobszaru Zawodzie. Wartości te są jednak niższe od średniej miejskiej wynoszącej 95,2%. Na uwagę zasługuje natomiast pozornie wysoki wskaźnik dostępności terenów rekreacyjnych, który dla podobszaru Poniwiec wynosi 6,9 a dla podobszaru Hermanic 3,8. Stosunkowo wysokie wartości wskaźników wynikają z faktu, że na terenie Hermanic ulokowane jest boisko, a w przypadku Poniwca jest to nieduży plac zabaw, który stanowi relatywnie dużą przestrzeń tego małego pod względem powierzchni obszaru.

Zarówno analiza przestrzenna jak i statystyczna wskazują, że każdy z podobszarów osiedli mieszkaniowych oprócz ograniczonego dostępu do przestrzeni publicznych, boryka się także z problemem niskiej dostępności usług publicznych, brakiem obsługi komunikacyjnej oraz niską dostępności infrastruktury rowerowej. Co istotne ograniczenia te negatywnie rzutują na jakość życia i funkcjonowania lokalnych społeczności, ale także tworzą barierę rozwojową pod kątem możliwości wykorzystania potencjału wynikającego z atrakcyjności turystycznej Ustronia. Zarówno podobszar Poniwca, jak i Zawodzia ulokowane są w niedużej odległości od szlaków turystycznych czy innych miejsc koncentrujących ruch turystyczny lub uzdrowiskowy. Ich aktualny stan infrastrukturalny sprawia jednak, że potencjał ten nie może zostać wykorzystany jako element wspierający rozwój podobszarów.

Tabela 36 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

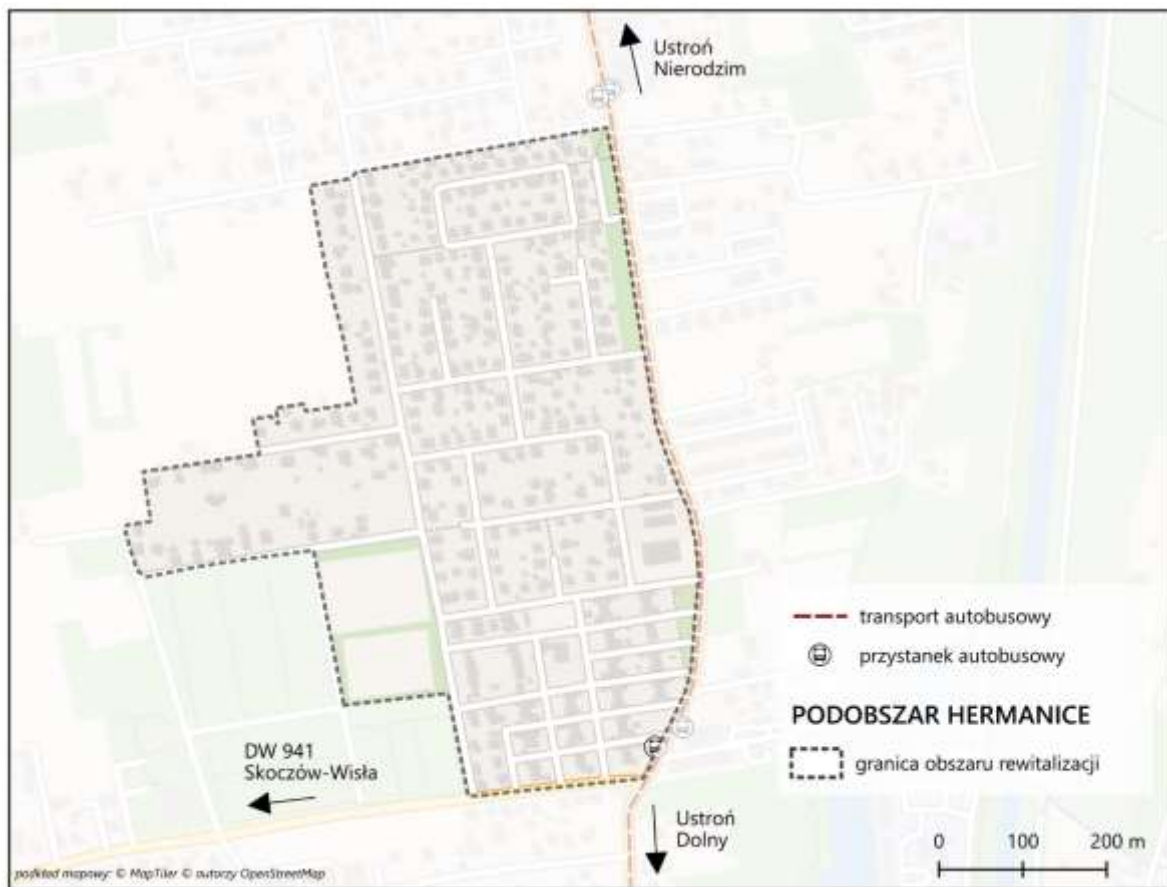
	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawodzie	Wartość referencyjna dla miasta
Dostępność usług społecznych	1,0	0,0	0,0	10,7
Dostępność terenów rekreacyjnych	3,8	6,9	0,0	7,1
Poziom obsługi komunikacyjnej	0,0	0,0	0,0	9,2
Dostępność opieki zdrowotnej	0,0	0,0	2,9	9,2
Dostępność infrastruktury rowerowej	0,0	0,0	3,7	2,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	86,7	85,5	91,0	95,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń oraz BDOT

W zakresie zagospodarowania funkcjonalno-przestrzennego warto także zwrócić uwagę na panujący układ komunikacyjny. Z wyjątkiem Hermanic, pozostałe dwa podobszary rewitalizacji tj. Poniwiec i Zawodzie, znajdują się poza głównymi arteriami kształtującymi charakter ruchu lokalnego. Hermanice korzystając z bliskiej odległości do ścisłego centrum miasta oraz ulicy Skoczowskiej, stanowiącej jedną z osi komunikacyjnych Ustronia można uznać, że posiadają dogodne skomunikowanie drogowe z pozostałą częścią miasta. Natomiast podobszar Poniwca odcięty jest od śródmieścia pasem drogi DW 941, co zarówno utrudnia dostęp do centrum miasta i dostępnej tam oferty usługowej, społecznej, czy handlowej, jak i negatywnie wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców, którzy chcąc dostać się do centrum

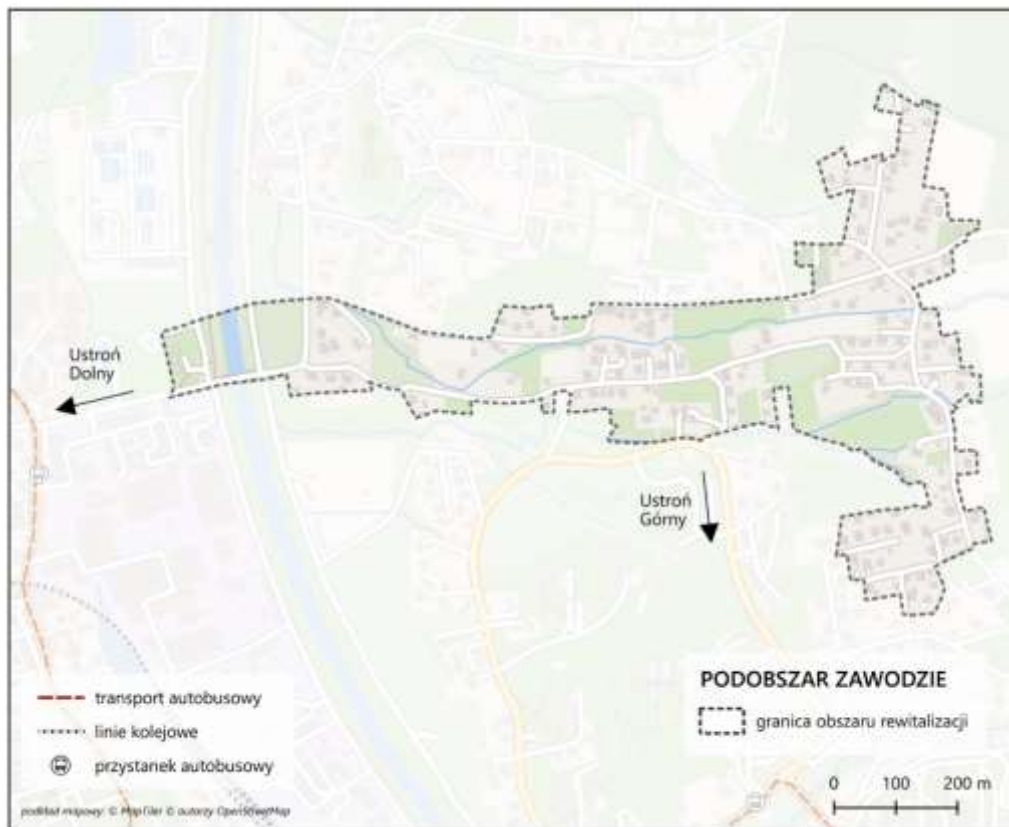
miasta, muszą pokonywać bardzo ruchliwą drogę wojewódzką. Podobny problem dotyczy podobszaru Zawodzia, którego dostęp do centrum miasta i zlokalizowanej tam oferty utrudnia dolina rzeki Wisły, a także peryferyjne położenie. Analizując układ drogowy i komunikacyjny podobszarów osiedli mieszkaniowych nie sposób nie wspomnieć o ich wewnętrznym układzie drogowym, składającym się głównie z wąskich dróg niskiej jakości, nierzadko bez odpowiedniej infrastruktury przygotowanej dla ruchu pieszych, brakach w małej architekturze tj. ławkach, oświetleniu, stojakach rowerowych czy koszach na śmieci.

Grafika 24 Układ komunikacyjny – podobszar Hermanice

Źródło: opracowanie własne

Grafika 25 Układ komunikacyjny – podobszar Zawodzie

Źródło: opracowanie własne

Grafika 26 Układ komunikacyjny – podobszar Poniwiec

Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie 10 Infrastruktura drogowa i bezpieczeństwo ruchu pieszych podobszaru Zawodzie

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Zdjęcie 11 Infrastruktura drogowa i bezpieczeństwo ruchu pieszych podobszaru Poniewiec

Źródło: archiwum własne, spacer badawczy, styczeń 2026

Sfera środowiskowa

Sfera środowiskowa podobszarów zaklasyfikowanych do grupy Osiedli mieszkaniowych, podobnie jak w pozostałych częściach miasta, jest zdeterminowana ulokowaniem miasta w terenie górzystym. Okoliczne lasy oraz dolina rzeki Wisły w sposób znaczący kształtują jakość środowiska miasta. Jednocześnie około 36% gospodarstw domowych w Ustroniu ogrzewanych jest kotłami na paliwo stałe. W przypadku Osiedli mieszkaniowych ich udział waha się w przedziale od 34% w Zawodziu do 43% w Poniwcu. Jest zatem zbliżony lub nieznacznie wyższy niż w przypadku średniej dla całego miasta, co nie zostaje bez wpływu na jakość powietrza. Średnioroczne stężenie pyłu PM_{2.5} dla Ustronia wynosi 13,5 µg/m³, podczas gdy dla każdego z analizowanych podobszarów jest on wyższy i wynosi kolejno 14,5 µg/m³ dla Poniwca, 14,7 µg/m³ dla Zawozia oraz 15,2 µg/m³ dla Hermanic. Wskaźniki przekroczenia norm jakości powietrza świadczą o tym, iż na podobszarach tych wartym rozważenia jest podjęcie dodatkowych działań nakierowanych na ograniczenie niskiej emisji, której źródeł można upatrywać w ponadprzeciętnej liczbie gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.

Tabela 37 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

	Podobszar Hermanice	Podobszar Poniwiec	Podobszar Zawozdie	Wartość referencyjna dla miasta
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	39%	43%	34%	36%
Średnie roczne stężenie PM _{2.5}	15,2	14,5	14,7	13,5
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	0,0%	2,5%	0,0%	9,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOS i BDOT

Ze względu na dość peryferyjny charakter podobszarów Osiedli mieszkaniowych, z wyjątkiem Poniwca nie notuje się na ich terenie zagrożeń wynikających z hałasu drogowego lub kolejowego. Jedynie podobszar Poniwiec wyróżnia się na tle pozostałych podobszarów zagrożeniem tego typu, choć udział budynków mieszkalnych narażonych na hałas wynosi zaledwie 2,5%, jest zatem znacznie niższy niż średnia dla całego miasta wynosząca 9,3%. Źródeł zanieczyszczenia hałasem w Poniwcu można upatrywać w bliskim położeniu drogi DW 941. Droga ta zatem nie tylko może negatywnie oddziaływać na odciecie komunikacyjne podobszaru Poniwca, obniżać poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale także być emitentem dodatkowego problemu jakim jest hałas.

Z punktu widzenia potencjałów rozwojowych, walory środowiskowe mogą stanowić istotny zasób rozwojowy podobszaru Zawozia, które ulokowane jest w pobliżu terenów uzdrowiskowych Ustronia, doliny rzeki Wisły oraz szczytu Równicy. Środowisko to także zasób podobszaru Poniwca zlokalizowanego

blisko szlaków turystycznych pasma Czantorii oraz cennych rezerwatów przyrody. Zasoby te mogą sprzyjać w przyszłości rozwojowi funkcji turystyczno-rekreacyjnych, które mogą przyczynić się do rozwoju tych podobszarów.

Podsumowanie – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

- Nieznaczne, choć dodatnie saldo migracji podobszarów Poniwca oraz Hermanic, które może wskazywać na potencjał przyciągania nowych mieszkańców
- Ponadprzeciętna liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w podobszarze Zawodzie
- Ulokowanie podobszarów osiedli mieszkaniowych w pobliżu ścisłego centrum miasta Ustronia
- W przypadku Zawodzia dostęp do terenów doliny rzeki Wisły oraz znajdujących się nieopodal terenów uzdrowiskowych
- Możliwość zagospodarowania terenów przedszkola w Zawodziu
- Stosunkowo niewielkie powierzchnie i gęste zaludnienie podobszarów, które sprzyja w tworzeniu oferty dostępnej dla ogółu społeczności
- Możliwość zagospodarowania terenów boiska w Hermanicach, placu zabaw w Poniwcu oraz terenów zielonych w przestrzeni podobszaru Zawodzia

- Postępująca depopulacja podobszarów osiedli mieszkaniowych wynikająca z ujemnego przyrostu naturalnego
- Ponadprzeciętne wskaźniki ubóstwa notowane na podobszarze Hermanic i Zawodzia
- Ponadstandardowe wskaźniki występowania osób z niepełnosprawnością notowane na terenie podobszaru Zawodzia i Hermanic
- Niski wskaźnik aktywności społecznej mieszkańców podobszarów osiedli mieszkaniowych, który może korelować z niską dostępnością obiektów i przestrzeni integracyjnych
- Niskie wartości aktywności gospodarczej w podobszarze Hermanic
- Dominująca zabudowa mieszkaniowa, z ograniczoną dostępnością do terenów służących integracji mieszkańców, brak przestrzeni centrotwórczych
- Mocno ograniczona dostępność miejsc usługowych, handlowych, przestrzeni rekreacyjnych
- Zdegradowana infrastruktura drogowa, braki w infrastrukturze pieszo-rowerowej, brak obiektów małej architektury

Podsumowanie – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

5.5 Jednostka OR Polana – (podobszar Polana)

Podobszar Polana położony jest w południowo-wschodniej części Ustronia. Jest to obszar o wyraźnie turystycznym charakterze, obejmujący liczne obiekty noclegowe, punkty gastronomiczne oraz zaplecze rekreacyjne. Znajduje się tu dolna stacja kolei linowej na Czantorię, stanowiąca jedną z głównych atrakcji turystycznych. Przez teren ten przepływa rzeka Wisła, która dodatkowo podnosi walory krajobrazowe okolicy. W Polanie zlokalizowane są również ważne dla społeczności lokalnej obiekty, takie jak Ochotnicza Straż Pożarna oraz szkoła podstawowa, co czyni ten rejon miejscem łączącym funkcje turystyczne, rekreacyjne i mieszkalne.

Mimo korzystnego położenia komunikacyjnego i bliskości terenów zielonych, w obszarze tym występują problemy społeczne, w tym niższy poziom aktywności społecznej i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Zidentyfikowano także problemy techniczne i przestrzenne, m.in. zdegradowaną infrastrukturę oraz ograniczoną dostępność usług publicznych i społecznych.

Podobszar zajmuje powierzchnię 24,4 ha, co stanowi 0,4% powierzchni miasta, i jest zamieszkiwany przez 244 osoby, czyli 1,7% ludności Ustronia.

Tabela 38 Charakterystyka jednostki OR Polana

	Liczba ludności	% ludności miasta	Powierzchnia [ha]	% powierzchni miasta
Podobszar Polana	244	1,7%	24,4	0,4%
Razem	244	1,7%	24,4	0,4%

Źródło: opracowanie własne

Sfera społeczna

Podobszar cechuje się skrajnie niekorzystnym przyrostem naturalnym, który wynosi -59,0 na 1000 mieszkańców, wobec -9,7 w skali całego miasta. Oznacza to, że tempo ubytku naturalnego jest na tym obszarze ponad sześciokrotnie wyższe niż średnio w Ustroniu i wskazuje na bardzo zaawansowane procesy starzenia się populacji oraz spadku liczby mieszkańców.

Saldo migracji pozostaje co prawda dodatnie (6,9 na 1000 mieszkańców), jednak jest niższe niż wartość referencyjna dla miasta (9,4). Oznacza to, że napływ nowych mieszkańców nie kompensuje skali ubytku naturalnego. W efekcie struktura demograficzna podobszaru ulega trwałemu zaburzeniu.

Tabela 39 Ruch naturalny i saldo migracji – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-59,0	-9,7
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	6,9	9,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Wskaźniki pomocy społecznej wskazują na wyjątkowo wysoką koncentrację problemów społecznych. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem wynosi 258,9 na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla miasta to 97,3. Oznacza to, że niemal co czwarty mieszkaniec podobszaru jest klientem pomocy społecznej.

Równie niekorzystnie kształtują się dane dotyczące:

- liczby osób korzystających ze świadczeń (128,8 na 1000 mieszkańców wobec 54,1 w mieście),
- liczby udzielonych świadczeń ogółem (1279,3 na 1000 mieszkańców wobec 565,7),
- liczby osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa (11,5 wobec 4,6).

Podobszar cechuje się również ponadprzeciętną koncentracją osób z niepełnosprawnościami – liczba osób, którym przyznano świadczenia z tego tytułu, wynosi 43,9 na 1000 mieszkańców wobec 31,6 w mieście, a liczba świadczeń z tego tytułu sięga 424,9 wobec 308,7. Dane te potwierdzają zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne i wsparcie środowiskowe.

Tabela 40 Pomoc społeczna i rynek pracy - podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	31,8	17,9
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	258,9	97,3
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	128,8	54,1
Liczba korzystających z zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	3,1	3,3
Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	1279,3	565,7
Liczba udzielonych zasiłków stałych na 1000 mieszkańców	27,8	30,4
Liczba dzieci w szkołach otrzymujących pomoc w postaci dożywiania na 1000 mieszkańców	16,0	2,6
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	11,5	4,6
Przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców	1,1	0,6
Osoby uzależnione od alkoholu na 1000 mieszkańców	1,0	2,5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	43,9	31,6
Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności (z pielęgnacyjnymi) na 1000 mieszkańców	424,9	308,7
Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców	10,6	9,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń

Szczególnie istotnym sygnałem problemów strukturalnych jest wysoki wskaźnik dożywiania dzieci – 16,0 na 1000 mieszkańców, przy 2,6 w skali miasta, co wskazuje na podwyższoną skalę problemów materialnych w rodzinach z dziećmi.

Tabela 41 Wsparcie uczniów – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba uczniów szkół podstawowych na 1000 mieszkańców	136,7	78,2
Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne na 1000 mieszkańców	1,7	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

W sferze bezpieczeństwa podobszar Polana charakteryzuje się wyraźnie podwyższonym poziomem zdarzeń w ruchu drogowym – 51 zdarzeń na 1000 mieszkańców, przy 21,6 w skali miasta. Wskazuje to na zwiększone ryzyko w przestrzeni publicznej oraz niedostosowanie układu komunikacyjnego do potrzeb pieszych i lokalnych użytkowników. Ponadto należy pamiętać, że przez podobszar przebiega droga wojewódzka 941

Jednocześnie liczba ofiar przemocy wynosi 6,3 na 1000 mieszkańców, wobec 3,3 w mieście, co potwierdza występowanie problemów bezpieczeństwa społecznego oraz zwiększone zapotrzebowanie na działania profilaktyczne i wsparcie środowiskowe.

Tabela 42 Bezpieczeństw – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców	51	21,6
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	6,3	3,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Ustroń oraz KPP Cieszyn

Pomimo wysokiego udziału osób starszych, aktywność społeczna na podobszarze pozostaje wyraźnie niższa niż w skali miasta. Liczba uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku wynosi 2,9 na 1000 mieszkańców, podczas gdy w mieście 7,5. Równie niska jest liczba organizacji pozarządowych – 0,6 na 1000 mieszkańców wobec 1,7.

Wskazuje to na ograniczoną skalę samoorganizacji, słabą sieć inicjatyw lokalnych oraz niewystarczającą ofertę aktywizującą, co sprzyja izolacji społecznej, szczególnie w grupie seniorów i osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 43 Aktywność społeczna – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	2,9	7,5
Liczba i wykaz organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	0,6	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera gospodarcza

Sfera gospodarcza podobszaru Polana charakteryzuje się niższym poziomem aktywności gospodarczej w porównaniu do średniej miejskiej. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 84,2, podczas gdy wartość referencyjna dla miasta to 103,5.

Jednocześnie szczególnie niekorzystnie kształtuje się wskaźnik równowagi gospodarczej, obrazujący relację pomiędzy nowo rejestrowanymi a wyrejestrowywanymi podmiotami. Ujemna wartość (-7,3 przy wartości referencyjnej dla miasta -1,9) świadczy o spadkowej dynamice przedsiębiorczości, przewadze likwidacji działalności nad powstawaniem nowych oraz ograniczonej zdolności obszaru do odtworzenia lokalnej bazy ekonomicznej.

Zjawiska te potwierdzają, że podobszar nie stanowi obecnie atrakcyjnego środowiska rozwoju działalności gospodarczej, a jego struktura funkcjonalna sprzyja raczej funkcjom mieszkaniowym i noclegowym niż trwałej aktywności ekonomicznej.

Tabela 44 Kondycja gospodarcza – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	84,2	103,5
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	-7,3	-1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Sfera techniczna

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się nagromadzeniem budynków zabytkowych i historycznych, co stanowi wyzwanie w zakresie ich konserwacji i modernizacji. Liczba zabytków na 1 ha wynosi 0,16, podczas gdy średnia dla miasta to 0,0014. W liczba bezwzględnych liczbą obiektów zabytkowych wynosi 4 i zlokalizowane są na wschód od kolei linowej „Czantoria” – to przede wszystkim budynki po-przemysłowe i mieszkalne (po dawnej wytwórni papieru i hucie Teresa) należące dziś do właścicieli prywatnych.

Grafika 27 Uwarunkowania techniczne – podobszar polana

Źródło: opracowanie własne na podstawie NID

Istotnym problemem jest również niski poziom dostępności budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami – żaden z obiektów publicznych nie jest w pełni dostosowany a blisko 70% obiektów publicznych wymaga prac termomodernizacyjnych, co wskazuje na zapóźnienia w zakresie sfery technicznej.

Tabela 45 Wskaźniki techniczne – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Liczba zabytków na 1 ha powierzchni	0,16	0,014
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	66,7	62,1
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100	82,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Wyznaczony podobszar zlokalizowany jest w południowej części miasta i obejmuje swoim zasięgiem część osiedla Polana oraz fragment Jaszowca. Charakter przestrzenny podobszaru jest w dużej mierze konsekwencją intensywnego rozwoju z lat 60. XX wieku, kiedy to w dolinie Jaszowca powstał rozległy kompleks wypoczynkowy obejmujący 16 domów wczasowych i około 2500 miejsc noclegowych. Układ funkcjonalny obszaru do dziś opiera się przede wszystkim na funkcjach zakwaterowania, obsługi ruchu turystycznego oraz komunikacji, przy relatywnie słabo rozwiniętej strukturze usług lokalnych i przestrzeni publicznych.

Podobszar obejmuje m.in. fragmenty ulic: 3 Maja, Katowickiej, Wiślańskiej, Papiernia, Polańskiej i Wczasowej, które pełnią jednocześnie funkcje dojazdowe i tranzytowe.

Podobszar Polana cechuje się wyraźnie mieszaną, lecz słabo zintegrowaną strukturą funkcjonalną, w której dominują:

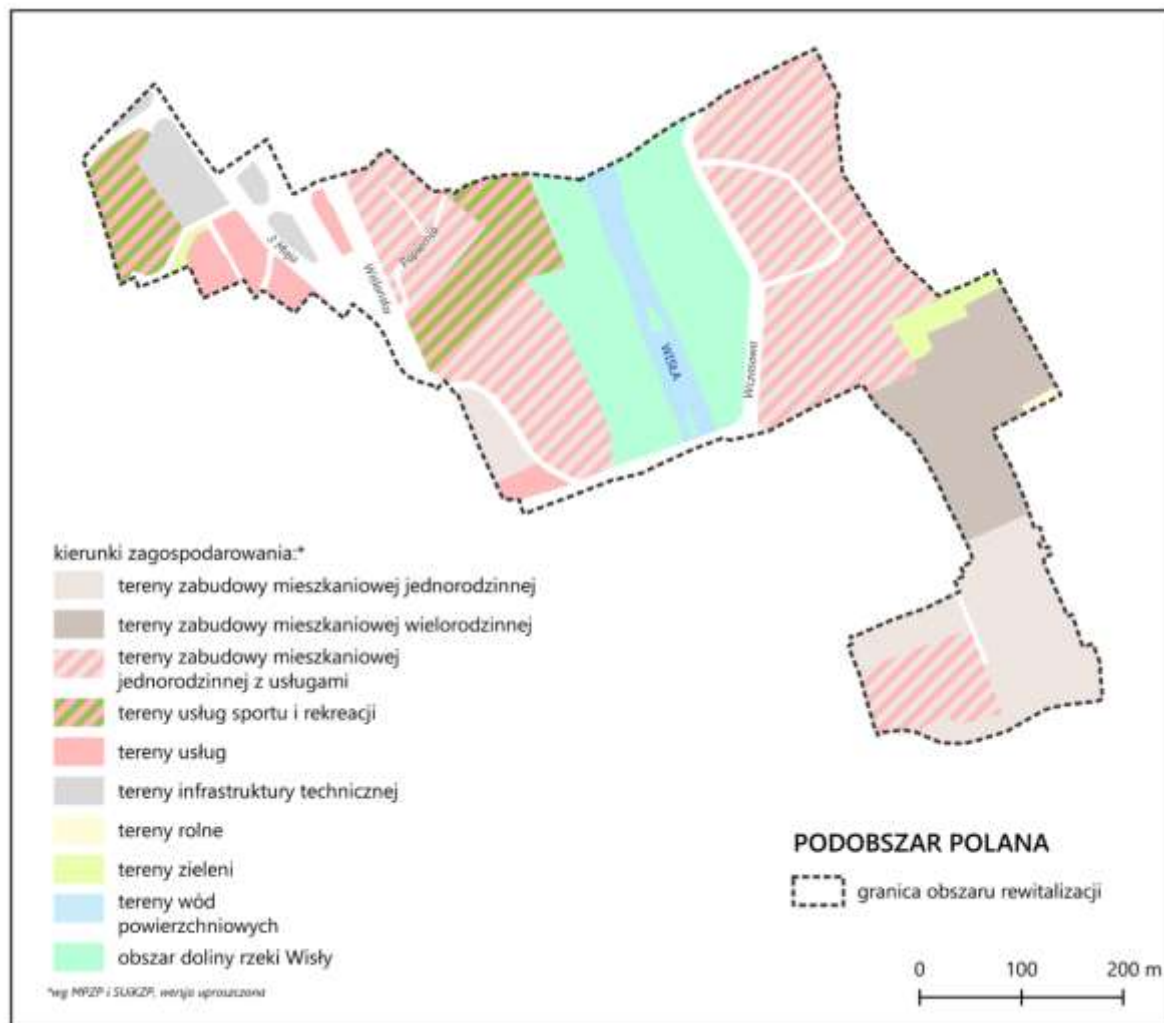
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami,
- tereny usług,
- tereny sportu i rekreacji,
- rozległe tereny doliny rzeki Wisły.

Układ funkcjonalny nie tworzy zwartej, czytelnej struktury miejskiej, lecz ma charakter rozproszony i pasmowy, podporządkowany ukształtowaniu terenu, dolinie Wisły oraz głównym ciągom komunikacyjnym.

Istotnym elementem struktury przestrzennej jest dolina Wisły, pełniąca funkcję korytarza ekologicznego i potencjału rekreacyjnego podobszaru. Jednocześnie stanowi ona barierę funkcjonalną, dzieląc obszar na części o ograniczonej integracji przestrzennej.

Tereny sportu i rekreacji występują w sposób rozproszony i niespójny, niewielkie fragmenty terenów infrastruktury technicznej i terenów rolnych koncentrują się na obrzeżach podobszaru, wzmacniając jego peryferyjny charakter oraz niejednorodność struktury urbanistycznej.

Grafika 28 Struktura zagospodarowania przestrzennego

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPZP i SUiKZP

Analiza wskaźnikowa wskazuje na istotne deficyty w sferze dostępności usług społecznych, oraz opieki zdrowotnej. Szczególnie niekorzystnie kształtuje się dostępność terenów rekreacyjnych i infrastruktury społecznej w ujęciu ilościowym, co potwierdza, że mimo wypoczynkowego charakteru obszaru brakuje odpowiednio urządzonych, ogólnodostępnych przestrzeni aktywności i integracji. Funkcja rekreacyjna realizowana jest głównie w sposób bierny, poprzez walory krajobrazowe i bazę noclegową, natomiast w niewystarczającym stopniu poprzez świadomie kształtowane przestrzenie publiczne, takie jak parki, place wypoczynkowe, ciągi spacerowe, strefy aktywności czy miejsca spotkań.

W strukturze podobszaru widoczna jest również niedostateczna obecność usług zdrowotnych, co w kontekście starzejącej się zabudowy wczasowej, rosnącej funkcji mieszkaniowej oraz sezonowego zwiększenia liczby użytkowników przestrzeni obniża poziom bezpieczeństwa funkcjonalnego i komfortu codziennego użytkowania. Brak lokalnych punktów opieki zdrowotnej czy dziennych form wsparcia zwiększa zależność obszaru od centrum miasta i pogłębia peryferyjny charakter podobszaru.

Pozytywnym elementem struktury przestrzenno-funkcjonalnej jest relatywnie wysoka dostępność usług społecznych oraz wysoka dostępność infrastruktury rowerowej. Potwierdza to istnienie realnych warunków do rozwoju mobilności aktywnej, turystyki niskoemisyjnej oraz funkcji rekreacyjno-zdrowotnych. Potencjał ten nie jest jednak w pełni wykorzystany w układzie przestrzennym – brakuje czytelnych powiązań pieszo-rowerowych z centrami aktywności, strefami usług oraz punktami rekreacyjnymi, a infrastruktura towarzysząca (miejsca odpoczynku, mała architektura, oświetlenie, elementy orientacji przestrzennej) ma charakter fragmentaryczny. Stosunkowo niski udział powierzchni biologicznie czynnych jest konsekwencją dużych połąci utwardzonych nawierzchni (w szczególności dróg i parkingów usytuowanych w okolicach kolei linowej Czantoria).

Zdjęcie 12 Budynek Szkoły Podstawowej nr 3 – Ustroń Polana

Źródło: archiwum własne

Tabela 46 Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Dostępność usług społecznych	12,3	10,7
Dostępność terenów rekreacyjnych	0,0	7,1
Poziom obsługi komunikacyjnej	12,3	9,2
Dostępność opieki zdrowotnej	0,0	9,2
Dostępność infrastruktury rowerowej	26,6	2,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	77,8	95,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Ustroń i BDOT

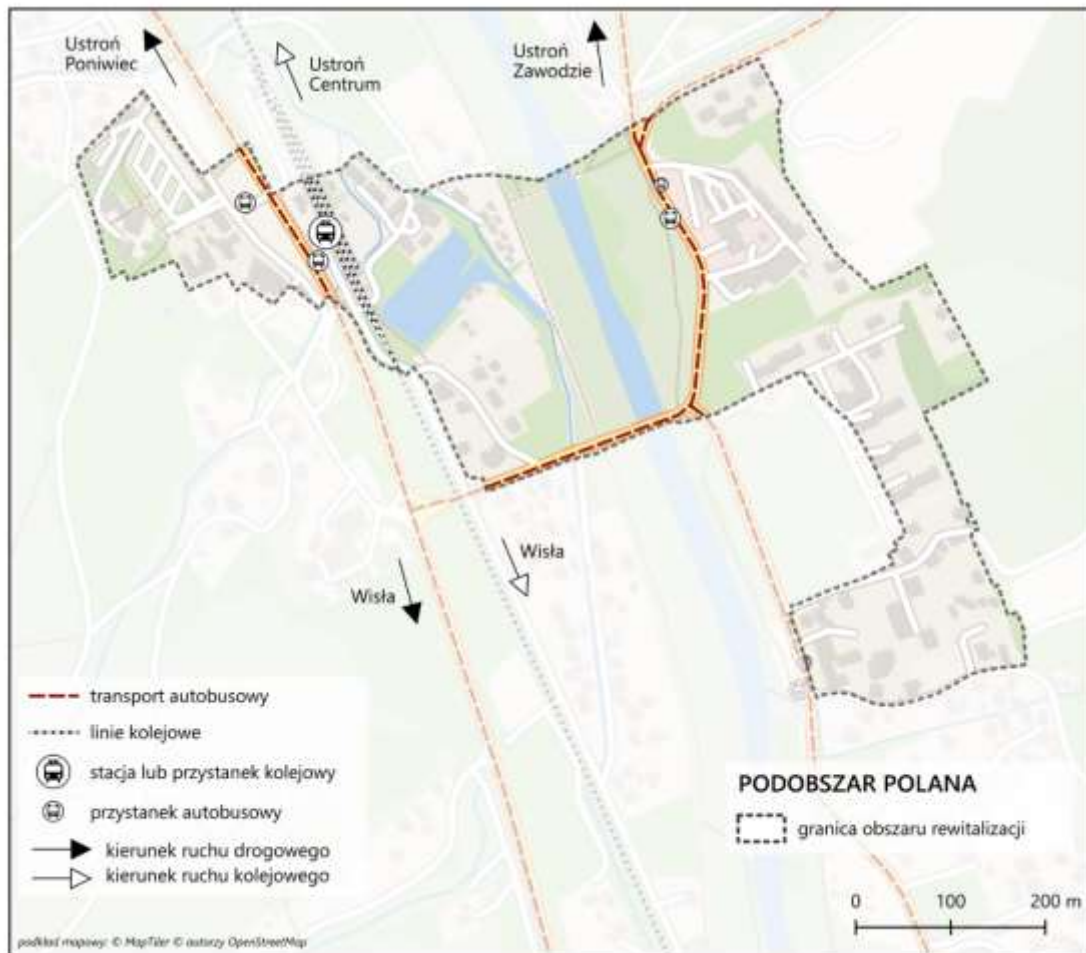
Układ komunikacyjny podobszaru Polana opiera się na przebiegu głównych ciągów drogowych o znaczeniu ponadlokalnym, które zapewniają powiązania z centrum Ustronia, dzielnicą Zawodzie oraz kierunkiem Wisły i Ustronia-Poniwca. Przez obszar przebiega linia kolejowa wraz z przystankami, co stanowi istotny potencjał w zakresie dostępności transportem zbiorowym. Struktura układu drogowego ma jednak charakter tranzytowo-obługowy, a nie lokalny. Główne trasy pełnią jednocześnie funkcję dojazdową, przelotową i obsługującą zabudowę, co skutkuje koncentracją ruchu, barierowością infrastruktury oraz ograniczoną czytelnością układu wewnętrznych powiązań podobszaru. Istotnym elementem przestrzennym jest linia kolejowa oraz dolina Wisły, które tworzą wyraźne bariery komunikacyjne, dzieląc podobszar na części o ograniczonej liczbie powiązań poprzecznych. Z punktu widzenia rewitalizacji kluczowymi wyzwaniem w sferze komunikacyjnej są: poprawa spójności wewnętrznej podobszaru, ograniczanie barier komunikacyjnych, wzmacnianie roli transportu zbiorowego oraz rozwój bezpiecznych i czytelnych ciągów pieszo-rowerowych, w szczególności w powiązaniu z doliną Wisły i terenami rekreacyjnymi.

Zdjęcie 13 Ustroń Polana – przystanek kolejowy

Źródło: archiwum własne

Grafika 29 Układ komunikacyjny – podobszar Polana

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT

Sfera środowiskowa

Analizowany podobszar zlokalizowany jest w sąsiedztwie cennych przyrodniczo terenów między innymi Parku Krajobrazowym Beskidu Śląskiego oraz obszarze Natura 2000. Walory przyrodnicze podobszaru stanowią jego największy kapitał, dlatego też realizując działania rewitalizacyjne należy pamiętać o poszanowaniu tego zasobu. Niewątpliwym problemem występującym na podobszarze jest występujący ponadnormatywny hałas komunikacyjny – pochodzący z drogi wojewódzkiej 941 oraz linii kolejowej.

Tabela 47 Uwarunkowania środowiskowe - podobszar Polana

	Podobszar Polana	Wartość referencyjna dla miasta
Średnie roczne stężenie PM2.5	12,8	13,5
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	33,9	9,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT orz GIOŚ

W zakresie jakości powietrza stwierdza się iż sytuacja podobszaru jest korzystniejsza niż na terenie miasta. Należy jednak zauważyć, iż wskazane w tabeli stężenie pyłu zawieszonego P.M2.5. jest wyższe od rekomendowanego przez Światową Organizację Zdrowia ($5 \mu\text{g}/\text{m}^3$). W konsekwencji, realizując działania infrastrukturalne na podobszarze należy uwzględnić inwestycje w energooszczędne technologie i ekologiczne źródła ciepła.

Podsumowanie – jednostka OR Polana

- Silny potencjał turystyczny i rekreacyjny (dolna stacja kolei linowej na Czantorię gastronomiczna, sąsiedztwo doliny Wisły położenie w pobliżu Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i obszarów Natura 2000)
- Wysoka dostępność komunikacyjna przebieg drogi wojewódzkiej nr 941, linia kolejowa i przystanek kolejowy, ponadprzeciętny poziom obsługi komunikacyjnej
- Wysoka dostępność infrastruktury rowerowej - potencjał dla mobilności aktywnej i turystyki niskoemisyjnej
- Funkcjonujące instytucje publiczne - szkoła podstawowa, OSP, zaplecze społeczne umożliwiające realizację działań integracyjnych
- Niższe stężenie PM2.5 niż średnia miejska
- Obiekty zabytkowe o potencjale adaptacyjnym

- Skrajnie niekorzystne procesy demograficzne (wysoki ujemny przyrost naturalny (-59,0), postępujące starzenie się populacji)
- Wysoka koncentracja problemów społecznych (niemal co czwarty mieszkaniec korzysta z pomocy społecznej, ponad dwukrotnie wyższa liczba świadczeń niż średnia miejska, wysoki poziom ubóstwa, wysoki wskaźnik dożywiania dzieci, podwyższona liczba osób z niepełnościami)
- Niski poziom kapitału społecznego (niska liczba organizacji pozarządowych, niska aktywność UTW)
- Problemy bezpieczeństwa (wysoka liczba zdarzeń drogowych, wyższa liczba zdarzeń związanych z przemocą domową)
- Problemy techniczne infrastruktury (wysoki udział obiektów wymagających termomodernizacji, brak dostosowania budynków do osób ze szczególnymi potrzebami)
- Silna presja hałasu komunikacyjnego (oddziaływanie DW 941 i linii kolejowej)

5.6 Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono listę zidentyfikowanych przyczyn problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Problemy obszaru rewitalizacji Ustronia są ze sobą powiązane i tworzą ciągi przyczynowo skutkowe. Zadaniem stojącym przed samorządem oraz interesariuszami rewitalizacji jest niwelowanie przyczyn i negatywnych skutków występujących problemów. Zoperacjonalizowane potrzeby i wyzwania stanowią podstawę do określenia wizji, celów strategicznych i kierunków działań, a finalnie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja, zgodnie z ustawą o rewitalizacji jest obowiązkowym elementem programu rewitalizacji. W oparciu o przeprowadzone prace diagnostyczne, charakterystykę przyczynowo-skutkową problemów podobszarów, a także analizę potencjałów, poniżej zaprezentowano pożądany stan każdego z podobszarów po przeprowadzeniu zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Wizje przygotowano dla podobszarów zlokalizowanych na osiedlach oraz dla śródmieścia ze względu na jego odrębny charakter.

Jednostka OR Północ

W efekcie działań rewitalizacyjnych, znacząco wzrosła spójność społeczna, techniczna i przestrzenna północnych obszarów miasta. Dzięki wykorzystaniu potencjału tkwiącego w tożsamości lokalnej i dziedzictwie Lipowca, wzrosła aktywność społeczna mieszkańców oraz rozwinęła się oferta działań dedykowanych wszystkim grupom społecznym. Wspieranie działań z zakresu modernizacji obiektów i przestrzeni publicznych, a także poprawy ich dostępności i bezpieczeństwa publicznego, realnie poprawiło jakość życia mieszkańców. Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna oraz dostępność zorganizowanych przestrzeni zielonych sprawiła, że podobszar Nierodzimia i Lipowca stały się obszarami atrakcyjnymi i chętnie odwiedzanymi przez mieszkańców Ustronia. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym, Północ Ustronia stała się dobrym miejscem do życia, sprzyjającym integracji mieszkańców.

Jednostka OR Centrum

Dzięki podjętym działaniom rewitalizacyjnym, Centrum Ustronia zostało ożywiane gospodarczo oraz społecznie. Wzmocnione zostały funkcje komercyjne i usługowe podobszaru Ustronia Centrum, rozwinięto zakres działań społecznych, integracyjnych i kulturalnych Ustronia Dolnego. Modernizacja przestrzeni publicznych, nowoczesne wykorzystanie terenów rekreacyjnych i sportowych stało się atrakcją zarówno dla mieszkańców jak i turystów odwiedzających przestrzeń Ustronia Górnego. Podejmowane działania rewitalizacyjne wzmocniły potencjał symboliczny, turystyczny i uzrowski miasta, a nowoutworzone i zrewitalizowane przestrzenie przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz uruchomiły procesy miastotwórcze. Dzięki modernizacji infrastruktury, znacząco poprawiono bezpieczeństwo mieszkańców i osób przyjezdnych, a także podniesiono dostępność przestrzeni i miejsc użyteczności publicznej dla wszystkich użytkowników. Wspieranie rozwoju i modernizacja przestrzeni sportowo-rekreacyjnych, znacząco przyczyniły się do poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Podejmowane działania rewitalizacyjne sprawiły, że Centrum Ustronia stało się miejscem atrakcyjnym osiedleńczo, miejscem, z którego chętnie korzystają mieszkańcy, kuracjusze i turyści.

Jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

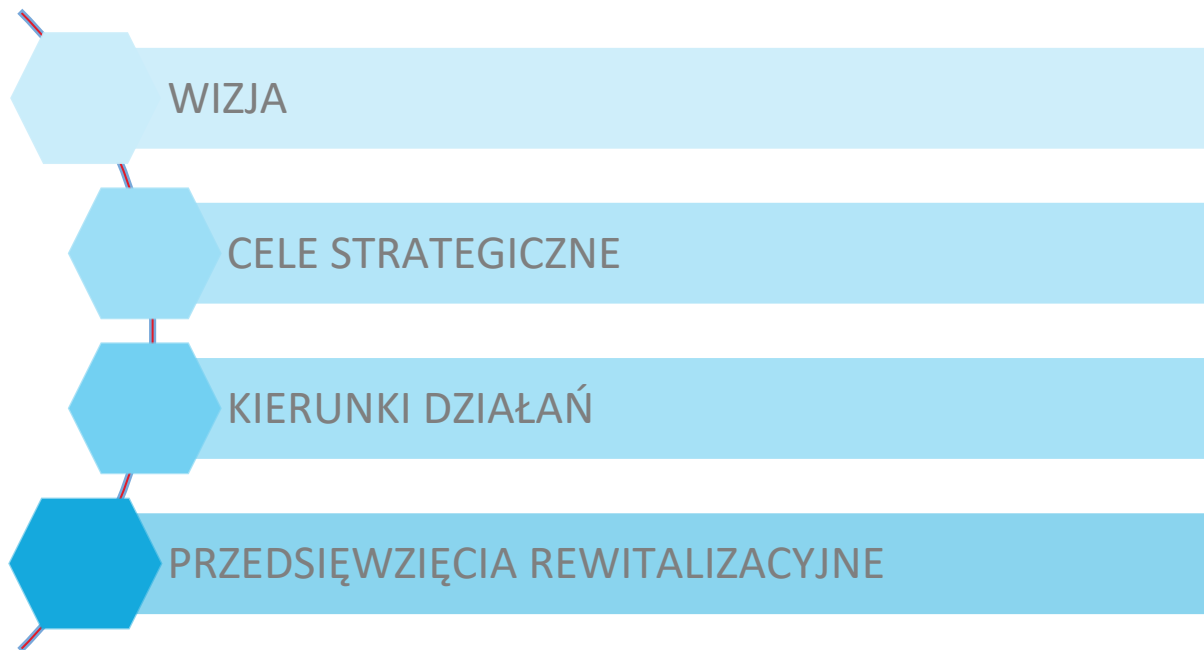
Sukcesywnie realizowane działania rewitalizacyjne pozwoliły na znaczącą poprawę skomunikowania terenów osiedli mieszkaniowych z centrum Ustronia. Szereg działań wspierających poprawę jakości życia, dostępności terenów zielonych oraz przestrzeni rekreacyjnych pozwoliły na wykreowanie obszarów służących integracji mieszkańców, dzięki czemu podobszary Poniwca, Hermanic i Zawodzia tętnią życiem i aktywnością mieszkańców. Dzięki dostosowaniu i modernizacji infrastruktury, istotnie wzrosła dostępność usług publicznych. Zrewitalizowane przestrzenie osiedli pozwalają na wykorzystanie ich potencjału lokalizacyjnego, w kreowaniu oferty dla mieszkańców i turystów odwiedzających Ustroń, przyczyniając się do poprawy dostępności miejsc pracy i wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców.

Jednostka OR Polana

Proces rewitalizacji ożywił społecznie i gospodarczo osiedle wykorzystując jego potencjał turystyczny, ofertę instytucji publicznych oraz walory Polany. W rezultacie interwencji osiedle wyróżnia się jako dobrze zaprojektowane miejsce do życia, przyjazne dla mieszkańców i osób odwiedzających Ustroń. Zmodernizowane i sukcesywnie uzupełniane przestrzenie i infrastruktura publiczna znacząco poprawiły ofertę czasu wolnego oraz przyczyniły się do rozwoju oferty sportowej, integracyjnej oraz rozrywkowej. Wspieranie inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa oraz ograniczania barier komunikacyjnych, rozwój ścieżek pieszo-rowerowych i modernizacja kładki nad Wisłą, korzystnie wpłynęły na zintegrowanie wewnętrzne i zewnętrzne obszaru. Ustroń Polana stał się obszarem chętnie odwiedzanym przez turystów oraz miejscową ludność, co korzystnie wpłynęło na rozwój jego oferty usługowej, kulturalnej oraz handlowej.

7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Realizacja przyjętej wizji będzie możliwa poprzez wdrożenie określonych celów strategicznych. Ich rozwinięcie stanowi zestaw przypisanych kierunków działań, które precyzują sposoby osiągnięcia zamierzonych efektów. Uzupełnieniem tego układu jest zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których wdrożenie w praktyce pozwoli na urzeczywistnienie wyznaczonych założeń. Cały proces przedstawiono poniżej w postaci schematu logicznego planowania strategicznego.

Trzy cele strategiczne obejmują swoim zakresem 5 analizowanych sfer – społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Realizacja zaproponowanych celów ma przyczynić się do ożywienia, rewaloryzacji i odnowy obszaru rewitalizacji.

CEL STRATEGICZNY 1	Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
CEL STRATEGICZNY 2	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych
CEL STRATEGICZNY 3	Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

Tabela 48 Cele wraz z kierunkami działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p>Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>Kierunek 1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich</p>	<p>ponadprzeciętny udział osób korzystających z pomocy społecznej w wybranych jednostkach OR,</p>	<p>funkcjonujące instytucje publiczne (szkoły, OSP, jednostki organizacyjne gminy),</p>	<p>wzrost integracji społecznej i ograniczenie izolacji mieszkańców, zmniejszenie skali wykluczenia społecznego i ubóstwa, wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców, rozwój kapitału społecznego i zwiększenie zaangażowania obywatelskiego, poprawa jakości i dostępności usług społecznych.</p>
	<p>Kierunek 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia</p>	<p>koncentracja ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, wysoki poziom bezrobocia w części podobszarów,</p>	<p>doświadczenie miasta w prowadzeniu konsultacji społecznych i procesów partycypacyjnych, aktywność części środowisk senioralnych i edukacyjnych,</p>	
	<p>Kierunek 1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych</p>	<p>podwyższone wskaźniki przemocy i uzależnień, niski poziom aktywności organizacji pozarządowych i ograniczony kapitał społeczny,</p>	<p>potencjał rozwoju usług społecznych przy wsparciu środków zewnętrznych (EFS+, FERS),</p>	
	<p>Kierunek 1.4 Wpieranie aktywności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości na rewitalizowanych terenach</p>	<p>postępujące procesy starzenia się ludności oraz niekorzystne trendy demograficzne</p>	<p>rozwinęta baza turystyczna i usługowa jako przestrzeń aktywizacji zawodowej.</p>	
<p>Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych</p>	<p>Kierunek 2.1 Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p>	<p>degradacja części przestrzeni publicznych i obiektów infrastrukturalnych, wysoki udział budynków wymagających termomodernizacji,</p>	<p>istniejące obiekty publiczne możliwe do modernizacji i adaptacji, tereny wymagające ponownego zagospodarowania (w tym przemysłowe),</p>	<p>poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznych, wzrost dostępności infrastruktury dla wszystkich grup mieszkańców, ożywienie funkcjonalne i społeczne zdegradowanych obszarów, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej obszaru rewitalizacji,</p>
	<p>Kierunek 2.2 Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz</p>	<p>bariery architektoniczne ograniczające dostępność,</p>	<p>silne walory krajobrazowe i przyrodnicze miasta, rozwinęta infrastruktura turystyczna i rekreacyjna,</p>	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
	dostosowaniem ich do zmian klimatu Kierunek 2.3 Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym	niewystarczające zagospodarowanie terenów przemysłowych i zdegradowanych, presja urbanizacyjna i deficyty funkcjonalne w części jednostek OR.	możliwość wykorzystania funduszy europejskich (EFRR, FEnIKS).	poprawa efektywności energetycznej infrastruktury publicznej.
Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji	Kierunek 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych Kierunek 3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej Kierunek 3.3 Wdrażanie rozwiązań proekologicznych i poprawa efektywności energetycznej	zagrożenia w ruchu drogowym i niedostateczne doświetlenie przestrzeni publicznych, bariery komunikacyjne i ograniczona funkcjonalność przestrzeni, lokalne przekroczenia norm środowiskowych (hałas, jakość powietrza), wysoki udział infrastruktury wymagającej modernizacji technicznej.	istniejąca sieć komunikacyjna możliwa do modernizacji, możliwość wdrażania rozwiązań proekologicznych i OZE, współpraca z służbami bezpieczeństwa i jednostkami miejskimi, dostępność programów wsparcia w zakresie transformacji energetycznej i klimatycznej.	poprawa bezpieczeństwa publicznego i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenie dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych, ograniczenie barier architektonicznych i transportowych, redukcja emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości środowiska, obniżenie kosztów eksploatacyjnych infrastruktury.

Źródło : opracowanie własne

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej przedstawiono karty projektów, odpowiadające potrzebom i deficytom zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji. Karty uporządkowano zgodnie z jednostkami, w których będą prowadzone działania rewitalizacyjne. Przedstawiony katalog projektów został skonstruowany w oparciu o propozycje miasta oraz mieszkańców, którzy mogli zgłaszać swoje przedsięwzięcia w otwartym naborze projektów (nabór wraz ze spotkaniem warsztatowym trwał w dniach 6.02-27.02.2026).

Tabela 49 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

I.p	Nazwa zadania	Jednostka	Podobszar
1	OR Północ – dobre miejsce do życia	OR Północ	Lipowiec
			Nierodzim
2	OR Centrum – rewitalizacja przez sport, rekreację i poprawę dostępności	OR Centrum	Ustroń Dolny
			Ustroń Centrum
			Ustroń Górny
3	OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności	OR Osiedla mieszkaniowe	Hermanice
			Zawodzie
			Poniwiec
4	Polana 2035 – integracja, dostępność, bezpieczeństwo	OR Polana	Polana
5	System aktywizacji i wsparcia osób starszych w Ustroniu	-	OR – obszar rewitalizacji
6	Doświetlenie przejść dla pieszych w Ustroniu	-	
7	Razem w dzielnicy – ustronkie spotkania sąsiedzkie	-	
8	Aktywizacja kobiet 60+	-	
9	Stworzenie przestrzeni twórczej - Pracownia Szkła, "Mozawit" (mozaiki i witrażu)	-	

Źródło: opracowanie własne

8.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Północ

Projekt 1

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
OR Północ – dobre miejsce do życia
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
<i>Miasto Ustroń</i>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>OR Północ obejmujący podobszary Lipowiec i Nierodzim stanowi obszar o przeważającej funkcji mieszkaniowo-rolniczej, położony w północnej części miasta, o rozproszonej strukturze zabudowy i ograniczonej intensywności usług publicznych. Charakter przestrzenny obszaru – niska gęstość zabudowy, dominacja terenów rolnych oraz peryferyjne położenie względem centrum – sprzyja procesom marginalizacji funkcjonalnej i społecznej.</p> <p>W sferze społecznej diagnoza wskazuje na niższy poziom integracji i aktywności mieszkańców oraz ograniczony dostęp do infrastruktury sprzyjającej budowaniu kapitału społecznego.</p> <p>W sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej widoczna jest niewystarczająca jakość infrastruktury podstawowej: brak kanalizacji sanitarnej w części Nierodzimia, niedostateczne parametry techniczne dróg lokalnych, brak chodników i systemów odwodnienia oraz ograniczona dostępność infrastruktury rekreacyjnej. Stan ten obniża poziom bezpieczeństwa, utrudnia codzienną mobilność oraz zmniejsza atrakcyjność osiedleńczą obszaru. Zidentyfikowane problemy mają charakter sprzężony: deficyty infrastrukturalne wzmacniają poczucie peryferyjności, ograniczają aktywność społeczną oraz osłabiają potencjał rozwojowy północnej części miasta. Jednocześnie obszar dysponuje istotnymi zasobami – czytelnym układem historycznym (szczególnie w Lipowcu), silną tożsamością lokalną oraz znacznym udziałem terenów otwartych i rolnych – które mogą stać się podstawą procesów rewitalizacyjnych.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Przeciwdziałanie peryferyzacji OR Północ poprzez poprawę spójności technicznej i funkcjonalnej, zwiększenie bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz wzmocnienie warunków dla integracji społecznej mieszkańców Lipowca i Nierodzimia.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Realizacja zadania obejmuje poprawę jakości infrastruktury publicznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja ul. Wesołej (Lipowiec) <ul style="list-style-type: none"> wykonanie dokumentacji technicznej wraz z zezwoleniem ZRID <ul style="list-style-type: none"> – budowa chodnika wzdłuż drogi – budowę oświetlenia ulicy – uporządkowanie i zagospodarowanie terenów przyległych oraz odtworzenie zieleni – montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)

- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Dodatkowo przewiduje się realizację:

- Zagospodarowanie przestrzeni zielonych
- Zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnych
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego
- Modernizacja przestrzeni publicznych na potrzeby realizacji celów społecznych
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wzmocnienie i rozwój funkcji mieszkaniowych
- Działania integrujące społeczność lokalną

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu:

ul. Wesoła działka nr 1118/12, 1118/40, 1118/44, 1118/48, 1118/50, 1118/71,1450/2, 1450/3, 1965 obr. Lipowiec

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozbudowana ul. Wesoła będzie pozbawiona barier architektonicznych, a ciągi komunikacyjne zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Obiekt sportowo-rekreacyjny zostanie wyposażony w odpowiednio dostosowane wejścia, podjazdy oraz miejsca postojowe. Zaplecze sanitarno-szatniowe będzie uwzględniało potrzeby osób z niepełnosprawnościami poprzez zastosowanie odpowiednich wymiarów pomieszczeń, uchwyty oraz urządzeń sanitarnych.

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej przewiduje się zastosowanie czytelnego oznakowania, piktogramów oraz kontrastowych elementów ułatwiających orientację w przestrzeni. W miarę możliwości technicznych i organizacyjnych zapewniona zostanie także dostępność dla osób z ograniczeniami sensorycznymi.

Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
2 025 000,00 zł		11 475 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

13 500 000,00³ zł

³ Szacunkowa kwota całego przedsięwzięcia, wartość etapu I – 100 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Długość powstałych ciągów pieszo-rowerowych: 17,44

Liczba obiektów w których zrealizowano racjonalne udogodnienie dla osób o szczególnych potrzebach: 2

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury: 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta)

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 2: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych

2.1 Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

2.2 Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu

Cel 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

2.3 Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym

3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

8.2. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Centrum/śródmieście

Projekt 2

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
OR Centrum – rewitalizacja przez sport, rekreację i poprawę dostępności
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>Na terenie podobszaru występują niedostatki w zakresie nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej. Problem ten ogranicza możliwości aktywnego spędzania czasu przez dzieci, młodzież oraz mieszkańców okolicy. Jednymi z przestrzeni do wykorzystania i zaangażowania w działania rewitalizacyjne, są tereny przyszkolnych boisk, których niewystarczające wyposażenie sprzyja niskiej aktywności fizycznej, utrudnia organizację zajęć sportowych i integracyjnych oraz nie przeciwdziała w pełni negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak izolacja czy brak wspólnych przestrzeni do rekreacji.</p> <p>Oprócz ograniczonego dostępu do obiektów sportowych, problemem wymagającym rozwiązania jest niewystarczająca liczba nowoczesnych i ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjno-sportowych sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego, szczególnie przez dzieci i młodzież. Nowoczesna infrastruktura dedykowana aktywności dzieci i młodzieży, taka jak pumtrack, trasy rolkowe, czy skatepark mogą znacząco poprawić problem niskiej aktywności i bierności młodzież, a także dziedziczenia przez nich problemów społecznych.</p> <p>Kolejnym z problemów jest zniszczona i nierówna nawierzchnia głównych duktów pieszych oraz pieszo-jezdnym. Ubytki w infrastrukturze, w kostce brukowej czy degradacja chodników i parkingów powodują, że część terenów miasta odznacza się utrudnionym dostępem dla osób starszych czy o ograniczonych możliwościach ruchowych, a także rodzin z dziećmi. Ich stan ogranicza dostęp do ważnych punktów handlowych i usługowych oraz oferty miejskiej dedykowanej mieszkańcom, zwiększając ryzyko wypadków i utrudniając codzienną komunikację.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
<p>Rewitalizacja przestrzeni publicznych poprzez modernizację przyszkolnych boisk oraz przestrzeni publicznych, w celu stworzenia bezpiecznej, funkcjonalnej i dostępnej dla wszystkich mieszkańców przestrzeni sportowej i rekreacyjnej. Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i lokalnej społeczności, integracji społecznej oraz poprawy jakości życia mieszkańców, a także umożliwi organizację zajęć edukacyjnych, sportowych i wydarzeń społecznych w bezpiecznych warunkach. Rewitalizacja przestrzeni publicznej połączona z budową nowoczesnych obiektów rekreacyjno-sportowych – trasy rolkowej, skateparku oraz pumtracku wraz z infrastrukturą towarzyszącą nakierowana zostanie na poprawę jakości życia mieszkańców, aktywizację dzieci i młodzieży oraz rozwój funkcji rekreacyjnych i społecznych miasta. Realizacja inwestycji przyczyni się do nadania zdegradowanemu lub niewykorzystanemu obszarowi nowych funkcji rekreacyjnych, integracyjnych i edukacyjnych, a także do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych i wzmoc-</p>

nienia atrakcyjności miasta dla mieszkańców oraz odwiedzających. Realizacja przedsięwzięć związanych z modernizacją infrastruktury pieszej i drogowej, ma na celu poprawę dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności drogi, sprzyjając integracji i aktywności lokalnej społeczności.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Realizacja zadania obejmuje

1. Modernizacja boiska przy SP-2 w Ustroniu Dolnym

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- przygotowanie i zagospodarowanie terenu pod boisko szkolne, w tym prace ziemne i niwelacyjne,
- modernizację nawierzchni asfaltowej lub wykonanie nawierzchni syntetycznej dostosowanej do różnych dyscyplin sportowych,
- montaż ogrodzenia i piłkochwytywów zapewniających bezpieczeństwo,
- wykonanie oznakowania boiska i montaż wyposażenia sportowego (kosze, bramki, siatki),
- budowę oświetlenia umożliwiającego korzystanie z boiska po zmroku,
- wykonanie ciągów komunikacyjnych i elementów małej architektury (ławki, stojaki na rowery),
- zagospodarowanie terenu wokół boiska, w tym uporządkowanie i zazielenienie przestrzeni,
- zapewnienie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Modernizacja boiska sportowego (wymiana nawierzchni wraz z wykonaniem zadaszenia) przy SP-1 w Ustroniu Górnym

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia:

- demontaż i utylizacja istniejącej nawierzchni boiska,
- przygotowanie podłoża i wykonanie nowej nawierzchni sportowej, zgodnej z obowiązującymi normami i wymaganiami bezpieczeństwa,
- montaż konstrukcji zadaszenia nad częścią boiska lub całym obiektem,
- wykonanie instalacji odprowadzania wody (drenaż) i elementów technicznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nawierzchni,
- montaż wyposażenia boiska (bramki, siatki, linie oznaczeń),
- wykonanie infrastruktury towarzyszącej, w tym dojeżdż, chodników i ewentualnej małej architektury (ławki, kosze na odpady),
- uruchomienie i sprawdzenie prawidłowego działania nawierzchni i zadaszenia, w tym testy bezpieczeństwa użytkowników.

3. Budowa obiektów rekreacyjnych – trasa rolkowa, skatepark i pumptrack z infrastrukturą towarzyszącą w Ustroniu Górnym

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia:

- utwardzenie nawierzchni gruntu pod trasę rolkową,
- wykonanie utwardzeń nawierzchni placów oraz dojeżdż pieszych na terenie inwestycji,
- budowa skateparku i pumptracku wraz z elementami małej architektury,
- lokalizacja i wykonanie miejsca spoczynkowo-wysiłkowego (zielona siłownia),
- budowa wiat szatniowych oraz stanowisk sędziowskich,
- montaż punktów pomiaru czasu i elementów wyposażenia sportowego,
- wykonanie pochylni i schodów terenowych,
- instalacja oświetlenia obiektów i terenu inwestycji,
- wykonanie przyłącza wodociągowego wraz z zasilaniem punktów pod montaż urządzeń naśnieżających,
- remont istniejącego punktu czerpania wody w rzece Wiśle,
- zapewnienie dojeżdż do inwestycji od strony ul. Parkowej (część północna) i al. Legionów (część południowa),
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenu w obrębie inwestycji.

4. Modernizacja zdegradowanego basenu Olympic

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia:

- wykonanie basenu wewnętrznego w pustostanie
- wykonanie basenu zewnętrznego z przestrzenią dla małych dzieci
- uporządkowanie terenu wokół pustostanu

Poprawa dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności ciągów pieszo-drogowych, sprzyjając integracji i aktywności lokalnej społeczności obejmuje:

Modernizacja ul. Kojzara w Ustroniu Centrum

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniem
- zabudowa elementów małej architektury (ławki, kosze)
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Rozbudowa ul. Spółdzielczej Ustroń Dolny

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z zezwoleniem ZRID
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów przyległych oraz odtworzenie zieleni
- montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Przebudowa ul. 9 Listopada w Ustroniu Górnym

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniem
- zabudowa elementów małej architektury (ławki, kosze, barierki)
- wykonanie oznakowania oraz uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przyległego
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Rozbudowa ul. Gałczyńskiego w Ustroniu Górnym

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z zezwoleniem ZRID
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów przyległych oraz odtworzenie zieleni
- montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Dodatkowo przewiduje się realizację:

- Utworzenie Centrum Usług Społecznych na podobszarze
- Modernizacja instytucji publicznych na potrzeby realizacji celów społecznych.
- Zagospodarowanie przestrzeni zielonych
- Zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnych.
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego
- Rewitalizacja funkcji gospodarczych obszaru- Targowisko miejskie
- Rewitalizacja obiektów dworcowych
- Działania integrujące społeczność lokalną
- Rewitalizacja i zmiana sposobu użytkowania budynku z funkcji mieszkalnych na funkcję mieszkalno – użytkową przy ul. Konopnickiej 20

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Kojzara, działka nr 368/6, 369/6, 380/6 obr. Ustroń

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Daszyńskiego 31, działka nr 437/8, obr. Ustroń.
Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Spółdzielczej działka nr 477/8, 478/10, 478/15 obr. Ustroń

Centrum Miasta Ustroń, na działkach nr: 5014/65, 222/21, 5014/93, 238/2, w obrębie ul. Parkowej (od północy), al. Legionów oraz rzeki Wisły (od strony wschodniej) oraz linii kolejowej 191 Goleiszów – Wisła Głębce (od strony zachodniej).

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu pomiędzy Aleją Legionów oraz ul. dr Michała Grażyńskiego, działka 222/30

Centrum Miasta Ustroń, na działce nr 284/1, obręb Ustroń, Park Lazarów

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. 9 Listopada, działka nr 5458, 4793, 311/1 obr. Ustroń

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Gałczyńskiego działka nr 305/10, 5026/5, 337/3, 339/2, 311/1 obr. Ustroń

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozbudowana i przebudowana ul. Papiernia będzie pozbawiona barier architektonicznych, a ciągi komunikacyjne zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Dodatkowo planowane jest zastosowanie czytelnego oznakowania i elementów kontrastowych ułatwiających orientację osobom z ograniczeniami wzroku oraz rozwiązań wspierających dostępność informacyjną i komunikacyjną dla osób z ograniczeniami sensorycznymi.

Realizacja przedsięwzięcia będzie zgodna z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku braku możliwości zapewnienia pełnej dostępności wdrożone zostaną rozwiązania alternatywne.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

po pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	po pochodzące ze źródeł prywatnych	po pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	po pochodzące z innych źródeł
2 655 000,00 zł		15 045 000,00 zł	

łącna wartość przedsięwzięcia

17 700 000,00⁴ zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Długość powstałych ciągów pieszych dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach: 17,44km

Liczba obiektów w których zrealizowano racjonalne udogodnienie dla osób o szczególnych potrzebach: 2

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury: 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta)

⁴ Szacunkowa kwota całego przedsięwzięcia, wartość etapu I – 100 000,00 zł

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia

1.4 Wpieranie aktywności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości na rewitalizowanych terenach

Cel 2: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych

2.1 Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

2.2 Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu

2.3 Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym

Cel 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

8.3. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe

Projekt 3

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
<i>OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności</i>
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>OR Osiedla Mieszkaniowe współtworzą podobszary Hermanice, Poniwiec oraz Zawodzie, które usytuowane w niewielkiej odległości od ścisłego centrum miasta. Podobszary te charakteryzuje funkcja mieszkaniowa, zdominowana przez zabudowę jednorodzinna, z towarzyszącymi ogrodami i terenami zieleni przydomowej. Na tle miasta wyróżnia je zwarta zabudowa, brak przestrzeni wspólnych i miejsc sprzyjających integracji. Utrudniony dostęp do usług, handlu i przestrzeni publicznych sprzyja marginalizacji ludności zamieszkującej podobszary, gdzie częściej niż w pozostałych obszarach miasta można napotkać przykłady ubóstwa i wykluczenia społecznego. Tereny objęte działaniem cechują się</p> <p>ograniczonym dostępem do ogólnodostępnej, bezpiecznej i atrakcyjnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, która przekłada się na niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców, w tym szczególnie dzieci, młodzieży oraz osób starszych. Aktualny stan infrastruktury technicznej, w tym zdegradowana nawierzchnia asfaltowa drogi oraz pofałdowane, nierówne chodniki z płyt ograniczają bezpieczeństwo i komfort poruszania się pieszych, osób starszych oraz osób o ograniczonych możliwościach ruchowych, co dodatkowo utrudnia ich włączenie i integrację w ramach społeczności lokalnej. Jakość infrastruktury technicznej obniża także poczucie bezpieczeństwa, dostępności i funkcjonalności komunikacyjnej oraz możliwości działań nakierowanych na rozwój usług, w tym rozwój turystyki w obrębie obszarów.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
<p>Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez stworzenie nowoczesnego i ogólnodostępnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego, służącego poprawie jakości życia mieszkańców, integracji społecznej oraz rozwojowi aktywności fizycznej i rekreacyjnej. Realizacja inwestycji przyczyni się do nadania nowej funkcji społecznej i rekreacyjnej zdegradowanym lub niewykorzystanym obiektom infrastrukturalnym, a także do zwiększenia atrakcyjności miejscowości, w tym jej potencjału turystycznego.</p> <p>Realizacja przedsięwzięć związanych z modernizacją infrastruktury pieszej i drogowej, ma na celu poprawę dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności drogi, sprzyjając integracji i aktywności lokalnej społeczności.</p>
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Realizacja zadań obejmuje dwa komponenty skupiające się wokół modernizacji boiska sportowego oraz kompleksowej modernizacji dróg publicznych, wraz z poprawą dostępności podobszarów rewitalizacji.

1. Modernizacja boiska sportowego w Ustroniu Hermanicach

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- przygotowanie i zagospodarowanie terenu pod kompleks sportowy, w tym prace ziemne i niwelacyjne,
- budowę i/lub modernizację boisk sportowych (np. boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne),
- wykonanie nawierzchni sportowych wraz z niezbędnym drenażem i odwodnieniem,
- montaż infrastruktury towarzyszącej, w tym ogrodzenia, piłkochwyty, trybun, ławek oraz koszy na odpady,
- budowę lub modernizację zaplecza sanitarno-szatniowego,
- wykonanie oświetlenia obiektu umożliwiającego korzystanie z kompleksu po zmroku,
- zagospodarowanie terenów zielonych i ciągów komunikacyjnych (chodniki, dojścia, miejsca postojowe),
- zakup i montaż wyposażenia sportowego.

2. Przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, wraz z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców

1. Przebudowa ulic Osiedlowej, Różanej i Steller w Hermanicach

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniem
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów przyległych oraz odtworzenie zieleni
- montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

2. Przebudowa i modernizacja ulicy Lipowej i Kasztanowej podobszaru Poniwiec

Przebudowa ul. Kasztanowej w zakresie:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniem
- zabudowa elementów małej architektury (ławki, kosze)
- wykonanie oznakowania oraz uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przyległego
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Modernizacja i przebudowa ul. Lipowej obejmująca:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z pozwoleniem
- zabudowa elementów małej architektury (ławki, kosze)
- wykonanie oznakowania oraz uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przyległego
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

3. Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa w obrębie ulicy Liściastej w Zawodziu

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z zezwoleniem ZRID
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów przyległych oraz odtworzenie zieleni
- montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Dodatkowo przewiduje się realizację:

- Modernizacja instytucji publicznych na potrzeby realizacji celów społecznych — Przedszkole nr 4.
- Zagospodarowanie przestrzeni zielonych.
- Zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnych.
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego.
- Działania integrujące społeczność lokalną
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wzmocnienie i rozwój funkcji mieszkaniowych.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Projektowane inwestycje zlokalizowane są w Ustroniu:

ul. Jana Sztwiertni, działka nr 390/11, 390/12, 389/7 obr. Hermanice.

ul. Osiedlowa i Różana działka nr 380/23, 380/33, 380/34, 380/40, 380/72 obr. Hermanice

ul. Kasztanowa, działka nr 2043/79, 2043/80 obr. Ustroń Poniwiec

przy ul. Kasztanowej, działka nr 4844/18 obr. Ustroń Poniwiec

ul. Liściasta działka nr 3840/10, 3724/17, 3726/4, 4947/3, 3830/4, 3829/1, 3719/6, 3822/5, 3823, 3824/3, 3818/2, 3812/2, 3815/2, 3817/18, 3817/5, 3809/9, 3808/9, 3808/7, 3861/13

ul. Stellera, działka nr: 384/293

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozbudowana i przebudowana infrastruktura będzie pozbawiona barier architektonicznych, a ciągi komunikacyjne zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Objęty modernizacją obiekt sportowy zostanie wyposażony w odpowiednio dostosowane wejścia, podjazdy oraz miejsca postojowe, a także zaplecze sanitarno-szatniowe, które uwzględniło będzie potrzeby osób z niepełnosprawnościami poprzez zastosowanie odpowiednich wymiarów pomieszczeń, uchwytów oraz urządzeń sanitarnych.

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej przewiduje się zastosowanie czytelnego oznakowania, piktogramów oraz kontrastowych elementów ułatwiających orientację w przestrzeni. W miarę możliwości technicznych i organizacyjnych zapewniona zostanie także dostępność dla osób z ograniczeniami sensorycznymi.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
2 430 000,00 zł		13 770 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

16 200 000,00⁵ zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Długość powstałych ciągów pieszych dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach

Liczba obiektów w których zrealizowano racjonalne udogodnienie dla osób o szczególnych potrzebach

⁵ Szacunkowa kwota całego przedsięwzięcia, wartość etapu I – 100 000,00 zł

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury: 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta) 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta)

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia

Cel 2: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych

2.1 Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Cel 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

8.4. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – jednostka OR Polana

Projekt 4

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Polana 2035 – integracja, dostępność, bezpieczeństwo
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>Podobszar Polana charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, demograficznych i przestrzenno-funkcjonalnych przy jednoczesnym istotnym potencjale turystycznym i rekreacyjnym.</p> <p>Przestrzeń publiczna podobszaru cechuje się niską spójnością funkcjonalną i występowaniem barier komunikacyjnych (dolina Wisły, linia kolejowa, droga wojewódzka 941), wysokim poziomem zdarzeń drogowych (51 na 1000 mieszkańców) oraz deficytem bezpiecznych i czytelnych powiązań pieszo-rowerowych. Infrastruktura publiczna jest w znacznym stopniu zdegradowana technicznie – 66,7% obiektów wymaga termomodernizacji, a 100% wymaga dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięcia, obejmująca modernizację obiektu OSP, pełniącego ważne funkcje społeczne oraz przekształcenia ciągów pieszych i rowerowych powinny przeciwdziałać marginalizacji społecznej i przestrzennej podobszaru poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa i jakości infrastruktury publicznej.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i przestrzennej podobszaru poprzez poprawę dostępności, bezpieczeństwa i jakości infrastruktury publicznej
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Realizacja zadania obejmuje dwa komponenty</p> <p>1. Modernizacja instytucji publicznych na potrzeby realizacji celów społecznych Kompleksowa termomodernizacja budynku OSP w Ustroniu zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie izolacji termicznej ścian zewnętrznych, stropów i dachu budynku, – wymianę stolarki okiennej i drzwiowej na energooszczędną, – modernizację systemu ogrzewania i wentylacji, w tym montaż urządzeń o wyższej efektywności energetycznej, – wykonanie termomodernizacji instalacji ciepłej wody użytkowej, – modernizację elewacji budynku, w tym ewentualne prace remontowe tynków i malowanie, – wykonanie oświetlenia energooszczędnego i ewentualnej automatyki sterującej, – poprawę dostępności budynku dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z obowiązującymi przepisami, – prace dodatkowe związane z poprawą komfortu i bezpieczeństwa użytkowników, w tym drobne naprawy konstrukcyjne i adaptacyjne. <p>2. Poprawa jakości infrastruktury publicznej: Rozbudowa ul. Papiernia obejmuje:</p>

- wykonanie dokumentacji technicznej z zezwoleniem ZRID
- budowę obiektu mostowego nad ciekim Młynówka
- budowę chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych łączących przystanek kolejowy i autobusowy z rzeką Wisła oraz istniejącą ścieżką rowerową
- wykonanie oświetlenia ulicznego
- montaż elementów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze)
- zagospodarowanie terenów zielonych i uporządkowanie przestrzeni publicznej
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (obniżone krawężniki, nawierzchnie antypoślizgowe, ciągi bez barier)

Remont kładki wiszącej nad rzeką Wisła będzie polegał na:

- wykonaniu dokumentacji technicznej
- wykonaniu robót przygotowawczych i zabezpieczenia terenu budowy
- demontażu istniejących zużytych elementów pomostu, balustrad i wyposażenia
- oczyszczeniu, naprawę oraz zabezpieczenie antykorozyjne konstrukcji stalowej (dźwigary, pylony, liny nośne, wieszaki)
- wymianie lub wzmocnieniu stalowych wieszaków i elementów połączeń śrubowych
- montażu prefabrykowanych płyt pomostowych
- naprawie lub wzmocnieniu podpór, przyczółków i fundamentów
- wykonaniu nowych balustrad ochronnych i elementów bezpieczeństwa użytkowników
- wykonaniu systemu odwodnienia
- oświetleniu obiektu
- uporządkowaniu i zagospodarowaniu dojeżdż do kładki oraz odtworzeniu nawierzchni ciągów pieszo-rowerowych

Dodatkowo przewiduje się realizację działań:

- Rewitalizacja obiektów dworcowych.
- Zagospodarowanie przestrzeni zielonych.
- Zagospodarowanie przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnych.
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego.
- Działania integrujące społeczność lokalną.
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wzmocnienie i rozwój funkcji mieszkaniowych

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Projektowana inwestycja zlokalizowane są w Ustroniu:

ul. Wczasowa 1, działka nr 2644/51, obręb Ustroń (OSP)

ul. Papiernia, działka nr 4872, 2636/2, 5280, 5216, 5035/1 obr. Ustroń (ulica)

ul. Papiernia, działka nr 2706/3, 5014/136 obr. Ustroń (kładka)

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozbudowana i przebudowana ul. Papiernia będzie pozbawiona barier architektonicznych, a ciągi komunikacyjne zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Budynek OSP zostanie przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie bezpiecznych i wygodnych ciągów komunikacyjnych, dostępnych wejść oraz odpowiednio dostosowanych pomieszczeń użytkowych.

W ramach termomodernizacji przewiduje się m.in. montaż podjazdów, dostosowanie drzwi i przejść do szerokości umożliwiającej swobodne poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz zastosowanie odpowiednich uchwytów i elementów ułatwiających korzystanie z sanitariatów i pomieszczeń ogólnodostępnych.

Dodatkowo planowane jest zastosowanie czytelnego oznakowania i elementów kontrastowych ułatwiających orientację osobom z ograniczeniami wzroku oraz rozwiązań wspierających dostępność informacyjną i komunikacyjną dla osób z ograniczeniami sensorycznymi.

Realizacja przedsięwzięcia będzie zgodna z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku braku możliwości zapewnienia pełnej dostępności wdrożone zostaną rozwiązania alternatywne.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 215 000,00 zł		6 885 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

8 100 000,00⁶ zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Długość powstałych ciągów pieszo-rowerowych: 17,44 km

Liczba obiektów w których zrealizowano racjonalne udogodnienie dla osób o szczególnych potrzebach: 2

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury: 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta)

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 2: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych
Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu

2.3 Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym

Cel 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

3.3 Wdrażanie rozwiązań proekologicznych i poprawa efektywności energetycznej

⁶ Szacunkowa kwota całego przedsięwzięcia, wartość etapu I – 100 000,00 zł

8.5. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – przedsięwzięcia systemowe (dla całego OR)

Ustawodawca przewidział możliwość prowadzenia działań rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji w przypadku, gdy działania te stanowią niezbędne uzupełnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych. Część zaplanowanych przedsięwzięć ma charakter systemowy i z założenia wykracza poza granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR), choć ich głównymi beneficjentami są mieszkańcy tego obszaru. Wynika to ze specyfiki usług publicznych, które muszą być dostępne w skali całego miasta, a ich realizacja wymaga infrastruktury, zaplecza lub działań zlokalizowanych również poza OR. W tabeli poniżej zaprezentowano uzasadnienia realizacji przedsięwzięć również poza OR.

l.p	Nazwa przedsięwzięcia	Uzasadnienie
5	System aktywizacji i wsparcia osób starszych w Ustroniu	działania będą kierowane do osób starszych z całego miasta, w tym z OR, a ich celem jest wspieranie seniorów w ich codziennym środowisku, niezależnie od granic OR;
6	Doświetlenie przejść dla pieszych w Ustroniu	działania mają sprzyjać podniesieniu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji, konkretne przejścia dla pieszych zostaną wytypowane po rekomendacjach policji i straży miejskiej
7	Razem w dzielnicy – ustronkie spotkania sąsiedzkie	działania mają na celu wzmocnienie kapitału społecznego oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez integrację społeczności, aktywizację mieszkańców różnych grup wiekowych oraz ożywienie przestrzeni publicznych
8	Aktywizacja Kobiet 60+	celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie kapitału społecznego kobiet 60+
9	Stworzenie przestrzeni twórczej - Pracownia Szkła, "Mozawit" (mozaiki i witrażu)	celem społecznym jest integracja grupy, budowanie poczucia przynależności i własnej wartości, nauka współpracy i komunikacji, redukcja stresu poprzez działania artystyczne z elementami arteterapii oraz rozwój umiejętności manualnych i artystycznych.

Projekt 5

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
System aktywizacji i wsparcia osób starszych w Ustroniu
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>Istotnym problemem całego obszaru rewitalizacji jest ograniczona mobilność osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Bariery komunikacyjne (rozproszona struktura zabudowy, droga wojewódzka 941, linia kolejowa, dolina Wisły) utrudniają dostęp do usług medycznych, instytucji kultury, oferty integracyjnej oraz centrum miasta. Dla części mieszkańców brak własnego środka transportu oznacza faktyczne wykluczenie z życia społecznego.</p> <p>Równocześnie na OR brakuje stałej, zorganizowanej przestrzeni aktywizacji seniorów, w której mogłyby być prowadzone zajęcia integracyjne, edukacyjne i profilaktyczne. Niewystarczająca oferta wsparcia środowiskowego w połączeniu z ograniczoną dostępnością transportową pogłębia zjawiska izolacji społecznej i bierności.</p> <p>Ponadto zgromadzone dane demograficzne wskazują, iż osób starszych w mieście będzie regularnie przybywać i tym samym popyt na ofertę wsparcia dla osób starszych będzie wzrastał.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i komunikacyjnemu poprzez stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Realizacja zadania obejmuje dwa komponenty: modernizacja instytucji publicznych na potrzeby realizacji celów społecznych w tym stworzenie sieci punktów aktywizacji i wsparcia seniorów wraz zapewnieniem oferty i opieką animatora oraz stworzenie systemu transportu seniorów poprzez zakupienie busa i wypracowanie systemu świadczenia usługi dowozu seniorów w ramach ich codziennych obowiązków (wizyt u lekarza, zakupów, uczestnictwa w ofercie kulturalnej itp.)
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
<p>Projektowane inwestycje zlokalizowane są w Ustroniu:</p> <p>Ustroń Polna, Ustroń Jaszowiec, Ustroń Dobka – budynek OSP w Ustroniu Polanie lub salka przy parafii ewangelickiej/ katolickiej</p>
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozbudowana i przebudowana ul. Papiernia będzie pozbawiona barier architektonicznych, a ciągi komunikacyjne zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku gdy pełna dostępność nie będzie możliwa do zapewnienia, zostaną wdrożone rozwiązania alternatywne.

Pomieszczenia w budynkach zostaną przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie bezpiecznych i wygodnych ciągów komunikacyjnych, dostępnych wejść oraz odpowiednio dostosowanych pomieszczeń sanitarnych.

Dodatkowo planowane jest zastosowanie czytelnego oznakowania i elementów kontrastowych ułatwiających orientację osobom z ograniczeniami wzroku oraz rozwiązań wspierających dostępność informacyjną i komunikacyjną dla osób z ograniczeniami sensorycznymi.

Realizacja przedsięwzięcia będzie zgodna z zasadą projektowania uniwersalnego, a w przypadku braku możliwości zapewnienia pełnej dostępności wdrożone zostaną rozwiązania alternatywne.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
60 000,00		340 000,00	

Łączna wartość przedsięwzięcia

400 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Liczba utworzonych punktów aktywizacji seniorów: 3

Liczba zrealizowanych przewozów seniorów rocznie: 500

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających z Punktu Seniora rocznie – min. 60 osób

Liczba osób objętych usługą transportową rocznie – min. 80 osób

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmocnianie więzi międzyludzkich

1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia

1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych

Projekt 6

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Doświetlenie przejść dla pieszych w Ustroniu
Termin realizacji przedsięwzięcia
Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Ustroń
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Problemem wymagającym rozwiązania jest niedostateczne oświetlenie wybranych przejść dla pieszych na terenie Ustronia, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo ruchu drogowego, szczególnie po zmroku i w okresach ograniczonej widoczności. Sytuacja ta zwiększa ryzyko wypadków z udziałem pieszych, w tym osób starszych, dzieci oraz osób z niepełnosprawnościami, a także obniża poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Brak odpowiedniego doświetlenia przejść utrudnia kierowcom właściwą reakcję i sprzyja powstawaniu zagrożeń w przestrzeni publicznej.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej w Ustroniu poprzez rewitalizację elementów infrastruktury drogowej, polegającą na doświetleniu przejść dla pieszych. Realizacja zadania przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni publicznej oraz stworzenia bardziej przyjaznych warunków dla mieszkańców i turystów.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Obejmuje wykonanie doświetlenia przejścia dla pieszych poprzez montaż dedykowanych opraw oświetleniowych zwiększających widoczność strefy przejścia, poprawę bezpieczeństwa pieszych i kierowców oraz dostosowanie infrastruktury oświetleniowej do obowiązujących norm technicznych. Zadanie obejmuje również niezbędne prace montażowe, instalacyjne oraz uruchomienie i sprawdzenie poprawności działania oświetlenia.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
Teren miasta Ustroń – wybrane przejścia dla pieszych zlokalizowane w pasie drogowym dróg gminnych i powiatowych. Polana 7 szt., Ustroń Górny 12 szt., Ustroń Centrum 2 szt., Ustroń Dolny 7 szt., Nierodzim 2 szt.
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym, dzieciom oraz osobom o ograniczonej mobilności i percepcji. Doświetlenie przejść dla pieszych poprawi widoczność strefy przejścia i jej otoczenia, co zwiększy bezpieczeństwo poruszania się oraz ułatwi orientację przestrzenną osobom z dysfunkcjami wzroku. Zastosowane rozwiązania będą zgodne z obowiązującymi normami technicznymi i zasadami projektowania uniwersalnego, przyczyniając się do eliminacji barier w przestrzeni publicznej.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
900 000,00			

Łączna wartość przedsięwzięcia

900 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

Liczba doświetlonych przejść dla pieszych 30

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających: 4 402 osoby (około 30% mieszkańców miasta)

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji

Kierunek 3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych

Kierunek 3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

Projekt 7

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Razem w dzielnicy – ustrońskie spotkania sąsiedzkie
Termin realizacji przedsięwzięcia
Maj – wrzesień 2026
Nazwa wnioskodawcy
Miejski Dom Kultury „Prażakówka” w Ustroniu
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>W roku 2025r. Miejski Dom Kultury „Prażakówka” w ramach realizacja projektu „Dom Kultury+” ze środków finansowych Narodowego Centrum Kultury zrealizował festyny oraz zajęcia warsztatowe w peryferyjnych dzielnicach Ustronia. Cieszyło się, to ogromnym zainteresowaniem oraz dużym uczestnictwem w zajęciach. Chcielibyśmy kontynuować te przedsięwzięcia. Realizacja zadania ma na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak osłabienie więzi sąsiedzkich, niska integracja mieszkańców oraz ograniczona aktywność społeczna części społeczności lokalnej. Organizacja cyklu Ustrońskich Spotkań Sąsiedzkich na którym planujemy potańcówki, warsztaty oraz plenerowe kina sprzyja budowaniu relacji międzyludzkich, wzmocnieniu poczucia przynależności do dzielnicy oraz aktywizacji mieszkańców, w szczególności osób starszych i rodzin z dziećmi. Działanie odpowiada na potrzebę tworzenia ogólnodostępnych przestrzeni integracji i wspólnego spędzania czasu.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
<p>Celem ogólnym projektu będzie wzmocnienie kapitału społecznego oraz poprawa jakości życia mieszkańców poprzez integrację społeczności, aktywizacją mieszkańców różnych grup wiekowych oraz ożywienie przestrzeni publicznych w dzielnicach Ustronia. Celem jest zagospodarowanie już istniejących przestrzeni do ich aktywizacji przez wydarzenia kulturalne.</p>
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu 5–6 plenerowych festynów integracyjnych z warsztatami w poszczególnych dzielnicach Ustronia w ramach inicjatywy „Razem w dzielnicy – ustrońskie spotkania sąsiedzkie”.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i realizację programu artystycznego, edukacyjnego i animacyjnego (występy lokalnych zespołów, potańcówka z DJ, warsztaty, konkursy, animacje dla dzieci, działania międzypokoleniowe), - organizację stref aktywności dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, seniorzy), - zapewnienie zaplecza technicznego (przenośna scena, nagłośnienie, oświetlenie, namioty, zaplecze sanitarne, zabezpieczenie medyczne, ławo-stoły, koszty licencji i Zaiksu, Stoart, itp., obsługę techniczną, ochronę), - działania promocyjne i informacyjne, - zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. <p>Przedsięwzięcie zakłada czasowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych w poszczególnych dzielnicach oraz ich ożywienie poprzez działania integracyjne i kulturalne.</p>
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

1. Ustroń Lipowiec (OSP w Lipowcu lub ZSP nr 5 w Ustroniu-Lipowcu)
2. Ustroń Dobka (Filia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Ustroniu)
3. Ustroń Górny (Park z miasteczkiem BRD, teren za MDK „Prażakówka”)
4. Ustroń Centrum (Rynek w Ustroniu)
5. Ustroń Nierodzim („Olszynka”, ul. Kreta 1, 43-450 Ustroń)
6. Ustroń Poniwiec (Wiata w Ustroniu-Poniwcu)

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Wszystkie zaplanowane wydarzenia organizowane będą w przestrzeniach publicznych dostępnych dla osób o ograniczonej mobilności. Zapewnione zostaną wolne od barier poziome ciągi komunikacyjne umożliwiające swobodne przemieszczanie się osobom poruszającym się na wózkach, z wózkami dziecięcymi oraz osobom starszym.

Dostęp do wszystkich stref wydarzenia (widownia i miejsce przed sceną, strefy animacyjne, punkt informacyjny, zaplecze sanitarne) będzie zapewniony w sposób możliwie bezproblemowy.

Zapewniony zostanie wstęp dla osób korzystających z psa asystującego.

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ:

Informacje o wydarzeniach publikowane na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych MDK będą przygotowywane zgodnie z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej, w szczególności:

- treści będą redagowane w sposób jasny i zrozumiały,
- materiały graficzne będą stworzone w sposób prosty, jasny i spójny,
- dokumenty elektroniczne będą udostępniane w formatach dostępnych cyfrowo.

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ

Organizator zapewni możliwość kontaktu w różnych formach (telefonicznie, mailowo oraz osobiście w siedzibie MDK).

Podczas wydarzeń funkcjonować będzie punkt informacyjny obsługiwany przez przeszkolone osoby, gotowe do udzielenia wsparcia uczestnikom ze szczególnymi potrzebami.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
75 000,00 zł			

łącznie wartość przedsięwzięcia

75 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

1. Liczba zorganizowanych festynów integracyjnych – 5–6 wydarzeń

Sposób pomiaru: dokumentacja fotograficzna, plakat wydarzenia, notatka prasowa.

2. Liczba uczestników wydarzeń – min. 1 200–1 500 osób łącznie (ok. 200–300 osób na jedno wydarzenie)

Sposób pomiaru: szacunkowe liczenie uczestników na podstawie obserwacji organizatora, dokumentacji fotograficznej.

3. Liczba działań animacyjnych / warsztatowych w ramach cyklu – min. 5–10 działań

Sposób pomiaru: program wydarzeń, scenariusze animacji, fotorelacja z warsztatów, raport końcowy z realizacji.

4. Liczba przestrzeni publicznych czasowo zagospodarowanych i ożywionych – 5–6 lokalizacji

Sposób pomiaru: dokumentacja wydarzeń, plakat wydarzenia, wskazanie lokalizacji w raporcie końcowym.

Wskaźniki rezultatu:

1. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Sposób pomiaru: ankiety ewaluacyjne (krótkie badanie opinii podczas wydarzenia),

2. Wzmocnienie więzi sąsiedzkich i integracji międzypokoleniowej

Sposób pomiaru: ankiety satysfakcji uczestników, liczba osób deklarujących chęć udziału w kolejnych edycjach

Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji

Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich

1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia

Projekt 8

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego			
Aktywizacja Kobiet 60+			
Termin realizacji przedsięwzięcia			
2026-2027			
Nazwa wnioskodawcy			
Koło Gospodyń Wiejskich w Ustroniu Lipowcu			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Celem jest zachęcenie Kobiet w wieku 60+ do wyjścia z domu i podjęcia aktywności fizycznej. Będzie to również sprzyjać integracji i zacieśniania więzi społecznych.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:			
Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej mieszkanki Ustronia 60+.			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zorganizowanie zajęć Pilates w pomieszczeniach Szkoły Podstawowej w Lipowcu, a w miesiącach letnich spacerów nordic walking dzielnicami Ustronia			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)			
Projektowane działania zlokalizowane są w Ustroniu Lipowcu oraz pozostałych podobszarach			
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Pomieszczenia w Szkole, które będą wykorzystywane do organizacji zajęć są przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
po pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	po pochodzące ze źródeł prywatnych	po pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	po pochodzące z innych źródeł
	1 500 zł		
Łączna wartość przedsięwzięcia			
9 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu: Liczba zorganizowanych zajęć: 1/miesiąc			
Wskaźniki rezultatu: Liczba osób uczestniczących 40			
Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji			
Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia 1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych			

Projekt 9

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
<i>Stworzenie przestrzeni twórczej - Pracownia Szkła, "Mozawit" (mozaiki i witrażu)</i>
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2027
Nazwa wnioskodawcy
Miejski Dom Kultury "Prażakówka" w Ustroniu
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
<p>W roku 2025r. Miejski Dom Kultury „Prażakówka” w ramach realizacja projektu „Dom Kultury+” ze środków finansowych Narodowego Centrum Kultury zrealizował między innymi warsztaty mozaiki i szkła witrażowego. Bardzo duże zainteresowanie warsztatami było początkiem do stworzenia takiego miejsca, w którym cyklicznie byłyby prowadzone tego typu zajęcia: pracowni szkła, mozaiki i witrażu . Kontynuowanie zajęć w przystosowanej do działań artystycznych pracowni jest nie tylko miejscem do realizacji pomysłów i przechowywania narzędzi, ale daje poczucie wspólnoty, integracji, buduje twórczą atmosferę, jest miejscem do spotkań, wymiany myśli i dialogu.</p> <p>W przestrzeni lokalnej dostrzegalny jest stopniowy zanik tradycyjnych form rzemiosła artystycznego. Coraz bardziej zauważalny jest ograniczony dostęp do specjalistycznej edukacji artystycznej, związanej z brakiem odpowiednio przystosowanej przestrzeni umożliwiającej poznanie techniki witrażu. Niedostateczna oferta warsztatowa w tym zakresie powoduje zanik kompetencji manualnych, osłabienie więzi międzypokoleniowych oraz niewystarczające wykorzystanie lokalnego potencjału kulturowego.</p> <p>Realizacja projektu utworzenia pracowni szkła (mozaiki i witrażu) odpowiada na potrzebę stworzenia stałego miejsca twórczej aktywności, integracji społecznej oraz edukacji artystycznej. Inicjatywa nawiązuje do dorobku wybitnego artysty (malarza i witrażysty, którego witraże wiszą w Padwie oraz Tokio) związanego z regionem. Ryszard Demel będący honorowym obywatelem Ustronia, którego twórczość w zakresie witrażu stanowi ważny element tożsamości kulturowej Ustronia ale także w kontekście ogólnopolskim i światowym. Dotychczasowy brak przestrzeni odwołującej się do jego dorobku powoduje, że lokalne dziedzictwo nie jest przekazywane młodszemu pokoleniu.</p> <p>Stworzenie Pracowni Szkła (mozaiki i witrażu) umożliwi kontynuację tradycji witrażownictwa , upowszechnianie wiedzy o dorobku artysty oraz wzmacnianie tożsamości kulturowej społeczności.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
<p>Celem ogólnym jest rewitalizacja pomieszczenia w Domu Kultury "Prażakówka" poprzez wyposażenie miejsca w niezbędne narzędzia, akcesoria i materiały twórcze.</p> <p>Celem społecznym jest integracja grupy, budowanie poczucia przynależności i własnej wartości, nauka współpracy i komunikacji, redukcja stresu poprzez działania artystyczne z elementami arteterapii oraz rozwój umiejętności manualnych i artystycznych.</p>
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Stworzenie przestrzeni twórczej umożliwi prowadzenie spotkań (najbardziej cotygodniowych)</p> <p>Przygotowanie przestrzeni pracowni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptacja i przygotowanie pomieszczenia (podświetlane stoły robocze, zabezpieczenie powierzchni, regały i szafy do przechowywania materiałów i narzędzi) - zapewnienie odpowiedniego oświetlenia stanowisk pracy (lampy podświetlające do projektowania) - organizacja bezpiecznej strefy i lutowania szkła (profesjonalne lutownice, szlifierki, przecinaki, szczypce, łamacze, przedłużacze i zabezpieczenia elektryczne itp.) - dostęp do wody (zlewozmywak)

<p>- materiały twórcze (szkło , folie, cyna, patyny itp.) - wyposażenie w apteczkę oraz środki BHP</p>			
<p>Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)</p>			
<p>Dom Kultury “Prażakówka”</p>			
<p>Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania</p>			
<p>W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ:</p> <p>Zajęcia w Pracowni Szkła “Mozawit” odbywać będą się w przestrzeni publicznej jakim jest Dom Kultury “Prażakówka” dostępny dla osób o ograniczonej mobilności. Zapewnione zostaną informacje na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy.</p> <p>W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ:</p> <p>Informacje o spotkaniach poszczególnych grup publikowane na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych MDK będą przygotowywane zgodnie z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej, w szczególności;</p> <ul style="list-style-type: none"> – treści będą redagowane w sposób jasny i zrozumiały – materiały graficzne będą stworzone w sposób prosty, jasny i spójny – dokumenty elektroniczne będą udostępniane w formatach dostępnych cyfrowo <p>W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ:</p> <p>Organizator zapewni możliwość kontaktu w różnych formach (telefonicznie, mailowo oraz osobiście w siedzibie MDK)</p>			
<p>Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:</p>			
<p>pochodzące ze źródeł krajowych publicznych</p>	<p>pochodzące ze źródeł prywatnych</p>	<p>pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS</p>	<p>pochodzące z innych źródeł</p>
<p>58 000,00</p>			
<p>łącznie wartość przedsięwzięcia</p>			
<p>58 000,00 zł</p>			
<p>Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>			
<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>1. Liczba zorganizowanych grup spotykających się cyklicznie: 2-5 grup Sposób pomiaru: dokumentacja fotograficzna, plakat wydarzenia, notatka prasowa.</p> <p>2. Liczba uczestników wydarzeń – 1 grupa – 8-10 osób (2-5 grup -20- 50 osób) Sposób pomiaru: szacunkowe liczenie uczestników w poszczególnych grupach, dokumentacji fotograficznej.</p> <p>3. Liczba działań warsztatowych w ramach cotygodniowych spotkań Sposób pomiaru: fotorelacja z warsztatów, ilość powstałych prac,</p> <p>4. Liczba przestrzeni publicznych zagospodarowanych i ożywionych –1 stała lokalizacja Sposób pomiaru: dokumentacja wydarzeń, plakat wydarzenia, wskazanie lokalizacji w raporcie końcowym.</p>			
<p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>1. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców osób artystycznie zainteresowanych tematyką szkła Sposób pomiaru: ankiety ewaluacyjne (krótkie badanie opinii podczas wydarzenia),</p> <p>2. Wzmocnienie więzi osób rozwijających się w artystyczny sposób i integracji międzypokoleniowej Sposób pomiaru: ankiety satysfakcji uczestników, liczba osób deklarujących chęć udziału w kolejnych edycjach.</p>			
<p>Powiązanie z celem i kierunkiem rewitalizacji</p>			

Cel 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich

1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia

1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych

8.6 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Oprócz przedsięwzięć podstawowych w Gminnym Programie Rewitalizacji przewidziano katalog pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogą być realizowane w trakcie wdrażania Programu. Mają one charakter uzupełniający wobec projektów podstawowych i służą wzmocnieniu efektów procesu rewitalizacji poprzez reagowanie na bieżące potrzeby mieszkańców oraz inicjatywy pojawiające się w trakcie realizacji Programu.

Wskazane w tabeli przedsięwzięcia obejmują przede wszystkim działania społeczne, animacyjne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe. Ich celem jest w szczególności wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców, przeciwdziałanie izolacji społecznej, rozwój lokalnych inicjatyw oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych. Wśród proponowanych działań znajdują się m.in. inicjatywy związane z tworzeniem lokalnych centrów aktywności sąsiedzkiej, programami mikrograntów dla oddolnych inicjatyw mieszkańców, działaniami aktywizacji zawodowej w oparciu o lokalne firmy i sektor turystyczny, a także rozwijaniem usług społecznych dla seniorów i osób wymagających wsparcia.

Realizacja wskazanych przedsięwzięć może być podejmowana przez różne podmioty funkcjonujące na obszarze miasta, w szczególności przez organizacje pozarządowe, instytucje kultury, placówki oświatowe, podmioty ekonomii społecznej, przedsiębiorców, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, a także nieformalne grupy mieszkańców. Takie podejście sprzyja budowaniu partnerstw lokalnych oraz wzmocnieniu oddolnego zaangażowania społeczności w proces rewitalizacji.

Lista przedstawionych przedsięwzięć ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie realizacji Programu możliwe będzie zgłaszanie i realizowanie kolejnych inicjatyw wpisujących się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych. Dzięki temu rewitalizacja może być procesem elastycznym i stopniowo rozwijanym w odpowiedzi na potrzeby lokalnej społeczności

Tabela 50 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
Cel strategiczny rewitalizacji 1. Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Mobilne lub tymczasowe lokalne centra aktywności sąsiedzkiej	1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia 1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych
	Program mikrograntów dla inicjatyw oddolnych	1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia 1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych
	Program aktywizacji zawodowej w oparciu o lokalne firmy i sektor turystyczny	1.4 Wspieranie aktywności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości na rewitalizowanych terenach
	Rozszerzenie oferty usług środowiskowych dla seniorów i osób zależnych	1.1 Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich 1.3 Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych
Cel strategiczny rewitalizacji 2. Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych	Tymczasowe zagospodarowanie pustostanów i obiektów zdegradowanych (nadawanie funkcji społecznych (pracownie, galerie, przestrzenie warsztatowe) do czasu realizacji inwestycji docelowych)	2.3 Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom.
	Program zazieleniania i małej retencji (kieszonkowe parki, ogrody deszczowe, zielone przystanki, zazielenianie podwórek.)	2.2 Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu
	Modernizacja przestrzeni przy obiektach publicznych (poprawa estetyki, mała architektura, ławki, oświetlenie, miejsca spotkań przy szkołach i przedszkolach)	2.2 Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu
	Program poprawy dostępności architektonicznej	3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych.
Cel strategiczny rewitalizacji 3. Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji	Strefy uspokojonego ruchu i bezpieczne dojścia do szkół	3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.
	Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej łączącej podobszary	3.1 Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych.
	Lokalne programy ograniczania niskiej emisji	3.3 Wdrażanie rozwiązań proekologicznych.

Gminny Program Rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
	Monitoring miejski i poprawa doświetlenia przestrzeni publicznych	3.2 Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

Źródło: opracowanie własne

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność jest kluczowym aspektem GPR, odnoszącym się do wzajemnych powiązań między różnymi działaniami rewitalizacyjnymi. Działania te odpowiadają na zidentyfikowane wyzwania i bariery rozwojowe, jednocześnie pozostając zgodne z celami określonymi w GPR. Analiza komplementarności GPR uwzględnia kilka perspektyw: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz dotyczącą źródeł finansowania.

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji miasta Ustroń polega na takim planowaniu i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby działania podejmowane w poszczególnych podobszarach wzajemnie się uzupełniały oraz wzmacniały spójność funkcjonalno-przestrzenną miasta. W przypadku Ustronia ma to szczególne znaczenie ze względu na fakt, że obszar rewitalizacji składa się z dziewięciu podobszarów, które nie tworzą jednej zwartej przestrzeni, lecz stanowią rozproszone enklawy problemowe zlokalizowane w różnych częściach miasta.

Działania rewitalizacyjne zostały zaprojektowane w sposób umożliwiający wzajemne oddziaływanie projektów realizowanych w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Oznacza to, że przedsięwzięcia infrastrukturalne, społeczne oraz przestrzenne realizowane w jednym podobszarze wzmacniają efekty działań podejmowanych w innych częściach miasta.

W szczególności komplementarność przestrzenna przejawia się poprzez:

- tworzenie sieci lokalnych centrów aktywności społecznej, zlokalizowanych w różnych podobszarach rewitalizacji (np. w obszarach o funkcjach społecznych i usługowych), które będą pełnić rolę miejsc integracji mieszkańców oraz realizacji działań społecznych i edukacyjnych;
- poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz infrastruktury społecznej, co przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności poszczególnych części miasta i wzmacnia powiązania funkcjonalne między nimi;
- wykorzystanie istniejących instytucji i obiektów publicznych (szkoły, domy kultury, obiekty sportowe, przestrzenie rekreacyjne) jako miejsc realizacji działań społecznych i animacyjnych;
- poprawę dostępności komunikacyjnej i funkcjonalnej pomiędzy podobszarami rewitalizacji poprzez modernizację infrastruktury technicznej oraz rozwój przestrzeni wspólnych;
- powiązanie działań rewitalizacyjnych z potencjałami przyrodniczymi i turystycznymi miasta, w szczególności w obszarach położonych w dolinie Wisły oraz w rejonach o wysokich walorach krajobrazowych.

Istotnym elementem komplementarności przestrzennej jest również powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z otoczeniem obszaru rewitalizacji. Realizowane projekty będą oddziaływać nie tylko na bezpośrednich mieszkańców podobszarów rewitalizacji, lecz również na szerszą społeczność miasta, przyczyniając się do poprawy jakości przestrzeni publicznych, zwiększenia dostępności usług oraz wzmocnienia funkcji społecznych i turystycznych Ustronia.

Dzięki takiemu podejściu rewitalizacja nie będzie miała charakteru punktowych interwencji, lecz stanie się procesem wpływającym na rozwój całej struktury przestrzennej miasta.

9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza wzajemne powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w taki sposób, aby działania podejmowane w ramach programu odpowiadały na zidentyfikowane w diagnozie problemy społeczne oraz powiązane z nimi negatywne zjawiska w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Diagnoza pogłębiona przeprowadzona na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji wykazała, że w poszczególnych podobszarach występuje koncentracja problemów społecznych, takich jak m.in.: wyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej, problemy na rynku pracy, proces starzenia się społeczeństwa czy ograniczona aktywność społeczna mieszkańców. Zjawiskom tym towarzyszą również problemy infrastrukturalne i przestrzenne, w tym m.in. degradacja części przestrzeni publicznych, ograniczona dostępność usług społecznych oraz niedostateczna jakość infrastruktury technicznej.

Z tego względu zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają charakter zintegrowany, łącząc działania infrastrukturalne z działaniami społecznymi, edukacyjnymi i animacyjnymi.

Komplementarność problemowa w szczególności realizowana jest poprzez:

- łączenie inwestycji infrastrukturalnych z działaniami społecznymi, np. modernizacja obiektów publicznych i przestrzeni wspólnych będzie uzupełniona programami aktywizacji społecznej i edukacyjnej mieszkańców;
- wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców poprzez działania animacyjne, integracyjne i edukacyjne realizowane w odnowionych przestrzeniach publicznych i obiektach społecznych;
- działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców, obejmujące zarówno modernizację infrastruktury, jak i rozwój usług społecznych;
- wykorzystanie potencjałów lokalnych społeczności, w tym aktywności organizacji pozarządowych, instytucji kultury oraz lokalnych liderów społecznych;

- powiązanie działań rewitalizacyjnych z procesami rozwoju gospodarczego i turystycznego miasta, co może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności lokalnej przestrzeni i tworzenia nowych możliwości aktywności społecznej i gospodarczej.

Dzięki tak zaprojektowanej komplementarności problemowej rewitalizacja nie ogranicza się wyłącznie do poprawy stanu infrastruktury, lecz stanowi kompleksowy proces społeczno-infrastrukturalnej odnowy obszarów zdegradowanych. Integracja działań w różnych sferach pozwala na trwałe ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych oraz wzmacnianie potencjałów rozwojowych obszaru rewitalizacji.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna charakteryzuje się koniecznością wypracowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych organów oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur.

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru miasta Ustroń odpowiada Burmistrz Miasta Ustroń, przy wsparciu Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych. Bezpośredni nadzór na realizacją GPR będzie pełnił Wydział Architektury i Gospodarki Gruntami, który zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji zadań w programie rewitalizacji.

Aby zapewnić skuteczną realizację założeń GPR planuje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Współpraca ta opierać się będzie na realizacji przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych według procedury przewidzianej w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

W następnych rozdziałach przedstawiono odpowiednie instrumenty zarządzania i wdrażania Programu. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Dotychczasowym dokumentem określającym ramy polityki rewitalizacyjnej był Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020 (Uchwała Nr XXXIII/403/2017). Z przedstawionego poniżej porównania wynika jasno, iż założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń są kontynuacją polityki rewitalizacyjnej ujętej w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020.

Tabela 51 Komplementarność międzyokresowa

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ustroń do roku 2020		Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń	
Cel strategiczny	Działania	Cel	Kierunek działania
<p>Cel strategiczny 1.</p> <p>Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych o charakterze dysfunkcyjnym na obszarach zdegradowanych w Ustroniu.</p>	<p>Działanie 1.1 Współpraca z organizacjami społecznymi na rzecz ograniczania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszaru</p>	<p>CEL 1</p> <p>Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>Kierunek 1.1</p> <p>Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmacnianie więzi międzyludzkich</p>
	<p>Działanie 1.2 Aktywizacja zawodowa poprzez instrumenty ekonomii społecznej</p>		<p>Kierunek 1.2</p> <p>Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia</p>
	<p>Działanie 1.3 Budowa systemu wsparcia dedykowanego rodzinom przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej</p>		<p>Kierunek 1.3</p> <p>Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych</p>
<p>Cel strategiczny 2.</p> <p>Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla rozwoju miasta</p>	<p>Działanie 2.1 Stworzenie przedpola strefy inwestycyjnej poprzez rewitalizację dworca kolejowego i terenów przyległych</p>	<p>CEL 2</p> <p>Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych</p>	<p>Kierunek 1.4</p> <p>Wpieranie aktywności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości na rewitalizowanych terenach</p>
	<p>Działanie 2.2 Zagospodarowanie terenu przemysłowego</p>		<p>Kierunek 2.1</p> <p>Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p>
			<p>Kierunek 2.2</p> <p>Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu</p>
<p>Cel strategiczny 3.</p> <p>Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ochronę środowiska</p>	<p>Działanie 3.1 Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na obszarze zdegradowanym</p>	<p>CEL 3</p> <p>Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji</p>	<p>Kierunek 2.3</p> <p>Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym</p>
	<p>Działanie 3.2 Niwelowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa ekologicznego obszaru</p>		<p>Kierunek 3.1</p> <p>Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych</p>
			<p>Kierunek 3.2</p> <p>Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej</p>
			<p>Kierunek 3.3</p> <p>Wdrażanie rozwiązań proekologicznych i poprawa efektywności energetycznej</p>

Źródło: opracowanie własne

Poniższe zestawienie zawiera istotne projekty o charakterze rewitalizacyjnym, które były realizowane w mieście:

Tabela 52 Projekty zrealizowane w latach 2014-2023

Lp.	Nazwa projektu	Informacje/ uwagi co do realizacji
1.	Wsparcie edukacji przedszkolnej w mieście Ustroń	Celem projektu był wzrost dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych w mieście Ustroń poprzez m.in. realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla 564 dzieci wraz z doposażeniem zajęć, doposażeniem placów zabaw, a także podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych 111 członków kadry

Lp.	Nazwa projektu	Informacje/ uwagi co do realizacji
		pedagogicznej i niepedagogicznej działania edukacyjne dla rodziców wszystkich 7 placówek OWP w Ustroniu.
2.	Utworzenie regionalnej trasy rowerowej nr 604 na terenie gminy Ustroń	Projekt inwestycyjny obejmował budowę regionalnej trasy rowerowej nr 604 na terenie gminy Ustroń. Trasa miała długość około 2060 metrów i połączyła istniejącą ścieżkę rowerową na ulicy Sportowej z granicą administracyjną gminy Goleszów, biegnąc przez ulice Kuźniczą, Daszyńskiego, Fabryczną oraz Obrzeżną. Projekt obejmował wytyczenie i budowę dwukierunkowej drogi rowerowej o nawierzchni asfaltowej oraz ciągów pieszo-rowerowych.
3.	Budowa odnawialnych źródeł energii w mieście Ustroń	Przedmiotem projektu była modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w gminie Ustroń. W związku z przedsięwzięciem przewiduje się zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną w wyniku zamontowania łącznie 11 instalacji fotowoltaicznych oraz 9 magazynów energii. Celem projektu było zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez ograniczenie zapotrzebowania na energię elektryczną oraz poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście poprzez obniżenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery
4..	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu	Uporządkowano teren zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w zakresie ochrony zieleni i bioróżnorodności z odtworzeniem istniejących zasobów przyrodniczych. W celu podniesienia atrakcyjności terenów oraz poprawy warunków przyrodniczych przeprowadzono m.in. remont istniejących ciągów pieszych, utworzono ścieżkę rowerową, stworzono miejsca odpoczynku i zmodernizowano istniejące obiekty hydrotechniczne. Ponadto, zrealizowano szereg działań mających na celu wspieranie funkcji przyrodniczych, w tym m.in. wprowadzenie nasadzeń roślinności stanowiącej bazę pokarmową dla ptactwa, realizację miejsc rozrodu dla zwierząt obejmujących budowę hoteli dla owadów zapylających, budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy, stworzono przyzmy dla małych zwierząt – w tym płazów czy aranżację zbiorowisk roślinności łąkowej. Ponadto wzdłuż ścieżek spacerowych utworzono stanowiska edukacyjne.
5.	Nasz zielony Ustroń – zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni w krajobrazie miejskim	Zakres rzeczowy projektu pn. „Nasz zielony Ustroń – zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni w krajobrazie miejskim” obejmował interwencję w sześciu wyodrębnionych lokalizacjach, które znajdują się w centrum Ustronia i stanowią swoiste zielone płuca śródmiejskiej części miasta pełniąc funkcje rekreacyjne, wypoczynkowe i zdrowotne. Obszar interwencji to: Park Lazarów, skwer zieleni przy ul. Partyzantów, centralną część terenu w Parku Kuracyjnym, skwer zieleni przy wejściu do Parku Kuracyjnego, skwer zieleni przy ul. Grażyńskiego oraz centralną część miasta w zakresie utworzenie i odnowy rabat i klombów (to zadanie składa się z dziewięciu wyodrębnionych lokalizacji). Dodatkowo projekt obejmował w części lokalizacji budowę małej architektury. Projekt został zlokalizowany w terenie, w którym odnotowywano przekroczenia norm jakości powietrza (wynikające z niskiej emisji). Szczegółowe prace obejmowały uzupełnienie nasadzeń roślinnością wysoką, średnio wysoką oraz niską: byliny, krzewy itp., wykonanie małej architektury oraz wyposażenie terenów zieleni w urządzenia służące niewielkim gatunkom fauny miejskiej – budki lęgowe, karmniki, budki dla owadów itp.
6.	Rowerem przez Beskidy – etap 1	Przedmiotem projektu była poprawa parametrów technicznych Wiślanej Trasy Rowerowej na terenie trzech partnerskich gmin tj. Ustronia, Wisły oraz Brennej, a także wykonanie na terenie Gminy Brenna fragmentu nowej wojewódzkiej trasy rowerowej o nr 604, której planowany przebieg wpisuje się w korytarz Bielsko – Biała – Cieszyn. łączna długość przebudowywanych tras rowerowych objętych wnioskiem o dofinansowanie wyniosła 18,066 km, Ponadto w ramach inwestycji wykonano infrastrukturę turystyczną.
7.	Uporządkowanie terenu w okolicy rzeki Wisły –	W ramach projektu: <ul style="list-style-type: none"> – odtworzono istniejące szlaki piesze i rowerowe, – wykonano skwery rekreacyjne,

Lp.	Nazwa projektu	Informacje/ uwagi co do realizacji
	odtworzenie i skomunikowanie zasobów przyrodniczych - etap I	<ul style="list-style-type: none"> – wykonano kładki nad ciekami wodnymi, – wykonano przepusty nad ciekami – dopływami Wisły – w miejscu istniejących kładek, – wykonano ścieżki edukacyjne wraz z tablicami edukacyjnymi, – zamontowano budki lęgowe dla ptaków i nietoperzy, – wybudowano hotele dla owadów zapylających i hibernakulum dla małych zwierząt, – nasadzono roślinność łąkową, – usunięto obcą roślinność inwazyjną, zagrażającą rodzimym gatunkom.
8.	Radosne przedszkolaki	Projekt przewidywał wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 51 dzieci w tym 6 dzieci niepełnosprawnych na terenie Miasta Ustronia, jak również dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne.
9.	Infrastruktura dla obsługi podróżnych w Ustroniu	<p>Projekt obejmował:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budowę Centrum Obsługi Pasażera, który pełni funkcje: <ul style="list-style-type: none"> – Centrum Obsługi Pasażera – wypożyczalni rowerów elektrycznych – kiosk – toalety publicznej – zaplecza technicznego 2) Budowę parkingu Park & Ride 3) Przystosowanie miejsc do wypożyczalni rowerów (brukowanie wraz z podbudową), przygotowanie infrastruktury dla rowerów B&R: <ul style="list-style-type: none"> – brukowanie terenu pod budowę stacji rowerowych – zakup z montażem: stojaków rowerowych, ławek, lamp solarnych, koszy na śmieci 4) Montaż 11 stacji naprawczych dla rowerów 5) Zakup 20 rowerów elektrycznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://mapadotacji.gov.pl/>

Rewitalizacja w Ustroniu traktowana jest nie jako jednorazowa interwencja inwestycyjna, lecz jako długofalowy proces oraz element polityki rozwojowej miasta, ukierunkowany na stopniową poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie potencjałów społecznych, gospodarczych i przestrzennych obszarów znajdujących się w stanie kryzysowym. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Oznacza to, że działania podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji stanowią element długofalowego zarządzania rozwojem miasta i są powiązane zarówno z wcześniejszymi przedsięwzięciami, jak i z planowanymi w przyszłości działaniami inwestycyjnymi oraz społecznymi.

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji miasta Ustroń stanowi kontynuację działań podejmowanych w poprzednich latach w zakresie poprawy jakości przestrzeni publicznych, modernizacji infrastruktury miejskiej oraz wzmacniania aktywności społecznej mieszkańców. Dotychczas realizo-

wane projekty inwestycyjne i społeczne stworzyły podstawy do dalszego rozwoju działań rewitalizacyjnych, które w ramach niniejszego Programu zostały rozwinięte i ukierunkowane na obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych.

Istotnym elementem komplementarności międzyokresowej jest również powiązanie działań rewitalizacyjnych z dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi w kolejnych latach, w szczególności ze Strategią Rozwoju Miasta Ustroń oraz innymi dokumentami sektorowymi.

Dzięki takiemu podejściu rewitalizacja stanowi proces długofalowy i systemowy, który wykracza poza ramy jednego programu czy okresu finansowania. Integracja działań podejmowanych w różnych latach pozwala na stopniową poprawę warunków życia mieszkańców oraz trwałe ograniczanie zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania oznacza możliwość korzystania z różnych form wsparcia finansowego w celu realizacji działań rewitalizacyjnych. Głównym źródłem środków na te przedsięwzięcia są fundusze unijne, zwłaszcza Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Oprócz tego przewiduje się również współfinansowanie projektów z funduszy sektorowych, takich jak środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Sportu, Funduszu Sprawiedliwości, Krajowego Planu Odbudowy (KPO) czy Programu Inwestycji Strategicznych. Możliwe jest także wykorzystanie środków własnych miasta oraz kapitału prywatnego.

Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

Jest to kluczowy program wspierający rozwój województwa śląskiego, obejmujący głównie działania związane z rewitalizacją, ochroną środowiska, transformacją ekologiczną i cyfryzacją.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

Program ten koncentruje się na rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochronie środowiska oraz przeciwdziałaniu i adaptacji do zmian klimatu. Obejmuje także inwestycje w transport, ochronę zdrowia oraz kulturę jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

Celem programu jest wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Obejmuje on m.in. poprawę sytuacji na rynku pracy, podnoszenie jakości edukacji, zapewnienie równych szans dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz rozwój innowacji społecznych i ekonomii społecznej

9.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Wynika to z konieczności postrzegania procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnego przedstawienia komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując wiążący rodzaj jej komplementarności. Poniżej przedstawiona matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 53 Podsumowanie komplementarności

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji				Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych			Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji		
		Przeciwdziałanie izolacji społecznej i wzmocnienie więzi międzyludzkich	Rozwój oferty czasu wolnego i promocja zdrowego trybu życia	Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, artystycznych i zdrowotnych	Wpieranie aktywności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości na rewitalizowanych terenach	Modernizacja obiektów i uzupełnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Rozwój i wzmocnienie potencjału terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych wraz dostosowaniem ich do zmian klimatu	Rewitalizacja i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom oraz obiektom infrastrukturalnym	Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych	Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego, wraz z uzupełnieniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej	Wdrażanie rozwiązań proekologicznych i poprawa efektywności energetycznej
1	OR Północ – dobre miejsce do życia					X	X	X	X	X	
2	OR Centrum – rewitalizacja przez sport, rekreację i poprawę dostępności			X		X	X	X	X		X
3	OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności				X	X	X	X	X		X
4	Polana 2035 – integracja, dostępność, bezpieczeństwo						X	X	X	X	X
5	System aktywizacji i wsparcia osób starszych w Ustroniu	X		X							
6	Doświetlenie przejść dla pieszych w Ustroniu									X	
7	Razem w dzielnicy – ustrońskie spotkania sąsiedzkie	X		X							
8	Aktywizacja Kobiet 60+	X	X	X							
9	Stworzenie przestrzeni twórczej - Pracownia Szkła, "Mozawit" (mozaiki i witrażu)	X	X	X							

Źródło: opracowanie własne

9.7 Dostępność

Wszelkie planowane działania w ramach Gminnego Projektu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń będą realizowane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U.2024 poz. 1411). Zgodnie z artykułem 6 tej ustawy wymagania obejmują dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną. Oznacza to uwzględnienie zasad uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnych usprawnień w zakresie określonym przez minimalne wymagania.

Dostępność architektoniczna obejmuje:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495),
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

Dostępność cyfrowa obejmuje:

- wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;

Dostępność informacyjno-komunikacyjna obejmuje:

- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,

- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Aby poprawić warunki życia osób ze szczególnymi potrzebami, które są narażone na marginalizację lub dyskryminację (np. z powodu niepełnosprawności, wieku czy choroby), przeprowadzono analizę zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem planowanych udogodnień.

9.8 Mechanizmy integracji

Integralnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) jest koordynacja i spójność działań realizowanych w ramach procesu rewitalizacji. Mechanizmy integracji uzupełniają wcześniej omówioną komplementarność, a ich głównym założeniem jest wzajemne wzmocnienie potencjału poszczególnych przedsięwzięć poprzez ich współdziałanie. Integracja ta obejmuje działania koncepcyjne, organizacyjne oraz finansowe.

Kluczowe mechanizmy integracji w GPR:

Integracja na poziomie celów

- Proces ten został uwzględniony już na etapie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany podczas jego realizacji.
- Wdrożone działania obejmują:
 - a) konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, angażujące mieszkańców i organizacje pozarządowe,
 - b) otwarty nabór przedsięwzięć do GPR, co umożliwiło ich ocenę pod kątem wpływu na obszar rewitalizacji i zapewnienia kompleksowej interwencji.

- W fazie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie monitoring postępów i formułowanie zaleceń dotyczących dalszych działań.

2. Integracja poprzez partycypację społeczną

- Realizowana poprzez:
 - a) powołanie Komitetu Rewitalizacji, który będzie analizował postępy pod kątem spójności i współdziałania różnych podmiotów,
 - b) współpracę z seniorami i młodzieżą w zakresie działań rewitalizacyjnych,
 - c) zaangażowanie organizacji pozarządowych,
 - d) regularne spotkania z interesariuszami,
 - e) społeczną kontrolę procesu rewitalizacji poprzez publikację i opiniowanie raportów z monitoringu.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem

- Opiera się na bieżącej ocenie postępów GPR poprzez monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały szczegółowo opisane w rozdziale 11. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane do prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

10. Indykatywne ramy finansowe

Poniżej zestawiono szacunkowe kwoty oraz źródła finansowania poszczególnych działań rewitalizacyjnych. Zastrzega się, iż ze względu na dynamiczną sytuację gospodarczą, zestawienie ma charakter orientacyjny. Należy również zwrócić uwagę, że koszty przedsięwzięć społecznych, realizowanych w cyklach rocznych zostały uwzględnione przez cały okres trwania projektu. Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 56 942 000,00 zł.

Tabela 54 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
1	OR Północ – dobre miejsce do życia	ul. Wesola działka nr 1118/12, 1118/40, 1118/44, 1118/48, 1118/50, 1118/71, 1450/2, 1450/3, 1965 obr. Lipowiec	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	13 500 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
2	OR Centrum – rewitalizacja przez sport, rekreację i poprawę dostępności	Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Kojzara, działka nr 368/6, 369/6, 380/6 obr. Ustroń Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Daszyńskiego 31, działka nr 437/8, obr. Ustroń. Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Spółdzielczej działka nr 477/8, 478/10, 478/15 obr. Ustroń Centrum Miasta Ustroń, na działkach nr: 5014/65, 222/21, 5014/93, 238/2, w obrębie ul. Parkowej (od północy), al. Legionów oraz rzeki Wisły (od strony wschodniej) oraz linii kolejowej 191 Golezów – Wiśla Głębce (od strony zachodniej). Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu pomiędzy Aleją Legionów oraz ul. dr Michała Grażyńskiego, działka 222/30 Centrum Miasta Ustroń, na działce nr 284/1, obręb Ustroń, Park Lazarów	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	17 700 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
		Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. 9 Listopada, działka nr 5458, 4793, 311/1 obr. Ustroń Projektowana inwestycja zlokalizowana jest w Ustroniu przy ul. Gałczyńskiego działka nr 305/10, 5026/5, 337/3, 339/2, 311/1 obr. Ustroń			
3	OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności	Projektowane inwestycje zlokalizowane są w Ustroniu: ul. Jana Sztwiertni, działka nr 390/11, 390/12, 389/7 obr. Hermanice. ul. Osiedlowa i Różana działka nr 380/23, 380/33, 380/34, 380/40, 380/72 obr. Hermanice ul. Kasztanowa, działka nr 2043/79, 2043/80 obr. Ustroń Poniwiec przy ul. Kasztanowej, działka nr 4844/18 obr. Ustroń Poniwiec ul. Liściasta działka nr 3840/10, 3724/17, 3726/4, 4947/3, 3830/4, 3829/1, 3719/6, 3822/5, 3823, 3824/3, 3818/2, 3812/2, 3815/2, 3817/18, 3817/18, 3817/5, 3809/9, 3808/9, 3808/7, 3861/13 ul. Steller, działka nr: 384/293	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	16 200 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
4	Polana 2035 – integracja, dostępność, bezpieczeństwo	Projektowana inwestycje zlokalizowane są w Ustroniu: ul. Wczasowa 1, działka nr 2644/51, obręb Ustroń (OSP) ul. Papiernia, działka nr 4872, 2636/2, 5280, 5216, 5035/1 obr. Ustroń (ulica) ul. Papiernia, działka nr 2706/3, 5014/136 obr. Ustroń (kładka)	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	8 100 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
5	System aktywizacji i wsparcia osób starszych w Ustroniu	OR	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	400 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.

Gminny Program Rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
6	Doświetlenie przejść dla pieszych w Ustroniu	OR	Etap I – do 2029 Etap II – do 2035 Etap III – 2035+	900 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
7	Razem w dzielnicy – ustrońskie spotkania sąsiedzkie	OR	2026	75 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
8	Aktywizacja Kobiet 60+	OR	2026-2027	9 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
9	Stworzenie przestrzeni twórczej - Pracownia Szkła, "Mozawit" (mozaiki i witrażu)	OR	2026-2027	58 000,00 zł	środki w ramach funduszy regionalnych 2021-2027, fundusze krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środki UM Ustroń, środki z funduszy dostępnych po 2027 r.
SUMA				56 942 000,00 zł	

Źródło: opracowanie własne

11. Opis struktury zarządzania

11.1 Wdrażanie GPR

Zgodnie z artykułem 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz.U 2024 poz.278) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie mieści się w zakresie zadań własnych gminy. Według przepisów artykułu 3 ust. 2 powyższej ustawy, gmina realizuje zadania:

- w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna),
- w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego,
- z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217).

Głównymi podmiotami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroniu są:

- Burmistrz
- Rada Miasta
- Komitet Rewitalizacji,
- Jednostki organizacyjne.

Za zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji (GPR) odpowiada Burmistrz, który pełni funkcję Operatora procesu rewitalizacji. Jego zadaniem jest nadzorowanie wdrożenia programu oraz koordynacja wszystkich działań organizacyjnych. Za bieżącą realizację programu odpowiada Wydział Architektury i Gospodarki Gruntami.

Wobec powyższego, proces wdrażania GPR nie będzie generował dodatkowych wydatków związanych z zarządzaniem. Wszystkie działania rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF ma na celu zapewnić efektywną realizację zaplanowanych, uszeregowanych w planie przedsięwzięć.

W przypadku bardziej złożonych przedsięwzięć Burmistrz może powołać zespoły zadaniowe składające się z pracowników różnych wydziałów. Ich zadaniem będzie częściowe zarządzanie przedsięwzięciem w zakresie posiadanych kompetencji. Celem powołania zespołów zadaniowych jest odpowiednie

przygotowanie projektu od strony technicznej i jego sprawne zarządzanie, zaczynając od przygotowania specyfikacji warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór, zarządzanie przepływem finansowym, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie projektu.

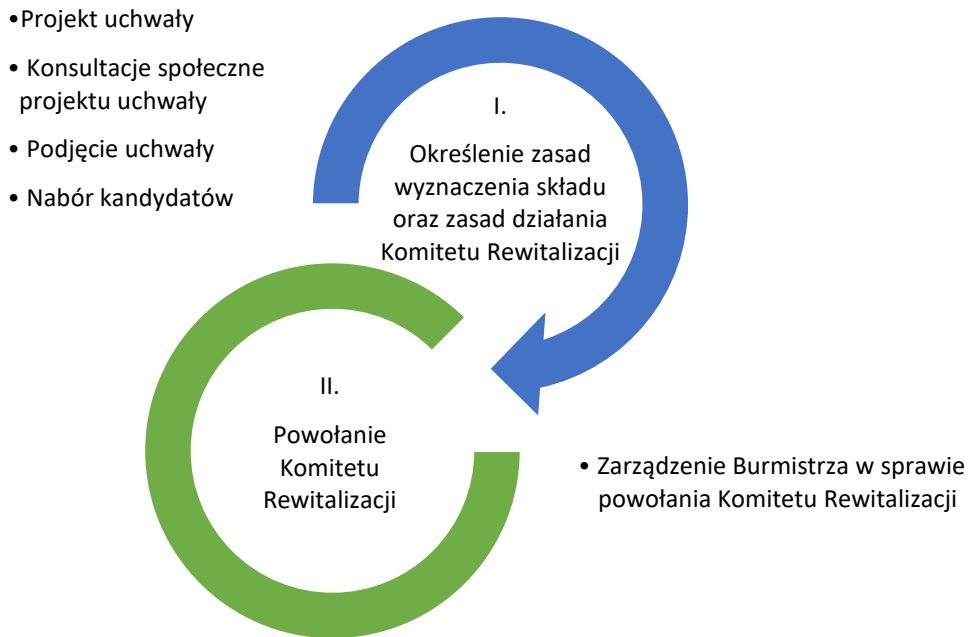
Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji pełni funkcję doradczą, dbając o prawidłową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Jego zadaniem jest także prowadzenie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a organami miasta. Skład oraz zasady działania Komitetu określi Rada Miasta w drodze uchwały. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wśród członków powołanego Komitetu Realizacji powinni się znaleźć:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

11.2 System monitoringu

Przygotowany system ma na celu ocenę stopnia realizacji zaplanowanych działań. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, co najmniej raz na trzy lata należy dokonać przeglądu programu pod kątem jego aktualności oraz efektów wdrażania. Ocena ta odbywa się zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i ewaluacji. Założone w programie zasady monitoringu gwarantują zgodność z obowiązującymi przepisami prawa. Proces ten obejmie wszystkie podmioty zaangażowane w rewitalizację, w tym instytucje publiczne, sektor prywatny oraz organizacje społeczne.

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności oraz stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie przeprowadzana co trzy lata. Obejmie ona wszystkie zaplanowane działania, w tym analizę stopnia osiągnięcia wskaźników przypisanych do poszczególnych celów. Wyniki tej oceny zostaną przedstawione w formie raportu.

Poniżej, w tabeli, zaprezentowano wskaźniki monitoringu dla poszczególnych celów, które są zgodne z wskaźnikami wykorzystanymi do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 55 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2024)	Źródło danych	Tendencja
Cel strategiczny 1: Wspieranie procesów integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	17,9	PUP Cieszyn	Spadek

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2024)	Źródło danych	Tendencja
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	97,3	MOPS	Spadek
Liczba uczestników UTW na 1000 mieszkańców	7,5	UM	Wzrost
Cel strategiczny 2: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie potencjału obiektów infrastrukturalnych			
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	62,7%	UM	Spadek
Dostępność infrastruktury rowerowej	2,9	UM	Wzrost
Cel strategiczny 3: Modernizacja infrastruktury i poprawa bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji			
Liczba zdarzeń w ruchu drogowym na 1000 mieszkańców.	21,6	KPP Cieszyn	Spadek
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	46%	UM	Spadek

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzony corocznie. Jego podstawą będą sprawozdania w formie kart projektów, które zobowiązany jest wypełniać każdy podmiot odpowiedzialny za realizację danego przedsięwzięcia.

Tabela 56 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Wypełnione karty monitorowania zostaną przekazane do Wydziału Architektury i Gospodarowania Gruntami w celu weryfikacji i sporządzenia raportu podsumowującego poziom zaawansowania prac nad wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć.

Aktualizacja GPR

Ze względu na dynamiczny charakter procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących w mieście, Gminny Program Rewitalizacji może wymagać okresowej aktualizacji. Potrzeba wprowadzenia zmian może wynikać w szczególności ze zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, pojawienia się nowych potrzeb rewitalizacyjnych, zmiany możliwości finansowania przedsięwzięć lub konieczności dostosowania zapisów programu do nowych dokumentów strategicznych gminy.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji. Oceny tej dokonuje burmistrz co najmniej raz na trzy lata, w oparciu o system monitorowania i oceny określony w programie. Wyniki oceny są podawane do publicznej wiadomości oraz przekazywane do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji.

W przypadku stwierdzenia, że zapisy programu wymagają zmian – w szczególności w sytuacji niskiej skuteczności podejmowanych działań, braku postępów w osiąganiu założonych wskaźników lub pojawienia się nowych potrzeb rewitalizacyjnych – burmistrz występuje do Rady Miasta z wnioskiem o zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie właściwym dla jego uchwalenia, co oznacza konieczność przeprowadzenia odpowiedniej procedury obejmującej m.in.:

- przygotowanie projektu zmian w programie,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych,
- uzyskanie opinii właściwych instytucji i organów,
- rozpatrzenie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji,
- przyjęcie zmian w drodze uchwały Rady Miasta.

W przypadku gdy w wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji określonych w programie, Rada Miasta może – z własnej inicjatywy lub na wniosek burmistrza – uchylić uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości lub w części.

Mechanizm aktualizacji programu umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania rozwojowe miasta, a jednocześnie zapewnia zachowanie spójności działań rewitalizacyjnych z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców i interesariuszy procesu rewitalizacji.

Harmonogram realizacji

Tabela 57 Harmonogram rewitalizacji

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji miasta Ustroń	2026
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacji	2026
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały, wówczas niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2026 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2026 r.
Monitoring	Od 2026 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2026 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2026 r.

Źródło: opracowanie własne

Koszty zarządzania

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie wiązała się z dodatkowymi kosztami zarządzania. Proces wdrażania i promocji działań rewitalizacyjnych został zaplanowany w ramach istniejących struktur organizacyjnych. Nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów w związku z zarządzaniem GPR.

W zakresie ewaluacji dopuszcza się możliwość zlecenia przeprowadzenia badań ewaluacyjnych podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie gminy.

12. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

12.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Zgodnie z art.5. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji powinno uwzględniać aktywny udział społeczności lokalnej, czyli kluczowych interesariuszy tego procesu. W ramach przygotowań do Gminnego Programu Rewitalizacji podjęto działania polegające na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy,
- dążeniu do spójności planowanych działań z ich potrzebami oraz oczekiwaniami,
- prowadzeniu odpowiednich działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących całości procesu rewitalizacji,
- inicjowaniu i wspieraniu działań, służących rozwijaniu dialogu i integracji między interesariuszami,
- zagwarantowaniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

W przypadku przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji partycypacja społeczna obejmowała następujące działania:

1. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń.

Zgodnie z ustawową procedurą Burmistrz Miasta Ustroń zawiadomił mieszkańców, iż rozpoczyna proces konsultacji społecznych uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń. Konsultacje trwały od dnia 31 października 2025 r. do dnia 5 grudnia 2025 r.

Mieszkańcy mogli zapoznać się z propozycją wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na otwartym spotkaniu, które odbyło się w dniu 18 listopada 2025 r. o godz. 15:30 w sali sesyjnej Urzędu Miasta Ustroń. Ponadto wraz z ogłoszeniem opublikowano diagnozę delimitacyjną, która stanowiła podstawę do wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Interesariusze mogli zgłaszać swoje uwagi i propozycje w elastycznych formach:

- a) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- b) za pośrednictwem maila na adres: biuropodawcze@ustron.pl ;

- c) za pośrednictwem platformy epuap oraz e-doręczeń; adres skrytki ePUAP: /miastoustron/skrytka
- d) adres e-Doręczeń: AE:PL-69467-35153-EHCCU-13;
- e) osobiście do Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, poprzez Biuro Podawcze Urzędu Miasta Ustroń;
- f) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Uwag pod adresem:
- g) https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_formularz_uwag
- h) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Ankiety pod adresem:
- i) https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_formularz_ankieta

Treść raportu podsumowującego konsultacje została opublikowana niezwłocznie po zakończeniu konsultacji (<https://bip.ustron.pl/attachments/108429/download>)

2. Przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

W dniu 29 stycznia 2026 roku rada Miasta Ustroń przyjęła uchwałę Nr XXVII/307/2026 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń.

3. Partycypacja mieszkańców w procesie tworzenia programu

W trakcie przygotowywania programu przeprowadzono otwarty nabór przedsięwzięć do Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń. Celem naboru było poznanie potrzeb interesariuszy w zakresie sporządzanego Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń, a także stworzenie listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nabór prowadzony był w terminie od dnia 6 lutego 2026 r. do dnia 27 lutego 2026 r. Spotkanie z interesariuszami procesu rewitalizacji w przedmiotowej sprawie odbyło się w dniu 18 lutego 2026 r. o godz. 16:00 w sali Sesyjnej Urzędu Miasta Ustroń.

Propozycje przedsięwzięć można było składać w następujących formach:

- w formie papierowej w siedzibie Urzędzie Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- w formie elektronicznej – poprzez pobranie pliku zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ustroń;
- w formie elektronicznej, dostępnej pod linkiem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/ustron_nabor_projektow

Formularz w wersji papierowej lub elektronicznej można było złożyć:

- 1) osobiście w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń,
- 2) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- 3) za pośrednictwem platformy epuap oraz e-doręczeń;

adres skrytki ePUAP: /miastoustron/skrytka;

adres e-Doręczeń: AE:PL-69467-35153-EHCCU-13;

W trakcie naboru drogą elektroniczną wpłynęła 1 propozycja projektowa.

4. Konsultacje społeczne projektu GPR

Zgodnie z Art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji Burmistrz Miasta Ustroń powiadomił o rozpoczęciu konsultacji społecznych w dniu 3 kwietnia 2026 r. oraz zakończeniu 11 maja 2026 r.

Informacja o konsultacjach społecznych ogłoszona została poprzez:

- przez publikację w prasie: „Gazeta Ustrońska”, nr 13 z dnia 2 kwietnia 2026 r., str. 7;
- przez wywieszenie na Tablicy Ogłoszeń w Urzędzie Miasta w Ustroniu;
- przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ustroń;
- przez udostępnienie informacji na stronie internetowej;

Uwagi do projektu uchwały można było składać w okresie od 03.04.2026 r. do 11.05.2026 r.

Projekt GPR wraz z załącznikami oraz formularz konsultacyjny dostępne były:

- w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.ustron.pl;
- na stronie Internetowej www.konsultacje.ustron.pl;
- w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, w godzinach pracy urzędu.

Konsultacje społeczne GPR przeprowadzone były w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie Formularza Uwag dostępnego w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Ustroniu, na stronie internetowej Urzędu Miasta w Ustroniu, a także w formie formularza wypełnianego online pod adresem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spooleczne_formularz_uwag
- otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbyły się w dniu 17 kwietnia 2026 r. o godz. 16:00 w sali sesyjnej Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, podczas którego istniała możliwość zgłaszania ustnych uwag do protokołu. W spotkaniu wzięło udział 7 osób. Podczas spotkania nie wniesiono zastrzeżeń co do projektu dokumentu;
- zbierania informacji poprzez wypełnienie Formularza Ankiety dostępnego w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta

w Ustroniu, na stronie internetowej Urzędu Miasta w Ustroniu, a także w formie formularza wypełnianego online pod adresem:

https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_formularz_ankieta

Wypełnione formularze można było dostarczyć do Urzędu Miasta Ustroń w następujący sposób:

- 1) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- 2) za pośrednictwem maila na adres: biuropodawcze@ustron.pl ;
- 3) za pośrednictwem platformy epuap oraz e-doręczeń;
adres skrytki ePUAP: /miastoustron/skrytka;
adres e-Doręczeń: AE:PL-69467-35153-EHCCU-13;
- 4) osobiście do Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, poprzez Biuro Podawcze Urzędu Miasta Ustroń;
- 5) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Uwag pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_formularz_uwag
- 6) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Ankiety pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_formularz_ankieta

W trakcie trwania konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi.

5. Opiniowanie

W dniu 9.04.2026 projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń został przekazany do zaopiniowania 29 podmiotom. Instytucjom wyznaczono termin na przedłożenie opinii wynoszący 21 dni od dnia doręczenia projektu. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważane było za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu dokumentu. Szczegółową listę podmiotów, do których przesłano dokument zamieszczono w tabeli 58. Wskazane podmioty pozytywnie zaopiniowały dokument. Dwa podmioty zgłosiły uwagi – operator telekomunikacyjny Orange Polska oraz Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi zostaną opublikowane w raporcie podsumowującym opiniowanie.

6. Uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych pojawiła się:

- przez publikację w prasie: „Gazeta Ustrońska”, nr 13 z dnia 2 kwietnia 2026 r., str. 6;
- przez wywieszenie na Tablicy Ogłoszeń w Urzędzie Miasta w Ustroniu;
- przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ustroń;
- przez udostępnienie informacji na stronie internetowej;

Uwagi do projektu uchwały można było składać w okresie od 03.04.2026 r. do 11.05.2026 r.

Konsultacje przeprowadzone zostały w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie Formularza Uwag dostępnego w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Ustroniu, na stronie internetowej Urzędu Miasta Ustroń w Ustroniu, a także w formie formularza wypełnianego online pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_KR_formularz_uwag
- otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbyły się w dniu 15 kwietnia 2026 r. o godz. 16:00 w sali sesyjnej Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, podczas którego istniała możliwość zgłaszania ustnych uwag do protokołu; W spotkaniu wzięło udział 6 osób. Podczas spotkania nie zgłoszono uwag do projektu uchwały;
- zbierania informacji poprzez wypełnienie Formularza Ankiety dostępnego w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Ustroniu, na stronie internetowej Urzędu Miasta w Ustroniu, a także w formie formularza wypełnianego online pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_KR_formularz_ankieta

Projekt uchwały Rady Miasta Ustroń w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikiem oraz formularzem konsultacyjnym dostępne były:

- w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.ustron.pl,
- na stronie internetowej www.konsultacje.ustron.pl,
- w siedzibie Urzędu Miasta Ustroń.

Wypełnione formularze można było dostarczyć do Urzędu Miasta Ustroń w następujący sposób:

- 1) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- 2) za pośrednictwem maila na adres: biuropodawcze@ustron.pl;
- 3) za pośrednictwem platformy epuap oraz e-doręczeń
adres skrytki ePUAP: /miastoustron/skrytka;
adres e-Doręczeń: AE:PL-69467-35153-EHCCU-13;
- 4) osobiście do Urzędu Miasta Ustroń, Rynek 1, 43-450 Ustroń;
- 5) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Uwag pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_KR_formularz_uwag
- 6) poprzez wysłanie wypełnionego online Formularza Ankiety pod adresem:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/konsultacje_spoeczne_KR_formularz_ankieta

W trakcie trwania konsultacji nie wpłynęły żadne ankiety ani uwagi do projektu uchwały.

12.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Jednym z kluczowych elementów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji jest zapewnienie szerokiego udziału interesariuszy w procesie jego wdrażania oraz stałe informowanie społeczności lokalnej o postępach realizacji działań rewitalizacyjnych. Upowszechnienie wdrażania GPR ma na celu zwiększenie przejrzystości działań samorządu, budowanie poczucia współodpowiedzialności mieszkańców za rozwój miasta oraz wzmacnianie zaangażowania społecznego w proces rewitalizacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przygotowanie, prowadzenie oraz ocena rewitalizacji odbywa się przy zapewnieniu aktywnego udziału interesariuszy procesu rewitalizacji. Oznacza to konieczność prowadzenia stałego dialogu z mieszkańcami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w rozwój lokalny na wszystkich etapach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Do interesariuszy procesu rewitalizacji należą w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz pozostali mieszkańcy miasta, właściciele i użytkownicy nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, instytucje publiczne, jednostki organizacyjne gminy, a także inne podmioty prowadzące działalność społeczną, gospodarczą lub kulturalną na terenie miasta.

Proces komunikacji i partycypacji społecznej w trakcie wdrażania GPR będzie realizowany zarówno pośrednio, poprzez działania informacyjne i promocyjne, jak i bezpośrednio, poprzez różne formy dialogu z mieszkańcami i interesariuszami.

Działania informacyjne obejmować będą w szczególności:

- publikowanie informacji o realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej;
- zamieszczanie informacji o realizowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w mediach społecznościowych oraz innych kanałach komunikacji gminy;
- współpracę z lokalnymi mediami w zakresie informowania o postępach procesu rewitalizacji.

Równolegle prowadzone będą działania umożliwiające bezpośrednie włączenie interesariuszy w proces wdrażania Programu, w tym:

- organizacja spotkań informacyjnych i konsultacyjnych dotyczących realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- możliwość zgłaszania propozycji nowych inicjatyw i działań wspierających proces rewitalizacji;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, jednostkami oświatowymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami.

Istotną rolę w procesie wdrażania GPR pełnić będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a władzami miasta. Komitet będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach dotyczących prowadzenia, monitorowania i oceny procesu rewitalizacji.

Prowadzone działania informacyjne i partycypacyjne mają na celu wspieranie dialogu społecznego, wzmacnianie współpracy międzysektorowej oraz zwiększanie aktywnego udziału mieszkańców w procesie rewitalizacji, który – zgodnie z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji – ma charakter długofalowy i opiera się na współdziałaniu różnych podmiotów lokalnych.

13. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, gminne programy rewitalizacji pełnią obowiązkową funkcję strategii IIT w odniesieniu do działań finansowanych ze środków polityki spójności.

Przedstawiony schemat blokowy ilustruje zależności między gminnym programem rewitalizacji a strategią IIT, ukazując jej rolę jako kluczowego narzędzia umożliwiającego pozyskiwanie funduszy z programów europejskich.

W poniższej tabeli zestawiono elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5.	
6.	
7.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
8.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
12.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

W proces tworzenia i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji aktywnie włączani są partnerzy społeczno-gospodarczy, co stanowi kluczowy element uspołeczniania tego procesu. Jest to wymóg wynikający ze **Strategii IIT**, określony w **ustawie o rewitalizacji**, która wskazuje zarówno grupy interesariuszy, jak i obowiązkowe formy ich zaangażowania. Ustawa precyzuje również podmioty uprawnione do uczestnictwa w **Komitecie Rewitalizacji** oraz do opiniowania GPR, (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania).

Jedną z form partycypacyjnych jest procedura opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta. W jej ramach projekt dokumentu został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- Zarząd powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd województwa – w odniesieniu do zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego i strategią rozwoju województwa,
- Wojewoda – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi związanymi z realizacją celów publicznych określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami,
- Organy wojskowe, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa – pod kątem wymagań dotyczących obronności,
- Komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowy wojewódzki inspektor sanitarny,
- Gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna,
- Operator sieci uzbrojenia terenu, zarządcy dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Krajowy Zespół Nieruchomości – w zakresie zagospodarowania nieruchomości należących do Zasobu.

Dodatkowo, zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060, określającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w proces opracowania GPR włączono:

Tabela 58 Podmioty, którym przekazano GPR do opiniowania

Lp.	Podmioty, które winny zaopiniować GPR w każdym przypadku.
1	Zarząd Powiatu Cieszyńskiego
2	Zarząd Województwa Śląskiego
3	Wojewoda Śląski
4	Śląski Oddział Straży Granicznej

5	Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach
6	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego - Delegatura w Katowicach
7	Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie
8	Agencja Wywiadu
9	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie
10	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach
11	Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna
12	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie
13	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach
14	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Oddział w Katowicach
15	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala
16	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Oddział w Katowicach
17	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach
18	Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.
19	Polska Spółka Gazownicza. Gazownia w Skoczowie
20	TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej
21	Orange Polska
22	Krajowy Zasób Nieruchomości
23	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
24	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
25	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
26	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ustroń
27	Starosta Cieszyński
28	Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach
29	Ministerstwo Zdrowia

Źródło: opracowanie własne

Podmioty te miały 21 dni na przedstawienie swoich opinii, przy czym obowiązywała zasada milczącej zgody. Raport z przeprowadzonego procesu opiniowania zostanie udostępniony na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Szczegółowy opis przebiegu partycypacji społecznej został zawarty w Rozdziale 12 dokumentu, pt. „Upowszechnienie opracowania GPR”.

14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zasady przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określa ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Projekt gminnego programu rewitalizacji, obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (sooś), o ile wyznacza ramy dla późniejszej realizacji projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W dniu 07.04.2026 r. złożono wniosek do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach dotyczący stwierdzenia braku konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń”

Zgodnie z pismem o sygnaturze WOOŚ.410.168.2026.AB z dnia 22 kwietnia 2026 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach odstąpił od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń nie wywołuje konieczności zmian w uchwałach Rady Miasta Ustroń. Proponowane projekty rewitalizacyjne nie dotyczą miejskich zasobów mieszkaniowych i nie ingerują w zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta.

16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Miasta Ustroń nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

16.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Analiza planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazuje, że ich realizacja nie powoduje konieczności wprowadzania zmian w obowiązujących dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego miasta. Planowane działania mają w dużej mierze charakter społeczny, przestrzenno-funkcyjny oraz modernizacyjny i będą realizowane w oparciu o istniejące uwarunkowania planistyczne, w szczególności obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji koncentrują się przede wszystkim na poprawie jakości przestrzeni publicznych, modernizacji istniejącej infrastruktury oraz aktywizacji społecznej obszaru rewitalizacji. W związku z tym ich realizacja nie wymaga zmiany przeznaczenia terenów ani wprowadzania nowych ustaleń planistycznych w dokumentach planowania przestrzennego.

Jednocześnie należy podkreślić, że obecnie prowadzone są prace związane z opracowaniem planu ogólnego miasta, który – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – stanie się głównym dokumentem regulującym politykę przestrzenną miasta.

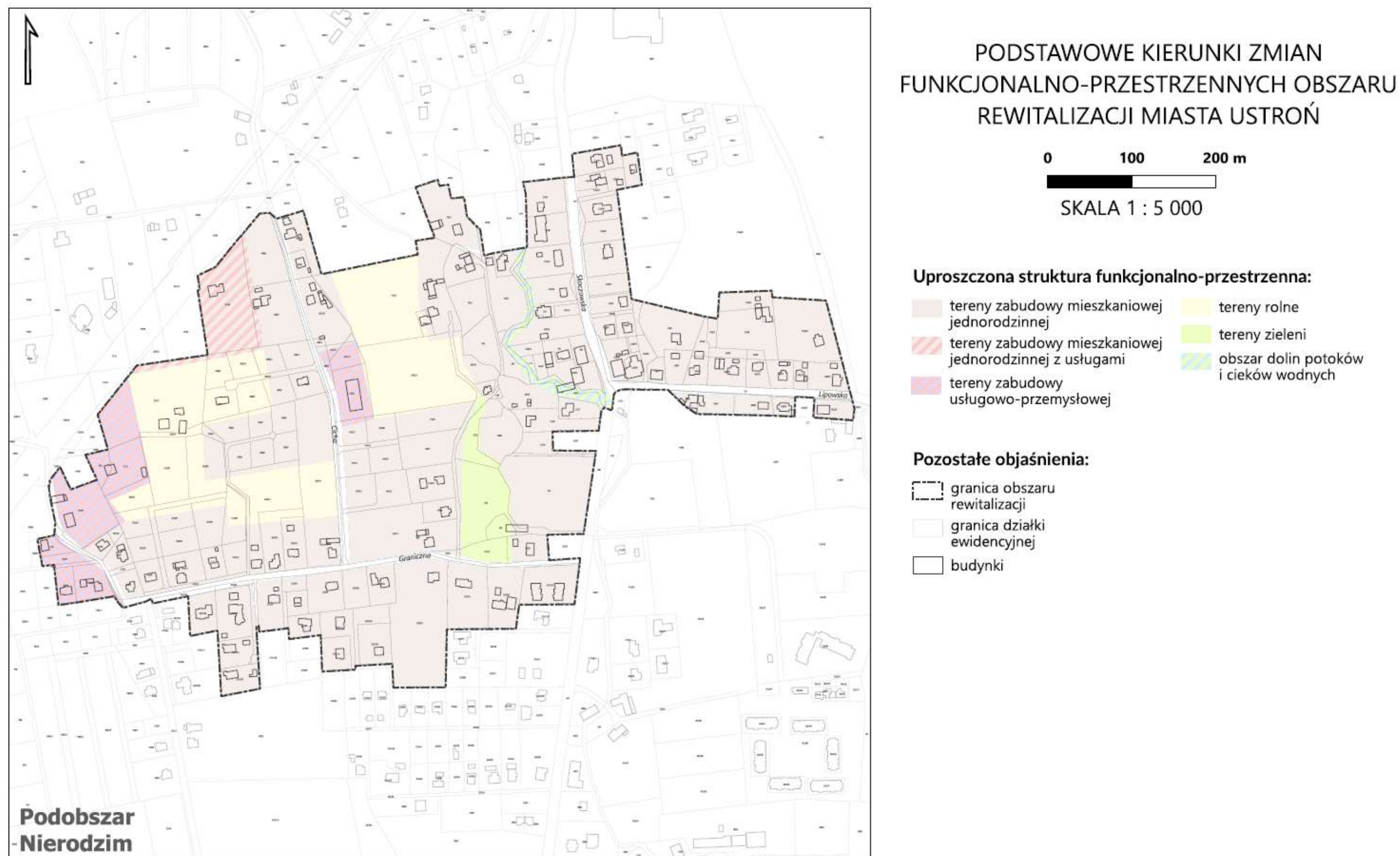
Spis grafik i tabel

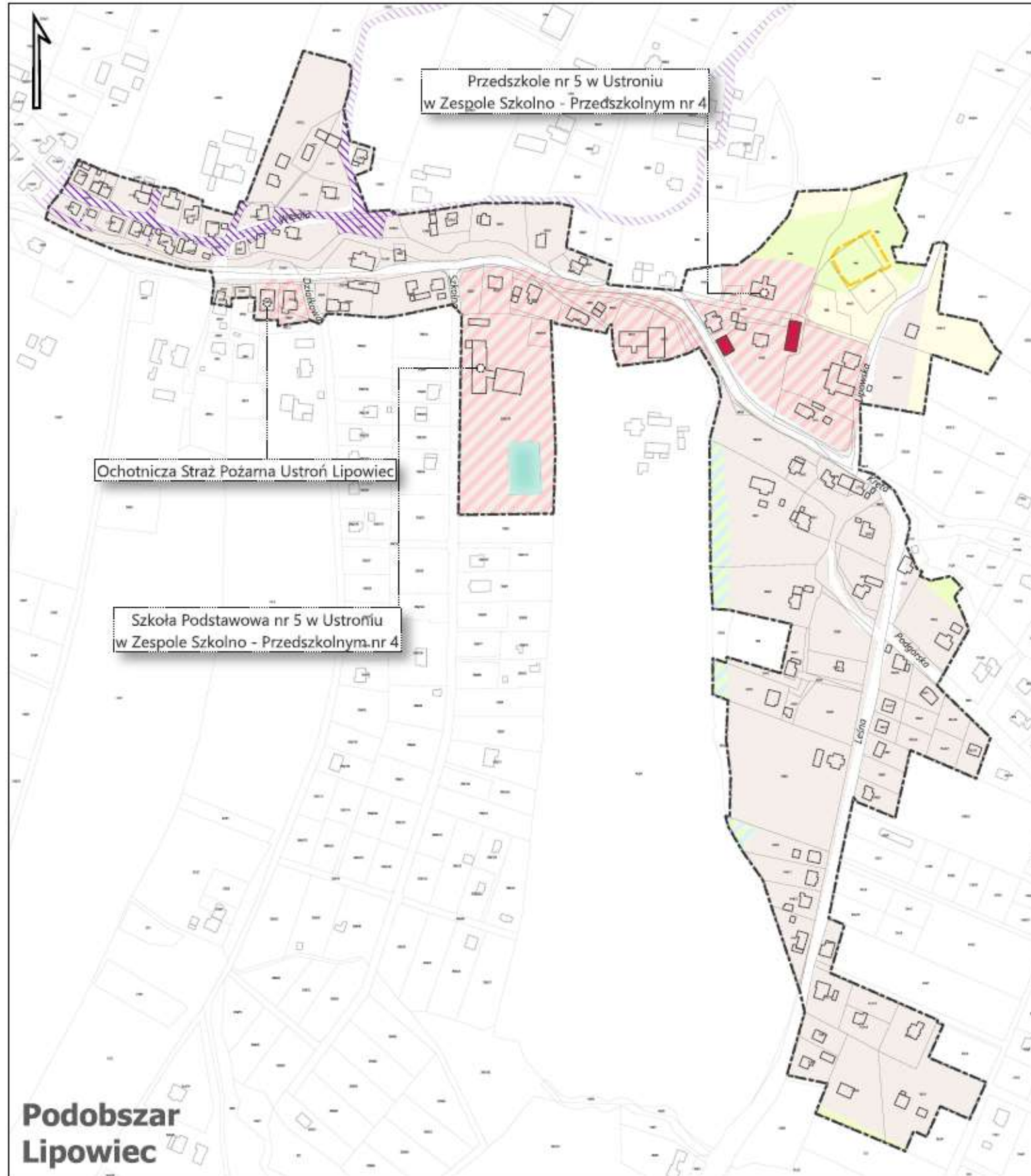
Grafika 1 Obszar miasta podzielony regularną siatką heksagonów.....	16
Grafika 2 Wyodrębnione tereny zamieszkałe na obszarze miasta.....	17
Grafika 3 Gęstość zaludnienia miasta Ustroń.....	18
Grafika 4 Obszar zdegradowany miasta Ustroń.....	25
Grafika 5 Obszar rewitalizacji miasta Ustroń.....	27
Grafika 6 Uwarunkowania techniczne – podobszar Lipowiec.....	47
Grafika 7 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Lipowiec.....	49
Grafika 8 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Nierodzim.....	50
Grafika 9 Układ komunikacyjny – podobszar Lipowiec.....	53
Grafika 10 Układ komunikacyjny – podobszar Nierodzim.....	54
Grafika 12 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Dolny.....	67
Grafika 13 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Górny.....	67
Grafika 14 Uwarunkowania techniczne OR Ustroń Centrum.....	68
Grafika 15 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Dolny.....	71
Grafika 16 Układ komunikacyjny – podobszar Ustroń Dolny.....	71
Grafika 17 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Centrum.....	74
Grafika 18 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Ustroń Górny.....	77
Grafika 19 Uwarunkowania techniczne - OR Hermanice.....	88
Grafika 20 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Hermanice.....	89
Grafika 21 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Poniwiec.....	91
Grafika 22 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – OR Zawodzie.....	92
Grafika 23 Typowa zabudowa OR Zawodzie.....	93
Grafika 24 Układ komunikacyjny – podobszar Hermanice.....	95
Grafika 25 Układ komunikacyjny – podobszar Zawodzie.....	96
Grafika 26 Układ komunikacyjny – podobszar Poniwiec.....	96
Grafika 27 Uwarunkowania techniczne – podobszar polana.....	104
Grafika 28 Struktura zagospodarowania przestrzennego.....	106
Grafika 29 Układ komunikacyjny – podobszar Polana.....	109
Tabela 1 Komplementarność z dokumentami regionalnymi.....	8
Tabela 2 Komplementarność z dokumentami lokalnymi.....	9
Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Ustroń.....	10
Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Ustroń.....	12
Tabela 5 Kryteria delimitacji.....	20
Tabela 6 Obszar rewitalizacji w mieście Ustroń - powierzchnia i liczba ludności.....	28
Tabela 7.....	41
Tabela 8 Demografia – jednostka Północ.....	42
Tabela 9 Pomoc społeczna i rynek pracy – jednostka OR Północ.....	42
Tabela 10 Bezpieczeństwo – jednostka OR Północ.....	44
Tabela 11 Aktywność społeczna – jednostka OR Północ.....	45

Tabela 12 Sfera gospodarcza – jednostka OR Północ.....	46
Tabela 13 Uwarunkowania techniczne – jednostka OR Północ.....	46
Tabela 14 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Północ	52
Tabela 15 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Północ	56
Tabela 16 Ludność i powierzchnia podobszarów OR Centrum	59
Tabela 17 Demografia - jednostka OR Centrum.....	60
Tabela 18 Bezrobocie - jednostka OR Centrum	60
Tabela 19 Pomoc społeczna - jednostka OR Centrum	61
Tabela 20 Bezpieczeństwo - jednostka OR Centrum.....	62
Tabela 21 Niepełnosprawność - jednostka OR Centrum.....	63
Tabela 22 Aktywność społeczna - jednostka OR Centrum	64
Tabela 23 Sfera gospodarcza - jednostka OR Centrum	65
Tabela 24 Sfera techniczna - jednostka OR Centrum.....	66
Tabela 25 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Centrum	69
Tabela 26 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Centrum.....	79
Tabela 27 Ludność i powierzchnia podobszarów osiedli mieszkaniowych.....	82
Tabela 28 Demografia - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	82
Tabela 29 Bezrobocie - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	83
Tabela 30 Pomoc społeczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	84
Tabela 31 Bezpieczeństwo - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	84
Tabela 32 Niepełnosprawność - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	85
Tabela 33 Aktywność społeczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe.....	86
Tabela 34 Sfera gospodarcza - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	87
Tabela 35 Sfera techniczna - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe	88
Tabela 36 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne - jednostka OR Osiedla mieszkaniowe.....	94
Tabela 37 Uwarunkowania środowiskowe – jednostka OR Osiedla mieszkaniowe.....	98
Tabela 38.....	100
Tabela 39 Ruch naturalny i saldo migracji – podobszar Polana	100
Tabela 40 Pomoc społeczna i rynek pracy - podobszar Polana.....	101
Tabela 41 Wsparcie uczniów – podobszar Polana.....	102
Tabela 42 Bezpieczeństw – podobszar Polana	102
Tabela 43 Aktywność społeczna – podobszar Polana.....	103
Tabela 44 Kondycja gospodarcza – podobszar Polana.....	103
Tabela 45 Wskaźniki techniczne – podobszar Polana.....	105
Tabela 46 Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – podobszar Polana	108
Tabela 47 Uwarunkowania środowiskowe - podobszar Polana	109
Tabela 48 Cele wraz z kierunkami działań.....	116
Tabela 49 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	118
Tabela 50 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	147
Tabela 51 Komplementarność międzyokresowa	152
Tabela 52 Projekty zrealizowane w latach 2014-2023	152
Tabela 53 Podsumowanie komplementarności.....	156

<i>Tabela 54 Indykatywne ramy finansowe</i>	160
<i>Tabela 55 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR</i>	165
<i>Tabela 56 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</i>	166
<i>Tabela 57 Harmonogram rewitalizacji</i>	169
<i>Tabela 58 Podmioty, którym przekazano aktualizację GPR do opiniowania</i>	178
<i>Zdjęcie 1 OSP Lipowiec</i>	51
<i>Zdjęcie 2</i>	55
<i>Zdjęcie 3 Budynek Dworca Kolejowego OR Ustroń Dolny</i>	72
<i>Zdjęcie 4 Stan infrastruktury drogowej OR Ustroń Dolny</i>	72
<i>Zdjęcie 5 Przykład typowej zabudowy podobszaru Ustroń Centrum</i>	75
<i>Zdjęcie 6 Targowisko miejskie w Ustroniu</i>	75
<i>Zdjęcie 7 Dworzec kolejowy Ustroń Zdrój - podobszar Ustroń Górny</i>	78
<i>Zdjęcie 8 Boisko w Hermanicach</i>	90
<i>Zdjęcie 9 Plac zabaw przy ul. Lipowej</i>	91
<i>Zdjęcie 10 Infrastruktura drogowa i bezpieczeństwo ruchu pieszych podobszaru Zawodzie</i>	97
<i>Zdjęcie 11 Infrastruktura drogowa i bezpieczeństwo ruchu pieszych podobszaru Poniwiec</i>	97
<i>Zdjęcie 12 Budynek Szkoły Podstawowej nr 3 – Ustroń Polana</i>	107
<i>Zdjęcie 13 Ustroń Polana – przystanek kolejowy</i>	108

Załącznik 1 – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (mapa poglądowa)

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTRONÓW

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

OR Północ – dobre miejsce do życia

Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

tereny zabudowy mieszkaniowej
jednorodzinnej	tereny rolne
tereny zabudowy mieszkaniowej
jednorodzinnej z usługami	tereny zieleni
tereny zabudowy
usługowo-przemysłowej	obszar dolin potoków
i cieków wodnych

Pozostałe objaśnienia:

granica obszaru
rewitalizacji	obiekty sportowe
granica działki
ewidencyjnej	budynek wpisany do
rejestru zabytków*
budynki	obszar wpisany do
ewidencji zabytków*

* zabytki wg NID

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU
REWITALIZACJI MIASTA USTRON

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

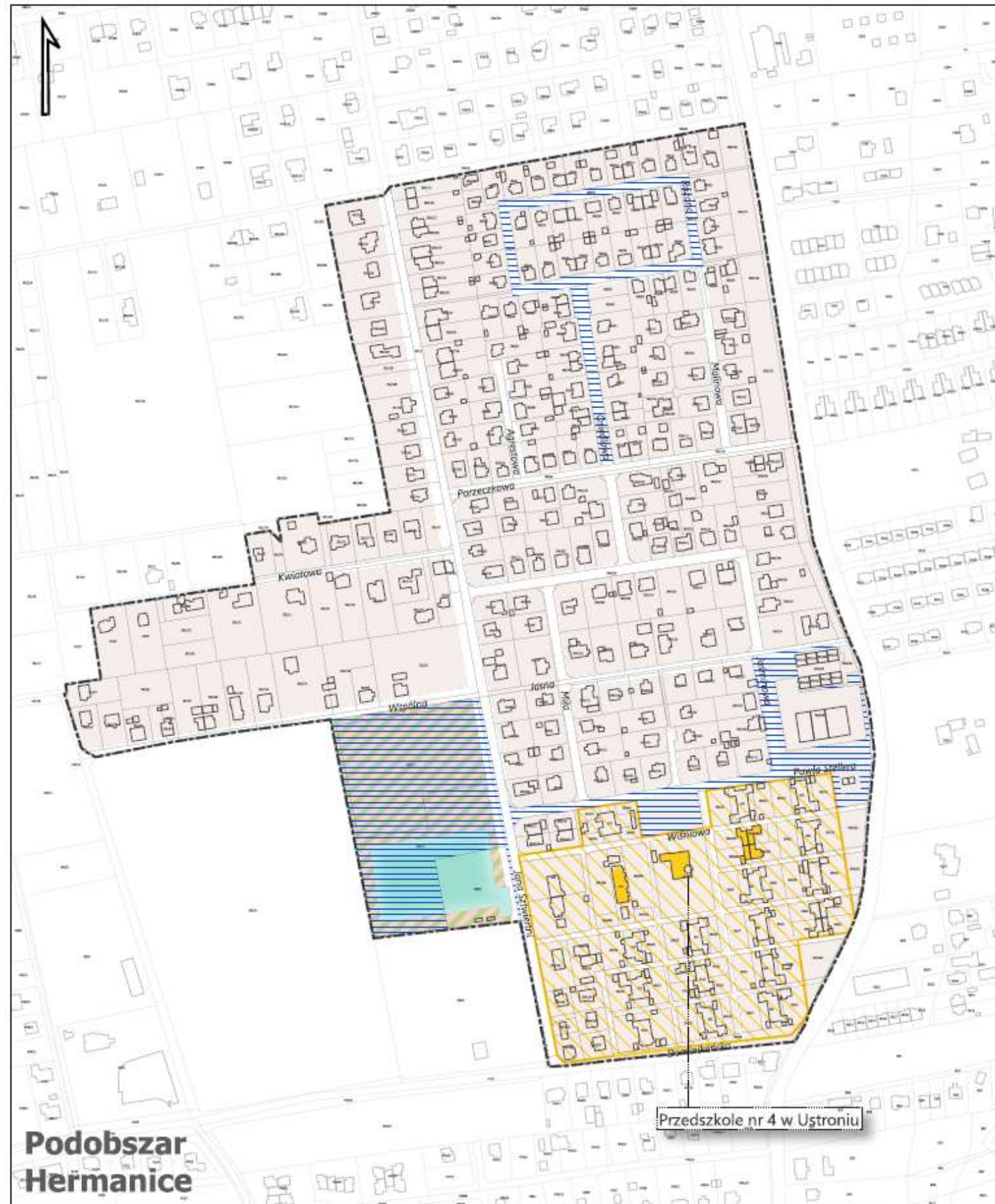
- OR Centrum – rewitalizacja przez sport, rekreację i poprawę dostępności

Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami
- tereny usług
- tereny zabudowy usługowo-przemysłowej
- teren placu miejskiego (ryнку)
- tereny usług sportu i rekreacji
- tereny zieleni
- tereny wód powierzchniowych
- obszar rzeki Wisły
- obszar dolin potoków i cieków wodnych
- tereny cmentarza

Pozostałe objaśnienia:

- granica obszaru rewitalizacji
- granica działki ewidencyjnej
- budynki
- obiekty sportowe
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- budynek wpisany do rejestru zabytków*
- obszar wpisany do rejestru zabytków*
- budynek wpisany do ewidencji zabytków*
- zespół wpisany do ewidencji zabytków*

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTRON

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

 OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności

Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

 tereny zabudowy mieszkaniowej
jednorodzinnej

 tereny usług sportu i rekreacji

Pozostałe objaśnienia:

 granica obszaru
rewitalizacji

 granica działki
ewidencyjnej

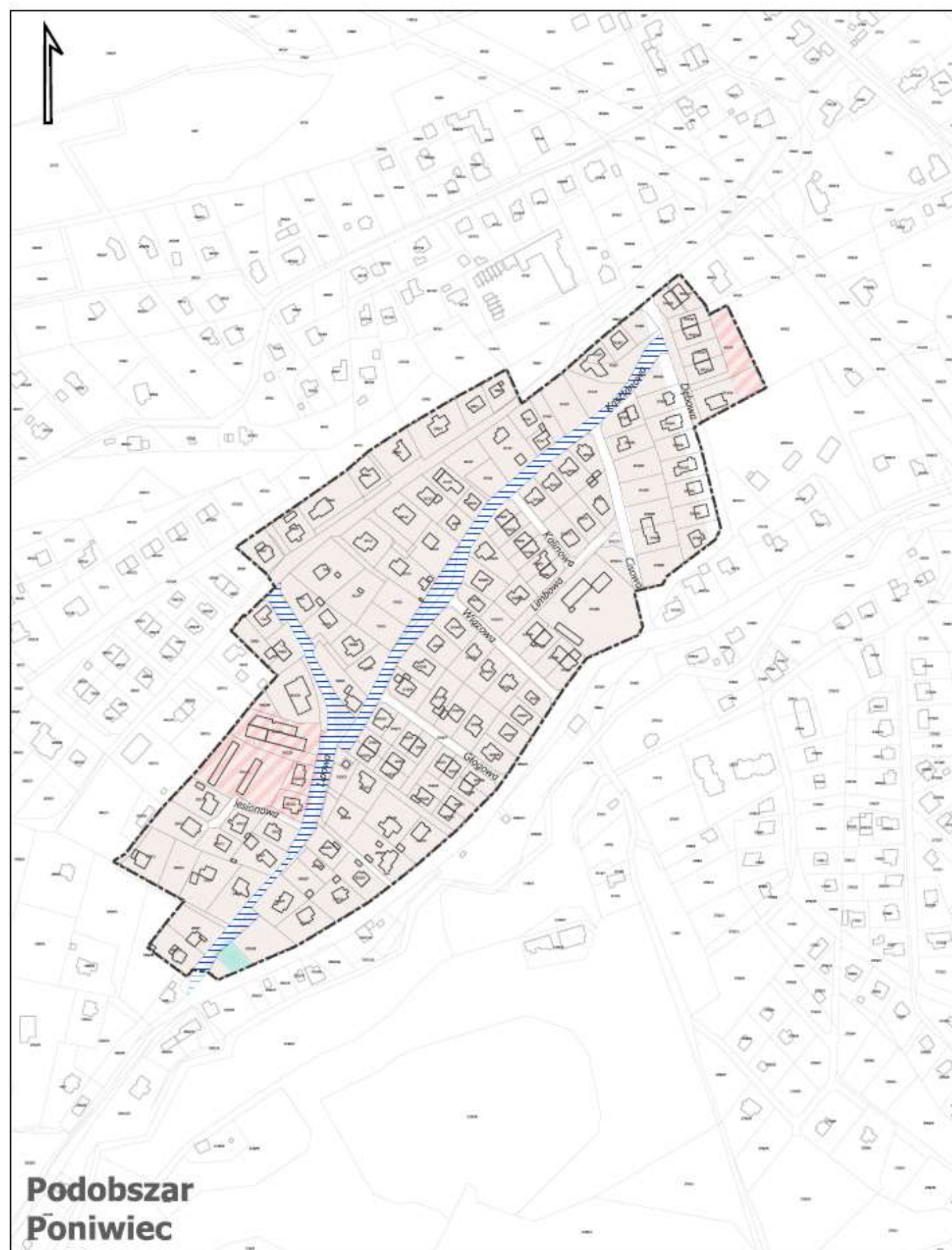
 budynki

 obiekty sportowe

 budynek wpisany do
ewidencji zabytków*

 zespół wpisany do
ewidencji zabytków*

* zabytki wg NID

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTRONÍ

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

 OR Osiedla Mieszaniowe – w stronę dostępności

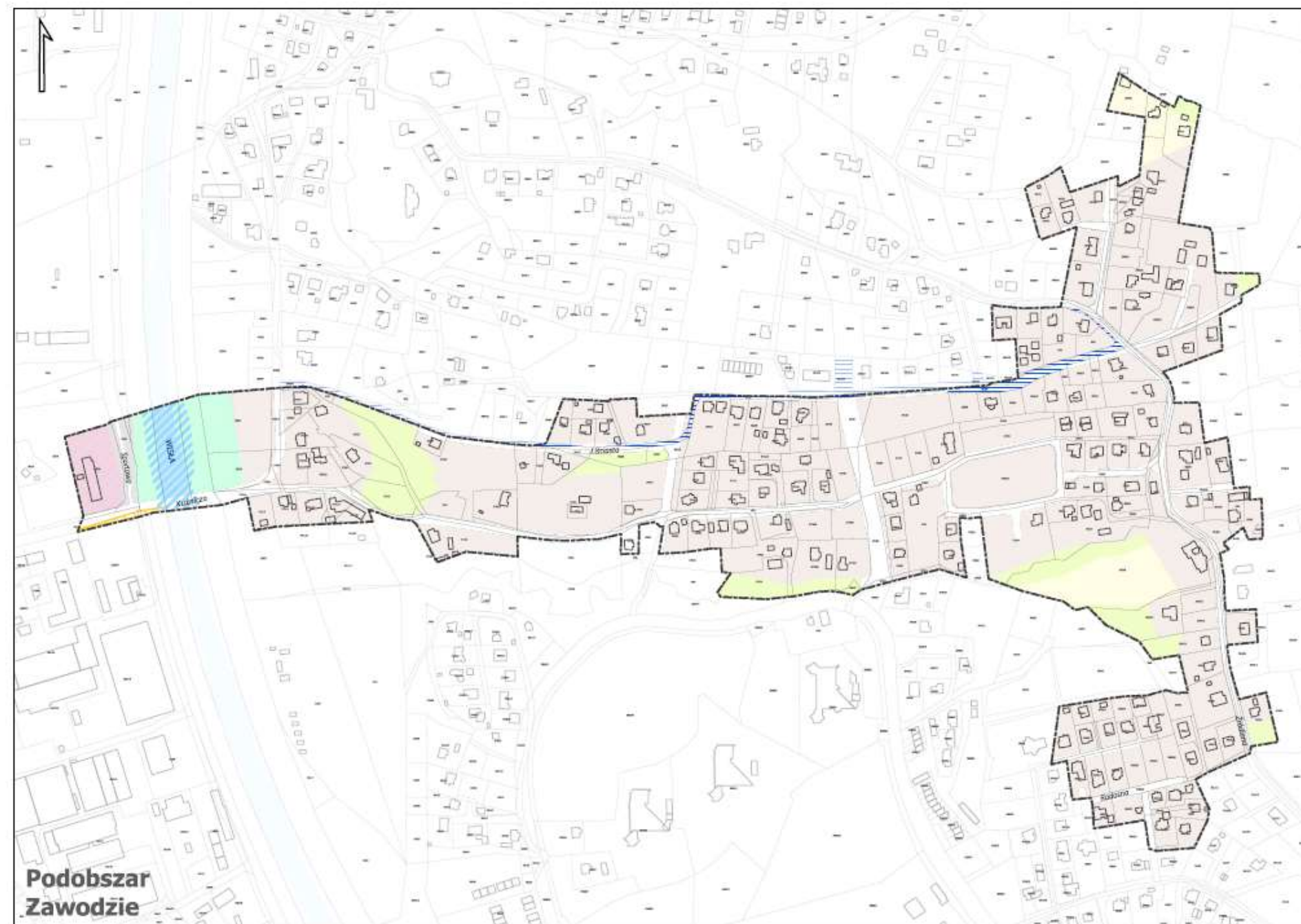
Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami

Pozostałe objaśnienia:

- granica obszaru rewitalizacji
- granica działki ewidencyjnej
- budynki
- obiekty sportowe

**Podobszar
Poniwiec**

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTRONIA

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

OR Osiedla Mieszkaniowe – w stronę dostępności

Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy usługowo-przemysłowej
- tereny infrastruktury technicznej
- tereny rolne
- tereny zieleni
- tereny wód powierzchniowych
- obszar doliny rzeki Wisły

Pozostałe objaśnienia:

- granica obszaru rewitalizacji
- granica działki ewidencyjnej
- budynki
- obiekty sportowe
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- zespół wpisany do ewidencji zabytków*

* zabytki wg MID

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA USTRONÓW

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

 Polana 2035 – integracja, dostępność, bezpieczeństwo

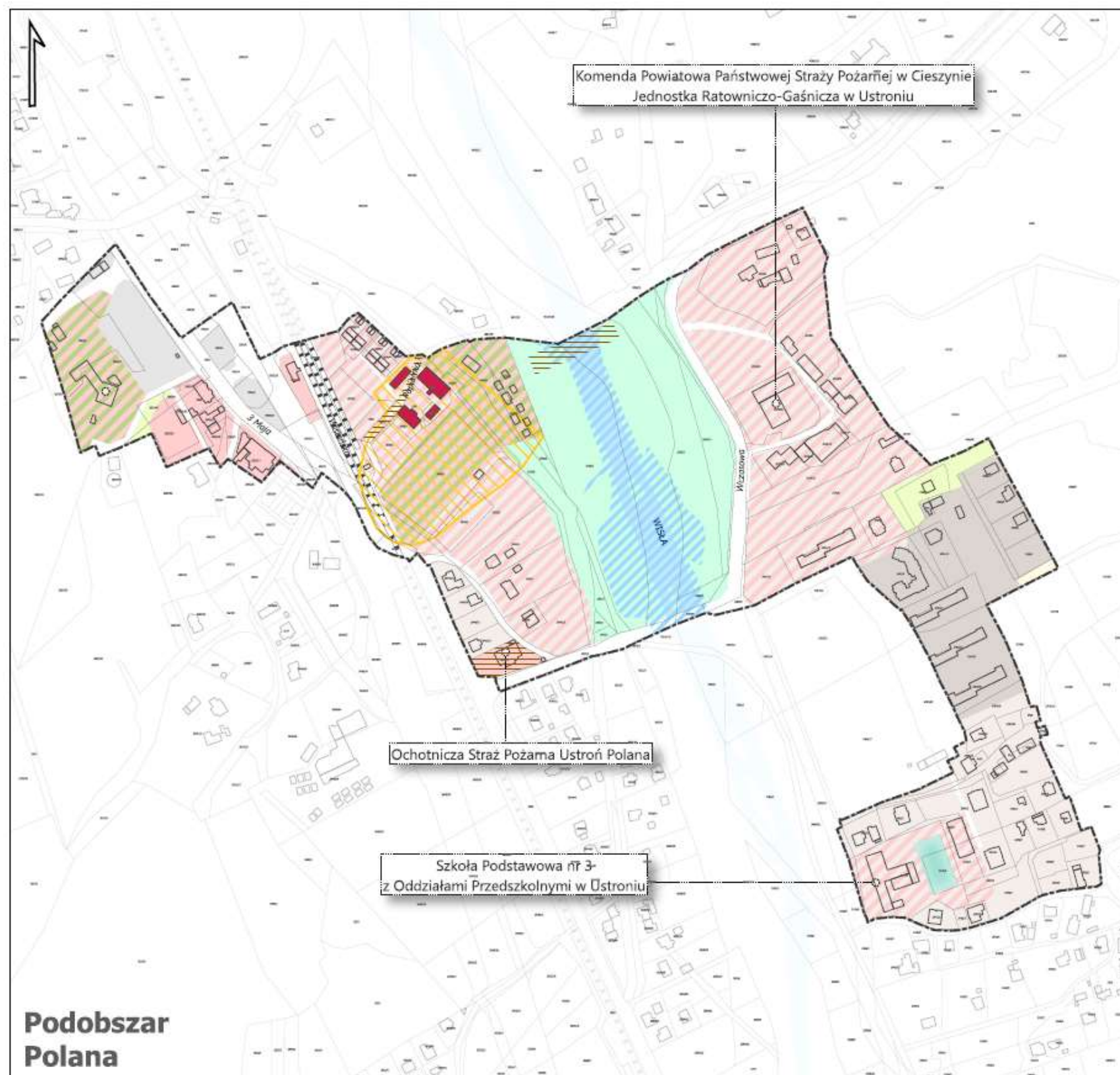
Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

 tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	 tereny infrastruktury technicznej
 tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	 tereny rolne
 tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	 tereny zieleni
 tereny usług sportu i rekreacji	 tereny wód powierzchniowych
 tereny usług	 obszar doliny rzeki Wisły

Pozostałe objaśnienia:

 granica obszaru rewitalizacji	 obszar szczególnego zagrożenia powodzią
 granica działki ewidencyjnej	 budynek wpisany do rejestru zabytków*
 budynki	 zespół wpisany do ewidencji zabytków*
 obiekty sportowe	

* zabytki wg NID

**Podobszar
Polana**